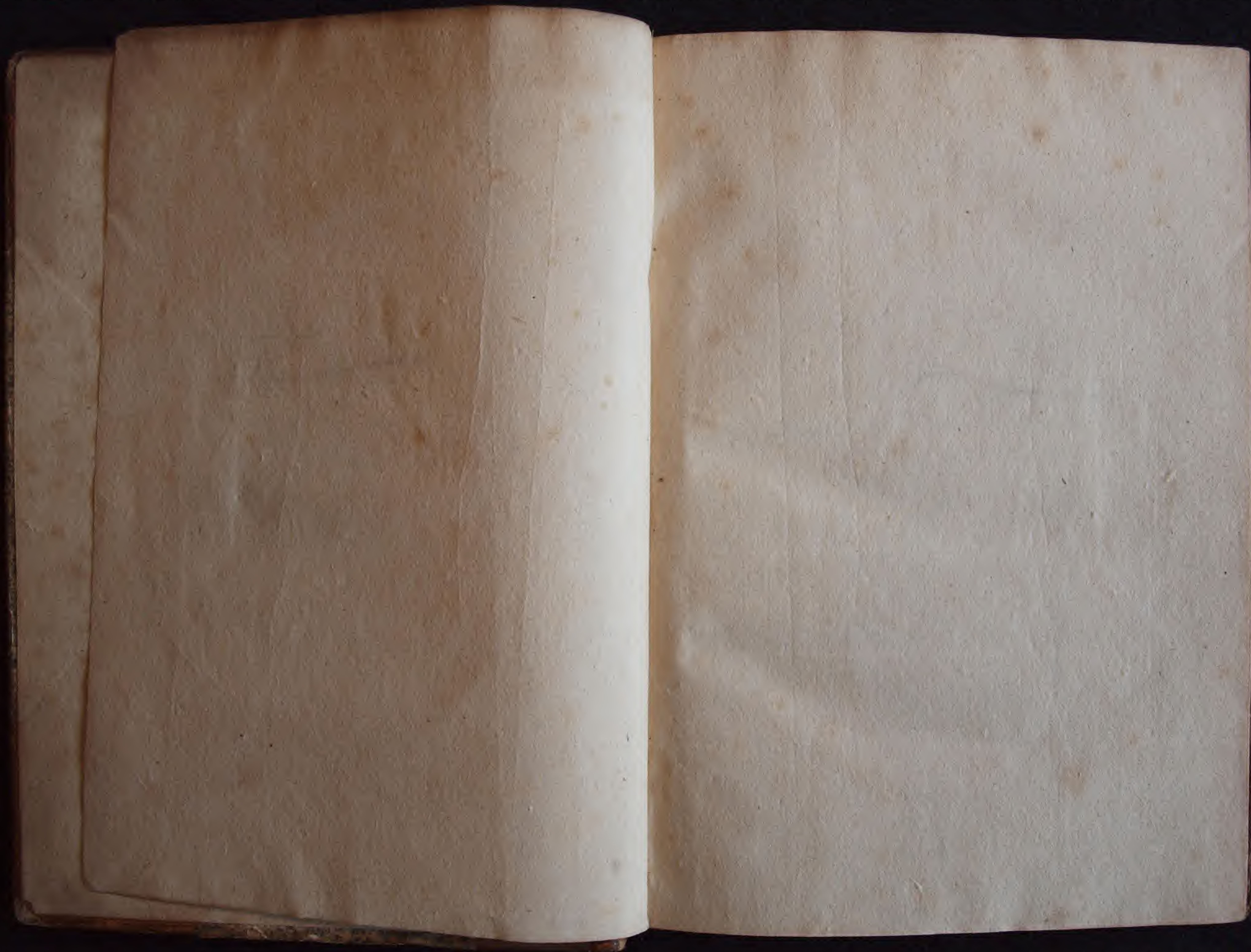

R
Royal Society of Literature.
Instituted November,
1820.

Established by Charter, Dated 15th Sept.
1825.

LOGONOMIA ANGLICA.

*Quâ Gentis sermo facilius
addiscitur.*

Conscripta ab ALEXANDRO GIL,
Paulinæ Scholæ Magistro
Primario.

*Secundò edita, paulò correctior, sed ad usum
communem accommodatior.*

LONDINI,
Excudit IOHANNES BEALE.
Anno M.D.C.XXI.

SERENISSIMO

Potentissimoq; Principi

IACOBO,

D.G. Magnæ Britannia, Franciæ, &
Hiberniæ REGI, fidei Defensori, &c.

IVE privatum meum
officium spectem, om-
nem animi gratitudinē
Majestati Tuæ me de-
bere agnosco, cuius Gra-
tiâ & Clementiâ effec-
tum est, ut hanc quā se-
quor vitæ viâ ingressus
sim: siue etiam commune illud officium intue-
ar, quod omnes viri boni Regi literatissimo,
& optimo deberi agnoscunt: non audebā vlli
in hominibus nomini, præterquam Numini

A 2

tuo

EPISTOLA DEDICATORIA.

tuo hoc quicquid est operis consecrare, quod inter alia totius nostræ gentis honorem tantopere attingit, quem solus & sustines, & tueris. Neque enim bellica virtus, nec scientia literarum, nec candor ingenij, nec morum cultus, neque vlla rerum potentia ad gentis alicuius gloriam tantum valet, quantum sermo; quo ista inter se aperiunt, & exteris produnt, & posteris commendant. Hac de causâ illustres viri Principes, Reges, Imperatores, de patrij sermonis cultu & nitore curam impensè suscepunt. *Julius Cæsar* de vocum analogiâ scripsit ad *M. Tullium*. *Augustus* perinde scribendum censuit ac loquendum. *Tiberius* in Senatu verba facturus, nisi postulata prius veniâ, verbum peregrinum non pronunciauit. Et *Carolus* rebus gestis Magnus, maior virtutibus, maximis illis de re literariâ meritis hoc addidit; quod patrij sermonis Grammaticam scripsit, conatus regulis & præceptis cultiorem & elegantior, ad æmulationem Græcorum Romanorumque, linguam Teutonicam reddere, omniq; barbarie exuere. *Chilpericus* Rex Suefrionum literis Gallicis, quatuor à se inventas addidit; publicoque edicto eas recipi, in scholis

EPISTOLA DEDICATORIA.

lis doceri, & in scripturis exprimi mandauit. Atque ut exotica mittam, multosque in serie auorum tuorum; *Edwardus* tertius, regum sui temporis delibatus flos, quo nemo aut rebus gestis clarior extitit, aut prudentiâ illustrior, decreuit; Ne quis Gallicè, aut in causis cognoscendis, aut in iure dicundo loqueretur (consuetudine iam inde à *Wilhelmo Normano* introductâ, sed ut causarum cognitiones, sententiæ, & cætera acta, linguâ Anglicâ Latinâue conscriberentur. O si tanti principis curæ par populi amor respondisset! certè nec iuris consulti illa nomini Anglico inusta seruitutis stigmata in hodiernum usque diem ostentarent: nec ab alijs gentibus malè audiret (ut barbara) lingua Anglica, quâ nulla, audeo dicere nulla earum quæ nunc mortalibus in usu sunt, aut cultior, aut ornatior, aut ad omnia animi sensa explicanda aptior, aut facundior inuenietur. Obrepere (fateor) in scriptione culpæ innumera, quibus discantium studia impediuntur: sed repetitis usque ab antiquitate, maiorum nostrorum characteribus, priorum temporum incuriâ intermissis; eas omnes ita restitui, ut quantumcunque rudis (percep-

EPISTOLA DEDICATORIA.

tâ inprimis literarum prosodiâ) verum vo-
cum nostrarum sonum, primo statim intui-
tu possit accipere. Sed quia omnis huius in-
dustriæ fructus à Tuo solius Nutu dependet
(neque enim cognitus, & agnitus error, vbi
diu inualuit, sine magno exemplo statim dese-
ritur) itaq; quicquid ego totus sum, quicquid
opera aut conatus meus, omne illud ad Maje-
statis Tuæ pedes humillimè prouolutus offe-
ro, vt pro excellenti diuini animi tui iu-
dicio, Majestas Tua ratum esse iu-
bebat conatum meum, aut
etiam irritum.

Majestatis Tua

humillimus Subditus.

ALEXANDER GIL.

PRÆFATIO AD LECTOREM.

Entis Anglicæ, & linguæ origo vna est: ea ad Saxones,
& Anglos, Germaniæ populos refertur. Saxones, siue
à sicis (quas illi *secas* vocabant) nomen traxerint:
siue (quod mihi vero propinquius videtur) ab Aske-
naz Gomeri filio; non tenebo mordicus. Tamen vt-
cunque illi *secas* in pretio habuerint; certè seipsos *sa-*
cas (hoc est sicarum filios) non nominassent: at ab Askenaz, leui de-
clinatione *Sacas*, se cum summo gentis honore, & debitâ parentis vene-
ratione, *Sacas* (hoc est *Sacæ* filios) appellassent. Nam & docti cen-
sent posteros *Askenaz* ibi sedisse, & Germanorum Iudæorum magistri
(quorum lingua non parum momenti habet in posteris Noachi dignos-
cendis) se volunt esse *אשכנזי*, hoc est degentes in *Ashkenazitis*. An-
glos olim in Cimbricâ Chersoneso inter Iutlandiam & Holsatiam se-
des habuisse, nonnulli sunt auctores. Sed perexiguus est ille angulus,
qui tam numerosam gentem emitteret, vt vel duos tantum Angliæ co-
mitatus incoheret; quamuis sedes suas penitus desertas reliquisset. Alij
Anglos Scaniam, siue Sconiam (quæ etiâ Danicæ prouincia est, sed Suediæ
contermina) habitasse volunt; & hinc à Danis pulsos, sedes alias quæ fuisse
se. An hinc in Pomeraniam traiecerint, nescio. Sed *Ptolomæus* Angilis, su-
pra Albim ad Calusij vsque fluminis initia non longè à Mesurio (quod
hodie Magdeburgum volunt) sedes assignat: hinc ad occidentem solem
Sueuos, & Teutonarios locat, & ad Albis ostia Saxonas. Atqui non in Sco-
niâ tantum est Engelholme primaria prouinciæ ciuitas; sed per vniuer-
sam fere Germaniam, manifesta sunt Anglorum vestigia. Saxonum quo-
que sedes *Ptolomæo* sunt angustæ nimis. Constat enim Saxonas ab inferi-
oribus Rheni, ad Albim vsque sinumq; Codanum incoluisse [Auent. An-
nal. Boiorum lib. 5.] Itaque nisi recentius sit illud Saxoniarum nomen quæ
hodie à Marchiâ ad Misniam & Lusatiam pertinet, perexigua sanè est illa
pars antiquæ Saxoniarum. Præsens enim vidisse memini, *Hamburgum* prima
ciuitas Saxoniarum. Veri autem simillimum est, eaq; est historiæ fides, Saxo-
nas, qui postea Britanniam sui iuris fecerunt, eos fuisse, qui circa *Amisi-*
un, *Vilurgim*, *Albim*que fluuios confederunt. Aduentus autem eorum in
Britanniam hanc causam habuit.

Cum imperium Romanum fractum & attritum esset, Britannia à
Romanis sub Valentiniano iuniore deserta est. Britannis diuturno cum
Romanis bello cæsis, omni etiam reliquo populi flore ad extera
bella euocato, tenues admodum vires erant contra Scotos, & Pictos. Sco-
ti iamdiu ex Hiberniâ delati, septentrionaliorem insulæ partem occupa-
uerant.

uerant. Picti, siue Britanni erant, qui Romanam seruitutem à suis cerui-
 cibus detestati ed etiam comigrarant; siue populus è Germania oriua-
 dus, à bellicâ fortitudine Phicti dictus non multum intererit. His igi-
 tur Britanniam vastantibus, & populum ad internecionem usque cadent-
 tibus, coactus est *Vortigernus* rex auxiliares Saxonum copias accersire,
 quibus hostium imperus retardare, & cohibere posset. Hinc Saxonibus
 gloria rediit, & pax Britannis. Sed quum Rex stipendia militibus sol-
 uendo nō esset, initum fœdus est, ut Cantium in *Hengisti* & Saxonum ius
 concederet. Hoc factum circa annum salutis 450. Firmatur postea fœ-
 dus; *Hengisti* pulcherrima siue filia, siue nepte, Regi in matrimonium da-
 ta, & soceri regno magnis prouincijs amplificato. Hoc agrè ferre Bri-
 tannos, fremere, regē abdicare, *Vortimerum* regem pro parte poscere, ad
 arma undique conclamatum. Per breue fuit hoc *Vortimeri* regnum; sed
 funestum Saxonibus: quarto enim prælio eorum copias ita fudit, ut pe-
 dem in Britannia vix firmarent. Sed illo, nouerz infidijs, è medio sub-
 lato, rediit cum suis *Hengistus*; & quod virtute non potuit, aggreditur frau-
 de: simulato enim de pace colloquio, primores Britones ad vnum fere
 omnes trucidauit; *Vortigernum*, post filii funus regno iam restitutum, cap-
 tiuum abduxit: cuius libertas quatuor amplissimis prouincijs compensa-
 tur. Sic rediit Saxonibus animus: sic refectæ vires. Sed nulla potentia
 longa. *Aurelius* enim vires eorum attriuit: at inclytus ille *Arthurus* gentem
 fudit, fregit, domuit; sed non deleuit tamen. Vnde post *Arthurum* ita in-
 ualuit eorum vis, ita creuit numerus, ut vniuersam fere insulam (*Wallie*
 tantum & *Scotie* montanis exceptis) sui iuris fecerint. Nec ita Saxonibus
 obfuerunt frequentes *Cadwallonis* triumphus, quin filium eius *Cadwalladrum*, ad
 Armoricanos usque Britannos fugarent. Et, siue quod linguæ suæ puri-
 tatem, & gentis decus retinere vellent; siue quod bella odijs incensa ge-
 rerent: ita in ipsam Britonum linguâ seuitum est, ut omnia ferme nomi-
 na ciuitatum, oppidorum, villarum, fluminum, tractuum, sylvarum, valli-
 um, & montium Saxonice vocabulis mutarentur. Sic Saxonibus circa an-
 num 680. in Britannia rerum dominis, in septem regna diuisum est impe-
 rium. In hac heptarchiâ, varijs bellorum ciuiliū procellis agitata, nunc
 hoc, nunc illud regnum cæteris eminuit. Igitur postquam *Egbertus* Occi-
 dentalium Saxonum princeps rerum potiretur; ut discordes suorum ani-
 mos conspiceret, populum vno nomine *Engelice*, ipsamq; terram *Engeland*
 appellari iussit. Sic *Iutarum*, & *Phrisiorum* nomen (quorū non infrequēs
 numerus huc cum Anglis appulerat) omnino euauit. Et licet omnes co-
 muni nomine Saxones vocarentur, (vnde & ipsa insula Saxonia trans-
 marina dicta est) tamen quia in Saxonibus princeps erat ille populus
 quos *Ptolomeus* Angilos, nos Anglos appellamus; satis erat *Egberti* causæ
 vocabuli sui, licet alij etiam alias commingiscantur. Hæc fuit gentis no-
 men & linguæ incunabula: quæ si amplius nosse animus est, frequentes
 sunt in hoc argumento lustræ. Perfectam autem huiusce rei cognitio-
 nem tibi dabit, eruditissimi, & antiquitatum nostrarum sagacissimi inter-
 pretis *Wilhelmi Camdeni* Britannia.

Sermonis nostri puritas hinc constare potest, quod præter illam muta-
 tionem quam sæpe desleo, illamque quam temporis diuturnitas omni ser-
 moni inferre solet (idque ut infinita illa potestas & sapientia eniteat, ex
 omni sono, & significatione quæ in voce humanâ esse, aut exprimi possit)
 nulla exterarum gentium colluies nostrum infecerit. Et quum reliqui
 Teutones, quaquaersum erumpentes in Italia, Gallia, Hispania, &c. lin-
 guam gentis didicerint: tamen, maiores nostri sermonis sui puritatem
 semper retinuerunt. Nam quamuis antiqua illa Britonum & Saxonum
 odia iamdiu resederint, & populus mutuis connubijs iunctus, vnius impe-
 rio pareat, vna lege ius suum tueatur, & (quod maximum est animorum
 vinculum) eandem fidem, & religionem colat: Proprijs tamen familiarum
 nominibus exceptis; vix vlla vox Britanica in vsum communem recepta
 est. Magna fateor rerum facta est mutatio in illâ strage quam Dani edi-
 derunt, quæ in Anglia à *Knuto* primo ad *Edwardum* (hoc est, annos vi-
 ginti quinque inualuit: maior in victoria Normanorum: at verò sermo-
 nis mutatio nulla. Dani enim, populus ut loco diffusus, sic animos quoq;
 diffusos habuerunt: at verò sermonis maior erat concordia, quàm quæ
 illis hodie est cum reliquis Germaniæ populis; quemadmodum ex *Knuti*
 decreto de Religione, quod adhuc Saxonice extat, manifestum est. Nor-
 manni verò etsi sermonem suum Teutonicum in Gallicum mutassent, idq;
 etiam *Wilhelmus* primus omnibus modis tentaret, ut Angli Gallicè loque-
 rentur: ita tamen irritus fuit ille conatus, ut post *Wilhelmum* totus refrig-
 erit. Assensere quidem Victori plerique nobiles, & voluptatum ministri,
 & certò certius aulici, qui bonis aliorum inhiabant; ideoque in plurimis
 aulæ seruitijs multa adhuc sunt Gallica vocabula: in lusibus etiam, in au-
 cupijs, & venationibus omnia Gallicè: etiam nostrates canes ad prædam
 adhortantur Gallicè, nisi *Tristramus*, quem adolescens legi iam penitus
 consenuerit. Sunt & forensia vocabula multa, in communi vsu nonnulla.
 Sed his in Etymologiâ datus est locus.

Restat ut videamus, quam tandem mutationem, ab ipsâ temporis diutur-
 nitate, sermo noster perpeffus est. Extant Anglicè antiquissima glosse-
 mata in Euangelistas, circa annum Christi 700. conscripta: postea etiam
 ad populum conciones, ecclesiæ canones, & huiusmodi ad rem diuinam
 facientia: sed ego è mediâ antiquitate exemplum sumiam ab *Ælfrico*, qui
Eadgaris tempore floruit; cuius regni initium fuit anno salutis 960. Epi-
 stola eius ad *Sigefertum* hoc habet exordium.

Ælfric abb: greet *Sigefert* freondlice. Me is gefæd that thou redeð beo
 I *Ælfric* abbot greet *freondly*. to me it is said *speakeð* by
 me that ic other tæhte on Engliscen gewriten other cower ancor æt ham
 I *teach* in my *Englisch* *wryt* ng then your *at home*
 mid eow tæht. forthan the he swutelice sægh that it sie afeð that melle
 with you tæceth, because that be frothly *saith*, is a low'd *masse*
 preostan wel moran wifgen, and min gewriten withcweðeth thy sen-
 priests *may take* *wyues*, *my wrytunge* *gainfaeth* this.

Nemo verè Anglus est, qui voces hæc omnes suas esse non agnoscit,

utrumque dialecto variari videantur. At si sequentium temporum auctores legas, nescio an agrestem asperitatem exuisse iudices, an potius nouam induisse. Hæc paucula ex illis quæ Michael Draconius, orbis Anglici Dialecticus, citat ex Roberto Glocestrensi, de Londino à Ludão nescio quo mœnibus cincto. illustr in Polyolbi cantum 8.

*Walls he let make of about and yates up and down
And after Lud that was is name he cluped it Lud town.
The herte yate of the town that yut front they and is
He let his clupie Ludgate after is so nam iwis.
He let him thu he was ded burie at thulk yate,
Therfore yut after him me clupeth it Ludgate.*

scio inconcinnam videri hanc poetæ rusticitatem, qui annos ultra trecentos scripsit: sed utrumque sermonis usus se dedit, presentibus hominibus temporibus, in flore videtur, nisi & idiomatis peritia adsit, & solers vocum alienigenarum discriminatio.

Huc usque peregrinæ voces in linguâ Anglicâ inaudita. Tandem circa annum 1400, Galfridus Chaucerus, infausto onine, vocabulis Gallicis, & Latinis poetam suam famosam reddidit. Hic enim vulgi indocti stupor est, ut illa maxime quæ non intelligit admiretur. Hinc noua profluxit scribendi & loquendi scabies. Nam ut quisque sciolus videri vult, & linguæ Latinæ, Gallicæ, aliæque suam peritiam venditare: ita quotidie fera vocum monstra cicuriat; horridaque, & male sonantes, nidique infausti picas, & dicimas nostra verba conari docet. Sic hodie ferè ex ijs Anglis sumus, qui Anglicè non loquuntur, ab Anglicis auribus non intelliguntur. Nec satis habemus spiritum hunc sextum suscepisse, sedum aluisse; sed legitimum etiam, origine nostrum, vultu gratum, & à maioribus agnitum, pepulisse. ô dura ora! Communitè audio *homon, visar, exar, malis*, etiam *virtu, studi, duli, piti, mersi, kompassion, profit, komoditi, kalar, grās, fixar, aksep-tans, &c.* Et verò quò gentium eiecistis illa vocabula, quæ pro his adultèrnis maiores nostri usurpauerunt? ut voces ciues *exulent*: ut noua barbaries vniuersam linguam Anglicâ extirpet? O vos Anglos! vos (inquā) appello quibus sanguis ille patris palpitat in venis; retinete, retinete quæ ad hæc spectant reliquæ sermonis nativæ; & quæ maiorum vestigia apparent illis insitæ. Anne ut ipsi linguam vestram Romanis provincialem faciatis, quorum maiores Romana arma contemplerunt? Satis superque risimus * execrabiles aggrauationes, inficiofas indecentias, & deplorabiles excruciationes vestras. ^b Fabulæ etiam fuerunt semicirculi, & trianguli suppeditalium vestrorum, vultis amplius collaphizari?

* Sic Pustianus scribit
gustar anonymus Dete-
stionis veneficarum
618.

^b Vide fabularum cen-
turiam fabula 3.

*Physician Miras talky of saluation,
Of Tophes, of pustules, of febricitation,
Who doth ingurgitate, who doth suffocate,
And who doth ulcer bath inueterate*

*Thus while his inhoyne termes be doth apply,
Euacuated is his ingenie.*

Auditum adueniens rides *W. Wone*? Atque ut nos vnâ tecum rideamus, ede (quæso) Gabritii & Beyæ colloquium Latinogallicoanglicè kantanti-um. Nec tamen hæc ideo dicta esse velim, ac si omnes omnino peregrinas voces repudiarem: sed ut illorum libidinem refrænem, qui voces vitatas, sono gratas, & sensus plenissimas auersantur; ut nouas, auditu asperas, sensu doctas, pariant. Neque enim minus nobis quàm aliis gentibus licere puto. Sed ut quæque gens mercibus aliunde importatis liberè utitur, suasque ipsa extrudit ut alienas compareret: Sic & lingua quævis alienis copiis ditescere potest, suasque aliis impertire. Quàm multa Romani à Græcis sumpserunt? & post captam Græciam, quàm multa vicissim Græci à Romanis? Et si Latinæ linguæ origines liber altius inquirere, multa à nostris esse desumpta inuenies. Et ut à corniculâ Æsopicâ plumas aliquot nostras demam, exempla paucula è multis proponam, ut docti iudicent.

Teutonica.	Anglica.	Latina.	Anglica.	Latina.
<i>Wine</i>	<i>Wine</i>	Vinum.	<i>Wag</i>	Vagus, a. um.
<i>Wetust</i>	<i>Wast</i>	Vastus, a. um.	<i>The West,</i>	Vesper
<i>Wol</i>	<i>Wel</i>	Valco.		quod in
<i>Wollen</i>	<i>Will</i>	Volo.		occidit
<i>Wollen</i>	<i>Willow</i>	Voluo.		re appa-
	<i>Wasp</i>	Vespa.		ret.
	<i>Widow</i>	Vidua.	<i>Tomorrow</i>	Voco.
	<i>Worm</i>	Vermis.	<i>Twade</i>	Vado, as,
<i>ein</i>	<i>Wal, or</i>	Vallum.		inde va-
	<i>bulwark</i>			dum.
<i>Weg</i>	<i>Wai</i>	Via.		

Hic verò fac, V, antiquo, & recto sono proferas, quo nos W. Nam quamvis per illud V, sæpe digamma Æolicum siue F, crassum exprimeret, in his tamè & multis aliis non obrinuit. V, enim litera F, contermina, Græcè per F vertitur: ut, in *ἐλπίς* & *βίπυλός*, in aliis per V, ut, in *ὄνυξ* à valeo, *ὄνυξ* à vespa. Quamvis non negem nostrum W, per V, id est F, crassum, aut etiâ per ipsam B, retiri, ut à *Wal* Belgicè, Teutonicè *Walvisch*, Anglicè *Whale*, latinè *balena*. Et quemadmodum hæc ab vnâ literâ incipientia se offerunt: sic etiam inuenies, cui vacat in pluribus experiri. Namque ut ad Asylum Romuli plurimarum gentium vicina fluxit colluuius, vnde tandem vnus latronum grex: sic etiam ex linguis maximè inter se diffusi, vna tandem lingua Romana conflata est: ideo Latina dicta, quia ut à Latinis maximus conuentus secleratorum, sic plurima inde vocabula deducta sunt. Quare quum nostra Latini asciuerint, reddere quidem idq; cum fœnore oportebit. hic multa hodie Germani à Latinis mutuantur, neque id in vocibus tantum, sed etiam alicubi in syntaxi.

Et quoniam lingua nostra alienas voces tam facile & admittit, & sponte adoptat; hoc idem & nobis licere postulo, ut monosyllaba nostra assump-
tis aliunde plurisyllabis mitescant. Et quoniam semel omnis terræ labium
vnum fuerit, & vnus sermo; optandum sanè esset, ut vnà vocem commu-
nionem, vnus omnium gentium sermo communis fieret. Quod si humanis
viribus conandum esset, nulla profecto lingua ad hoc magis commoda,
quam lingua Anglica, inueniretur. Sed quia hoc humano ingenio spe-
randū non est, nam in nouis vocibus asciscendis pudenter geramus, ut
hoc coacti, non petulanter facere videamur. Quod sanè tum denique fiet,
quoniam nostræ voces, nec simplices, nec compositæ, peregrinæ dictionis
viri & sensus assequuntur.

Superest, ut de nouâ quam assero Orthographiâ pauca dicā. Et sane cum
viderem Saxonum characteres maximâ ex parte Latinis literis haud ita
absimiles, sed ut vnos ab aliis tractatos facile iudicares; nostros tamen
concinnitate & elegantia Latinos multū superasse; animaduertentem eti-
am in omnibus antiquis scriptis, nostris maximâ curâ fuisse, ex verâ pro-
fodiâ voces describere; denique tum primum allatū esse scripturæ viti-
um, cum libri nostri imprimi cœpissent; omnem cacographiæ nostræ cul-
pam ed potissimum referebā. Nam cum prudētissimus ille Rex, & vnâ fa-
uētissimus literarū *Henricus* septimus, typographum *Winken de word* (qui
præmus, scripta Anglica prelo expressit) huc ē Germaniâ euocaret; neces-
se habuit typographus, illis quos habuit typis, nostras voces excudere. Sic
primum accepti sunt *th*, pro *d*, *g*, pro *g*, &c. Et si, huic non absimile
incommodum etiam accederet, ut prælo corrigendo non doctus præficeret
sed aliquis de grege mercatorum qui Germanicè & Anglicè loqui posset;
corrumpi necesse erat Orthographiam nostram; & quia tempestiua mede-
la adhibita non est, in hominum vsum corruptam transire. Atque hanc
sanè existimo vnicam fuisse causam corruptelæ. Cui rei etiam hoc argu-
mentum esse potest, quod Germani sonos illos nō habent, in quibus maximè
erratum est. Neque enim pronūciant *thing* sed *Ding*, pro *sa der*, *what*, *Josof*,
Chandler; effertur *vater*, *Josof*, *was*, *hantzler*. Quæ vitia si corrigas, & vocali-
bus sua tempora tribuas, habes fere omnia, certè præcipua quæ in nostrâ
scriptura corrigenda sunt. Occurrere quidem huic vitio viri boni & li-
terati sed irritum conatu; ex equestri ordine *Thomas Smithus*; cui volumen
bene magnum opposuit *Rich Mulasterus*; qui post magnam temporis, &
bonæ charitæ perdicionē, omnia Consuetudini tanquam tyranno per-
mutanda censet. Vnum in equite iure reprehendit, quod noui eius cha-
racteres nec aspectu grati sunt, nec scriptu faciles. Huic malo, quoad po-
tuit, subuenit ē fecialibus vnus, qui eorū more ex gradu officii nomen si-
bi *Cheller* assumpsit. Sed ille, præterquam quod nonnullas literas ad v-
sum pernecessarias omisit, sermonem nostram characteribus suis non se-
quit, sed ducere meditabatur. Multa omitto. Neque enim bene facta ma-
gna detrectare; meum est tamen hæc paucula adnoto, ne me homini
probo falsum crimine affinxisse putes. Emendato nostro characterē vtrun-
que leges, quia de sono tantum certamen est. Sic igitur ille. folio 66, b.

Pre

Pre	prai	sed	said	in	ylt
ue	mai	ei	l	in	vt
se	pro	ou	of	ui	mi
De	dei	ansuer	answer	ui	mit
bue	buo	riding	riding	knōn	knōn
me	mai				

Non nostras hîc voces habes, sed Mopsarum ficticias. Wadus autē non
solum cum feciali errare voluit, sed secum etiam scorsum sentire. Sic non
scripsit *Lundon*; quod cōmunis fert dialectus; sed, quod tabellarii, *Lunum*,
aut lintrarii *Lūun*. Nec duplices consonas admittit in *Tom* & *Justis*, sed
Dxon & *dxjstis* scribēda tenuit: idq; quia duplex illa consona quæ has
voces incipit, in hæc elementa proximè distrahi videatur. Nos autē in vo-
cibus describendis, non simplices sonos distrahimus; sed distractos potius
in vnum coniungimus. *Buloherna* ut paucula mutauit, sic multa fideliter
emendauit. Atq; hi sunt quos scio Orthographiæ nomen suum publicè pro-
fessos esse. Ego autē cum *M. Fabio* sic censendum statuo. Quemadmodū
in moribus bonorum consensus, sic in sermone consuetudo doctorū, pri-
maria lex est. Scriptura igitur omnis accommodanda erit, non ad illum
sonum quem bubulci, quem mulierculæ, & portiores; sed quem docti, aut
culti eruditi viri exprimunt inter loquendum, & legendum. Et quemad-
modum periti pictores ab humanâ facie sic ponunt imaginem, ut viuos
vultus imitetur: sic etiam a vivâ voce verba describere oportebit, ut à
verâ prosodiâ ne latum pilum aberremus. Sed ne existimes, me de sono,
tanquam pro aris dimicaturum quatuor esse concedo, quæ regulæ huius
asperitatem aliquantulum lenire, Orthographiam permultum adiuuare
possunt. 1. Derivatio, 2. Differentia, 3. Mos receptus, & 4. Dialectus.
Quæ quidem sic in adaphoris valere cupio, ut nullo tamen modo à rei
veritate depellant.

1. Sic derivatiua primitiuorum scripturam sequuntur: ut, *diuin*, *skolar*
potius quàm *deuin*, *holer*: quia in syllabis correptis, vbi vtrumuis indiffe-
renter auditur, etymon sequendum esse statuemus. Sic contrâ, derivata
primitiuorum orthographiam ostendunt; ut, *personæ* non *persnæ*; quia in de-
ruiatis *personal* & *personaliti*, nondum euauit. Derivatio tamen de vero
sono ne quicquam detrahit, veto enim scribi *boner*, *bonor*, *bonest*; quia in
his, *h*, nec auditur, nec audiri quidē aut debet, aut potest, ex regula quam
pag. 10. reperies: dicimus enim *an ouer*, *mjn onor* *Djn on* *sti*; non *a bouer*, *mi*
bōnor, *j bonest*. Proinde doctus, etymon intuitus, scribat *diuin*, *skolar*, *onor*,
hun *gerer*; at si indoctus suas aures sequutus scribat *deuin*, *skoler*, *oner*, *hun*-
gerer, susque deque habeo.

2. Differentia significationis (quoad fieri potest, & sonus permittit) or-
thographiâ discernitur. Quare cum scribas *our* noster, a, um, e, interposito
scribatur *ouer* hora: id enim & prolatio ferre potest, & sensus hanc diffe-
rentiam requirit. Sic *J. ego. ei* oculus, *ei* ita, *dēxert* solitudo, *a dēxert* meri-
tum; at uerò *a sub* *geht* subditus, & *u sub* *geht* subiicio; aut solo sensu, aut
accentu.

recenti distinguuntur. Nec in vocibus tantum solitariis hæc differentia est observanda, sed etiam compositis in oratione. Dicitur enim *nati-uitas* *hæc* quod verum potest, *natiuitas* mea calculatur aut calculus *natiui-tatis* mea: hic igitur orthographia, *mi natiuitas* *hæc*, omnem tollit ambi-guitatem. *I hæc* dicitur, non potest habere vinum, & *I hæc* non dicitur, *hæc* vinum, possum probare vinum, ex orthographia duntaxat fraudem fallunt. Sic igitur orthographia sonum penitus penitusque, non sequitur, quum lenius differentia querenda est.

3. Nec vero Consuetudini parum tribuo: qui illam ubique sequendam iudico, nisi ubi vera prosodia manifestò repugnat. Proinde licet frequenter dicamus *fo*, *sal*, *balm*, *bals*, & *tal*, *walk*, *mil*, *ser*, *or*, *agins*; tamen quia è pri-mis illis omnes eruditi non eiciunt. I. sequamur hic consuetudinem, et ali-quæ ex parte derivationem, in *folk*, *falt*, *balm*, *bals*, *à* *volk*, *sal*, *balsamum*, *hab* in *tal*, *walk*, *mil*, *ser*, *or*, *agins*, scribendi consuetudinem tantum: idque quod docti aliqui viri sic legunt, & aliquando loquuntur. Incipien-tia etiam à *w*, *ve*, *vit*, *win*, *wach*, *wak*, *wal*, *vil*, *si*, *h*, propositum habent, ne-cessario efficiunt, *hvit*, *hvin*, *hvasn*, *hvak*, *hval*, *hvil*: tamen quia Consue-tudinem sensum distorquere malo, quam repente præcidere; fero non inui-tus, ut scribere possis *quit*, *quin*, *quash*, *quak*, *quail*, *quil*. Propria etiam no-mina, quadam dignitatis prærogatiua assuetam scribendi formulam re-tinebunt, vicumque vulgò vitio distorqueatur. *D' Aubigne*, *D' Anvers*, *D' Au-bride*, *Court*, *Redkiss*, *Cotswold*, &c. quæ vulgus extollit *Daubnei*, *Dauers*, *Dabkot*, *Kullis*, *Cotfal*.

4. Quin etiam ubi dialectus variat, facile patior ut ipsa scriptura sibi mi-nime constet: ut *far* *ser*, *fur* *er*, aut *surder*, *mur* *ser*, aut *murder*, *tu* *si*, aut *tu* *si*, *tu* *si*, aut *tu* *si*, &c. Dialectis autem (excepta Comuni) in orati-one soluta nullus est locus; nisi ubi materis necessitas postulat: Poetis metaplasmus omnis modeste conceditur.

Superfuit, lector, quæ te rogatum velim. Primum, ut si quid in hoc stu-diorum itinere à regiâ veritatis viâ deuius aberrarim, illud pro candore tuo corrigas, aut me admoneas. Alterum ne mihi cacographiam festinus improperes: præsertim cum quatuor esse concesserim, quæ scripturam aliquantulum mutare possunt, ut de Accentu, aut Metaplasmo nihil addi-dærim, donec illuc pervenero. Vnum fortasse quereris. Deesse alicubi du-plicatas consonas; ut, *insalter*, *better*, *robbing*, quam quidem culpam nos ita probamus, ut si quando tempus ad eam rem tulerit, duplicatas illas con-sonas, culpam esse in Orthographiâ non ferendam ostenderimus; nisi ubi aut Compositione, aut Metaplasmo, licuerit crimen defendere.

Sed hæc in præfati nulla facio; ne prolixâ nimis præfatione, videar moras tuis studiis noxasse. Vale.

Libri Synopsis.

1. Grammaticam de literarum usu	Malò; in earum	Prosodia, Cap. 1.
		Compositione Cap. 2.
		Simplicibus { Vocalibus, Cap. 3.
		Consonis, Cap. 4.
2. Etymologiam de	Recto; qui est in literis	Coniunctis { Diphthongos { Proprias, Cap. 5.
		in { Syllabas & voces Cap. 7.
		Primitiuis.
		Deriuatis { Peregrinis Cap. 8.
	Vocibus	Nostratibus { Compositis { Cap. 9.
		Comparatis {
		Diminutis {
		Nomine { Comuni { Cap. 10.
		Proprio {
		Personali, Cap. 11.
3. Syntaxin quæ est aut	Vocum speciebus. 3.	Verbo; { Species 3.
		cuius sunt { Coniugationes 3.
		Consignificatiuis; quæ sunt Aduerb. Coniunct. &c. Cap. 13.
	Soluta	Simplex { Absoluta Cap. 14.
		Conuenientie Cap. 15.
		Rectionis { Casus { Vnius Cap. 16.
		quæ est { Varii Cap. 17.
	Vtraque aut est	Verbi Cap. 18.
		1 Vocu { delectu ubi { Appendicibus
		tropi 4. cum { et virtus ca. 19.
		Defectu {
4. Prosodia in	Poetica Cap. 24.	Vsu; utq; { Pleonasmò { Cap. 20.
		aut in { Enallage {
		vocis { Sono, Cap. 21.
		2 Sententiæ ordine, & sensu. Cap. 22.
	Accentu {	3 Exochis Cap. 23.
		Grammatico {
		Rhetorico { Cap. 25.
		Syllabarum quantitate. { Cap. 26.
5. Prosodia in	Metro; idque est aut in	Pedibus {
		Carmine { Rythmico Cap. 27.
		Latinum imitante Cap. 28.

Errata ante legendum corrige.

Syllabæ quæ naturâ suâ cōmunes sunt, possunt etiam, indifferenter per voca-
les longas aut breues describunt, shal aut shāl, dms aut dāns, bi bī,
ded dēd, whōm whūm, moder mōder, sai sāi, mai māi,
etc. Quedam accentu variant, ut ibi dictum est: itaque in his
nil titubabis. Errata leuiora præteribis: cognita & agnita sic
restitues. pag. 3. lin. 24. laqueus. p. 4. l. 12. bloud. l. 14. querela.
p. 6. l. 23. distinguere. 7. 16. boum. 8. 1. sensim. 9. 17. sic d.
ibid. inuñ. 13. 18. dēz sēz. 14. 2. venefica. ib. 7. dēz. l. 13. Hebr:
15. l. penult. index. 17. 27. ix. mm. 18. 16. & 18. quada. 19. 1. pēz:
21. 24. knōun, sāvīng. 16. l. ult. dī, 23. 9. Konfounded, 24.
19. fūth, ib. 22. sūz, 27. 13. ēzment, ib. 21. tēch, tēcher,
22. hēring, 30. 27. konsul. l. ult. generis, 33. 3. forswēr, 34.
11. & 22. lēst, 36. ult. quatenus, 37. 3. ēvz, 7. nona, 8.
bouelz, 20. tū, 23. gōuld, idque quoties occurrit; cum simi-
libus fōuld, hōuld, etc. 24. whēr, 27. brēd, 38. l. ult. ar-
gentea, 40. 1. murnz, vēlz, 41. 13. pēz, 42. 28. secunda,
43. 15. lēvz, 48. 23. dipt, 50. 5. swēr, 51. 18. hāv, ib. 26. in-
dicentur, 57. 4. Imperat, 59. 1. luvz, 60. 4. abī dōd. ib. 20. rēd,
62. 11. klōdier, 65. 27. al dōh, 71. 8. [43.] 76. 5. tēch, 77. 26.
unēzi, 83. 3. hōp, 84. 13. mī, 86. l. penult. Etiam, 87. 10. gran-
des, 93. l. ult. quia tu tēch doceo, 96. 24. uniuersam, 99. 3. etiam,
ib. 8. prezum'd, 100. 10. siue, ib. 16. nou, 101. 17. plegez,
103. 25. & ult. shī. 109. 4. sepius, 111. 10. mjhē, 112. 5. ga-
der, 115. 13. principes, 128. 4. lakkloth, 133. 17. for-
gōn, forgīving, 136. 4. Kvpid. 14. 18. luvz.

Quinetiam characterum penultimam in l, pro j, quoties opus refarcies. De-
nique capite 15. & deinceps; accentuum notatio, longarum vocalium quan-
titati veniam inueniet.

LINGVAE ANGLICAE LOGONOMIA.

Quid ea, partes, literæ.

CAPVT. I.

Logonomia est com-
prehensio regularum quibus
sermo ignotus facilius ad-
disci potest: ea ex Latini
sermonis vsu obseruata
Latina est, ex Anglici An-
glica, etc.

Partes eius sunt quatuor: Grammatica, Etymolo-

gia, Syntaxis, Prosodia. Grammatica siue, (ut alijs placet)
Literatoria, est Logonomia pars de numero & potestate
literarum simplicium, & coniunctarum.

Et quamuis in literarum vsu apud nos, sit manifestus error: ramen
quia vulgo sic scribere & legere placuit; primum quatenus se-
res habet, deinceps quatenus habere debet, paucis explica-
bimus.

A

Literæ

Litteræ Anglis eodem sunt numero, ordine, & sono, si per se accipiantur, quo apud Germanos, & reliquos ferme Europæos nobiliores. Sed in c, g, i, s, t, et y; paucula veniunt observanda. C, ante a, o, u, aut consonantem, idem valet quod k: ante e, i, & apostrophū (') perinde sonat ut s; quemadmodum etiam Germani efferunt in cederbaum cedrus, et circkel circulus. Peculiare etiam Anglis est, per ch eum sonum exprimere quem Itali per c, in piacevole: ita enim et nos efferimus a chaire, cathedra, a cherry cerasum, a chin mentum, chosen electus, a, um; to chuse eligo.

G, ante a, o, aut u; uno sono profertur vero et Germani; quemadmodum ante consonantes, in gloria et gratia: ante e, aut i, sepiissime quemadmodum Itali in gentile, et giovane; sic enim et nos sonamus, a giant gigas, a gibet patibulum, ginger gingiber, gentle humanus, changed mutatus, et alia. Hunc sonum alii fortasse gentes exprimant per dzy, nos per simplex g, ante e, aut i; at ante a, o, et u; semper per j, consonantem: in his namq; g, et j, uno sunt eodemq; sono.

Jason, dzyason, iason.

Geffrey, dzyeffrey, Galfridus.

Ginger, dzyindzyer, gingiber.

Joseph, Dzyosef, Iosephus.

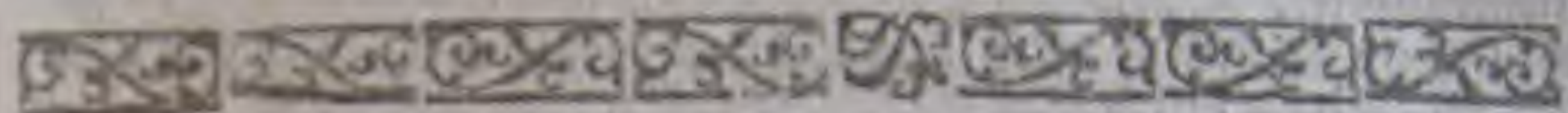
A Judge, a Dzyudzyh, Iudex. ubi etiam dg. sonat post u, quod j ante.

Nec tamen hoc ubiq; obtinet, ut g, ante e, et i, sic profertur: dicimus enim, to get, i. parare, & to give donare, et alia nonnulla, sono legitimo et nativo.

At vero j, ante a, o, et u, nusquam variat. Nam quod apud Germanos l, valet ante vocalem, illud per y scribi-

scribimus, non per j. illis enim Iung, i. iuvenis, apud nos eodem sensu et sono est Young.

In Sillud unicum observandum, Anglos illud Hebræorum spumofum & efferre per sh, Germanos per sch; ut, Anglis pudor est shame, Germanis, scham. Hispani autem per x hunc sonum exprimunt; ut in debaxo infra.

CAP. II.

De literarum compositione.

IN syllabis componendis illud apprimè notandum est, non omnes vocales esse ubiq; sonoras. Secundo, sonum penitus eundem in omnibus non obtinere. Nam quamvis in syllaba longâ aut brevî, temporum momenta distent, non soni vicinitas: tamen eadem vocalis aliquando latum quiddam sonat, aliquando exilius, ut in Hall Henriculus, hale trabe, et hall aula. Exilius est a, in duabus vocibus prioribus, in tertiâ fere est diphthongus.

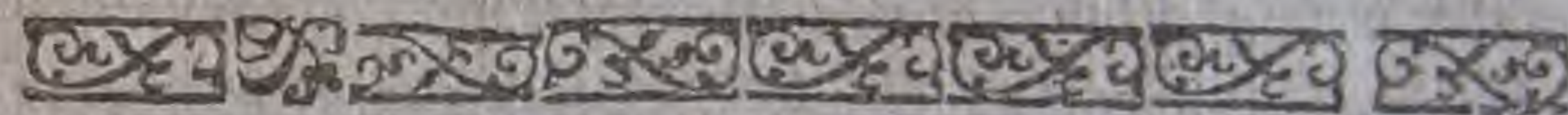
Syllaba autem productio, inter scribendum dignoscitur dupliciter. Primo, c. aphonon in fine dictionis post consonantem non duplicatam addito: ut, in Dame domina, voce monosyllabâ; nâ Dam sine e, aut damine cum e, post consonantem duplicatam est bestia cuiusvis mater. secundo: syllaba longa censebitur a duplicatâ vocali. Vocalis autem duplicata, est eadem; aut diversa. In e, et o, duplicatis, sonus a proprio aliquantulum distat: ut in grin laquens, et greene viridis, sonus unus est, sed in voce priori correptus, in altera longus. Sic in Bucke hic dama, et Booke liber: neque in his vlla soni differentia est, præter illam quæ in quantitate percipitur. Si autem vocalis diversa sit,

reijcienda est in pronuntiatione posterior, & prior elonganda: ut in **seat** sedile, **meat** cibus; quia **set** est locatus, & **met** ob viam factus. Et licet in his longis, & finalis / apius redi- det, scribimus enim **seat** aut **seate**. **meat** aut **meate**: duo tamen hic notanda veniunt: differentia, & etymon. Aliquando enim differentia causa utraque producendi ratio observatur; ut in **Boare** aper, ut id oculi distin- guant quod aures nequeunt, a verbo **to boze** terebrare. In **People** autem populus, etymi causa assumitur o, & falso scribitur ut trissyllabum **pe-o-ple**, potius quam recte **pipl**, sic à Belgico **bloed** sanguis, scribimus **blood**, aut **blood**, licet syllaba sit correpta **Blud**. Sed hic magna est anomalia in illis quæ per ui scribuntur. In aliquibus enim, ut in **suit** actio aut querela, & **cuited** wine. i. vi- num coctum, regula quam dixi de posteriore vocali in pro- nuntiatione reijcienda, vim suam obtinet ut in **meat**: legimus enim, sicut & **cvted**, per v, & productum, à Gal- licis vocabula **cuire** sequi et **cuire** coquere: aliquando fal- lit, ut in **guild**, i. Societas, siue aula, frequentie locus; & **guiltie** reus; dicimus enim the **geild-hall**, et **giltie**. In **build** autem adificare, nondum iactum est fundamen- tum: pro suo pte enim cuiusq; ingenio, unus **bvldeh** per v; alter **beildeth** per ei; tertius **beeldeth** per i lon- gum: et adhuc quartus **bildeth** per i breve. Neq; hoc in vocalibus tantum vsurvenit ut etymi agnoscendi causa addantur, sed etiam in consonis: scribimus enim à **sygne** signum, sed sonamus a **sein**, item in **I disdigne** de- dignor loquimur **I disdain**.

Et quemadmodum ad syllabas producendas duplicatur vocalis; sic ad abbreviandas, consona. Eadem namq; con- sona in fine duplicata cum e, nihil momenti addit ad so- num

num aut syllabas augendas; sed vocalem precedentem so- no raptò efferendam ostendit, ut in **wanne** monosyllabâ pallidus: nam **to wane**, est decrescere. Consona autem ali- quando est potestate par; ut in **backe** tergum, **lacke** indi- gentia: nam **to bake**, est pinsere, et **lake** lacus. Raro etiam longius remota assumitur: ut in **lambe** agnus, ut distin- guatur à **lame** claudus. Hinc excipe a **wombe** uterus, et **to combe** comere; per . licet hanc ultimam antiqui- tas, & etiamnum dialecti, corripiant.

Illud autem animaduertendum, hæc quæ diximus sæpius infirma esse; quia quum in nostrâ cacographiâ nihil iustum sit, nihil potest esse iustum: ubi eodem præmio unusquisque sapit, aut etiam desipit.

CAP. III.

Orthographia.

Diximus de obliquo: nunc rectum quoad poterimus indicabimus. Atq; ut exteri nostra facilius intel- ligant: primo alphabetum plenum & perfectum asseremus; postea quoties opus erit, exempla subiungemus utroq; caractere, vsitato videlicet & etiam nouo: ut exteri per novum, rectius intelligant vsitatum; nostri per vsitatum, novam scribendi rationem videant, et errores corrigant.

Sed ne mirû cuiquam videatur aut insolens, tam longo usu recepta mouere: rationes asseram in primis conatus mei, ut pro suo quisq; arbitrio statuat, satisne causa sit ca- cographiam nostram emendandi.

Atq; quum nostra scire volentes nihil magis arceat, quàm ingens illa difficultas quæ primo obiecta intuitu de- terret, quum vnos eosdemq; characteres diuerso sono pro- ferendos

ferendos videant; nec liquere satis possit, quis potior sonus
 usurpandus sit. humanitatis ratio me prima impulit ut
 externos iuvem, & commune humane societatis vincu-
 lum, quam nihil magis quam rationis, et orationis usus
 congruam. Deinde quoniam aliud scribamus aliud pronun-
 cemus, falsitatem scriptiois nostrae nemo sensus integri
 possit defendere. Expugnare igitur volui, & si possem
 expurgare barbariem illam, quae in nostras literas ir-
 repfit, ipsaeque integritatem iam centennium inveteravit: ne
 si errores nostros corrigere non possemus, stupidissimi
 mortaliū videremur; si nollemus, ignavissimi. Et quoniam
 mulieres, vitriarii, pictores, qui aurium sono tantum inser-
 viunt, orthographiae faciem ex verā literarum prosodia nobis
 praebeant: adone talpescent docti ut etiamnum cacutiant?
 Sed vident (inquis) non probant: ferunt, non laudant. Sed
 quorsū vident, si nō ut corrigant? Ideoq; ferūt, ut Lingua
 nostra aliquin cultissima, suavisima, copiosissima, perpe-
 tuā ferat inusitā barbariē? Mihi (fateor) petita lux est à fe-
 nestra, in quibus legi diē, quod dicti scribunt **Deare** cha-
 rus, in bred **bread** panis, inde etiā **nakid** cum y & bare
 pro **naked come** I. i. nudus venio. Hoc igitur inprimis
 datū, ratū, sanctūq; esto; Inventas esse literas, ut vocis
 articulos, & minima eius momenta distinguant. Secū-
 dō, singuli in voce momenti, singulos esse oportere chara-
 cteres, & proinde singulorū characterū singulū esse & v-
 utum sonum: ne si eiusdem literae soni duo, vel tres, aut
 plures concederentur, nullum in ipsis literis, nullum in vo-
 cibus discrimen agnosceretur, et sic quod initio ratum esse
 insimul corrueret. Tertiō, vocum significata mutanda
 non esse, et proinde nihil posse absurdius excogitari quam
 vocalem mutam, ut antea diximus in **Dame** et **meate**:
 Sed

Sed uniuscuiusq; vocalis brevitatem & productionem
 in seipsā querendam esse, non aliunde. Quibus positis
 et concessis, tandem rem ipsam aggrediamur.

Literae sunt vocales, aut consonae. Vocales sunt quinque;
 a, e, i, o, u. Omnes plurisonae, & ut pronuntiatione, sic
 & scriptu distinctae. Breves usitata formā scribantur:
 Longae duabus in apice punctis distinguantur. De singulis
 clarius loquar. A, est tenuis, aut lata: tenuis, aut brevis
 est, ut in talō **tallowe** sebum; aut deducta, ut in tāl
tale fabula aut computus: lata, ut in tāl **talle** procerus.
 Hunc sonum Germani exprimunt per aa. ut in maal
 convivium, haar coma: nos unico charactere, circum-
 flexo ā. contenti erimus.

E, brevis est hac formā e, ut in net rete: et longa sic,
 ē; ut in nēt **neate**. i. nitidus adiectivum: Substanti-
 vum **neate** significat omne genus bonum.

I, est tenuis, aut crassa: tenuis est brevis, aut longa: bre-
 vis sic notatur i, ut in sin **sinne** peccatum: longa sic i. ut
 in sin **seene** visus, a, um: crassa autem fere est diphtho-
 nus ei; sed quia sono exilior paulo quā si diffunderemur
 in e, retinebimus antiquum illū & masculinū sonum, atq;
 unā etiam laudem quam Iustissimus Lipsius nobis detulit
 in Regina, in amica vitā, & c. eūq; signabimus hoc chara-
 ctere, . ut in sijn **signe** signū. Omnium differentia est in win
winne vinco, win **weene**, opinor, win **wyne** vinum.

O, parvum aut breve, est vulgariter notum: magnum
 sic deinceps notabitur ō. Differentia ea est quae inter pol
polle. i. capitulū lepidissimum, & pōl **pole** aut, poale,
 id est, pertica mensurae genus.

V, est tenuis, aut crassa: tenuis v, est in Verbo tu v; ut
 v; utor: crassa brevis est u. ut in pronomine us nos;
 aut

aut longa u: ut in verbo tu u: oose scaturio, aut sensura
ex eo more aque vi expressa.

CAP. IIII.

De Consonis.

Monitio.

Quæ in priori editione de consonis scripsi, iis rationum funda-
mentis nituntur; quæ nulla vis conuellere aut labefactare po-
test. Tamen quia idonei characteres in typographijs ad ma-
num non sunt: quia ab usitata scribendi formulâ nimium distare vi-
dentur: dabo me vulgo quantum licet; & si humanis Lectoribus utar,
veniam (spero) facilem impetrabo; si dum necessitati, & consuetudi-
ni inferuio; simplis quosdam sonos duplici characterē exprimam,
Hoc igitur sedulo præmonco, compositos illos characteres ch. ng.
sh. th. wh. pro simplicibus tantum sonis, & literis simplicibus usur-
pari: quas quidem ut in priori editione calamo describere necessum
erat; ita posthac, ubi à typis idoneis instructor erit officina, suis for-
mis expressas inuenies.

Consonantium divisiones labiales, dentales, &c. ni-
hil ad nos: Sed omnes in posterum unicum sonum obti-
nere iubemus; & b, d, g, k, p, q, t, Mutas cum a-
lijs consentimus. In l, m, n, r, x, z; nihil mutamus.
C excludimus quia litera infausta, quia non neces-
saria, quia in eius sono erratum est: cum aspiratione
tamen admittimus ad alios usus. Et quia cum errore
confligo, hoc primum interrogo; Si omnibus antiquis
omnes consonæ unisonæ: qui nos homines sumus, ut in
rebus communis iuris, communia decreta mutare audea-
mus? qui c, g, t, bisonas facimus? Sic Mutas ipsi con-
cedimus, quare e, & t, sæpius protollimus ut l? quare
g, ante e & i, sono quodam barbaro & peregrino? Sed
mede-

medelâ opus est, non vulnere. Venio igitur ad illa in
quibus aliquid mutatum est. D, & t, antiquum sonum
obtineto: sed quia illis aspiratis non raro utimur; ubi
th densum occurrit, Saxonum maiorum nostrorum chara-
cterem d, substituemus; ubi tenue, ipsum th, pro Theta d,
scribemus, ut dīs thing hæc res.

Veritas, & feritas, sunt vicina sono: primarum lite-
rarum formatio utriq; eadem, superioribus dentibus ad
labium inferius depressis cum sufflatus quodam; densiori
tamen & pressiori in v. quam in f. Aude rem igitur ali-
quid adiscere ipsi f, quo sonus iste indicetur; nisi & ipsa
consuetudo ferret, ut medium illud. c. siue densum. x.
per v, consonam pingere liceat: ut fail defectus, vail ve-
lum.

X. ch. Græcorum in initio nunquam usurpamus, in
medio, & fine sæpe; & per gh, male exprimimus: posthac
sic d. scribemus: ut in waiht inuht weight inough sa-
tis ponderis.

Q exulare cupimus, quia k ad usum satis; raro etiam
occurrit nisi in illis quæ à Latinis mutuamur. Sed quia so-
num non mutat, & sede unicâ ante u, contenta est, eam
sub vexillo literæ k. militare permittimus.

N in illis est quas nihil mutare diximus: at si k, aut g,
sequatur, paulum minuenda est nostra sententia: neq;
enim (si accurate expendas) planè ita profertur in thank
& think quemadmodum pronuntiatur in hand manus,
& non none nullus. Sed ne adeo nasutuli videamur ut
nihil vetustate rancidum ferre possimus: quia k, ibi clarè
auditur, nec congruum esse reor quicquam veritati pro-
pinquum immutare; monuisse tantum volui, sed te in-
vito non mouisse tamen. At si g subsequatur ut in
B thing

thing res, & song canticum; quia sonus literæ g ibi nullus est, at semivocalis planè alia quæ ab n, non minùs distat quam m; litera ng. una erit ex illis compositis, quibus fas esse volui sonum simplicem indicare, ut in sing cantu, & among inter. huc etiam refer illa in quibus g, ab n, ratione sequentis liquidi quodammodo distrahitur, a spangl nitella, tu intangl implicare.

W, & y, incertas hæcenus sedes habuerunt; neq; enim suum tantummodo locum ante vocalem tueri contentæ fuerunt, sed etiam vocalibus præpositis subiuncti in diphthongos coaluerunt, ut in **straw** pro strâu stramen, **law** pro lau lex, **ew** & pro euer aqualis. Sic & y, in **ioy**, pro goi gaudium, **they** pro dei illi, & c. y, etiâ apud antiquos pro primâ personâ solitariam se stitit: ut y, pro I, ego. At si quis sonorû æquus estimator usum earû apud nos perpendat, inueniet esse consonas. Nam qui dictionibus à vocali incipientibus præponimus an, mjn, djn; ut an unkl a. vinctulus, mjn aunt mea amita; ante w. et y, in initio dictionis a. mj. dj usurpamus, quemadmodum ante reliquas consonantes: ut a water aqua, mj wurd meum verbum. Quare ut locum suum & vim propriam sortiantur eas cum potestate consonantium, vocalibus alijs præire, non subsequi iubemus; ut in istis, a wâst **waste** desertû a welfons, a wind **wynde** ventus, a world mundus, wud **woodde** sylva; Yarn metaxa, a yelk vitellum oui, yis **pes** etiam, yök **poke** iugum, yuth **pouth** iuuenis. Et si hic sit lapis Lydius ad consonantium examen; etiâ, et h. consona potius erit, quàm pura aspiratio. Nimirum enim superstitiosè grammaticus esset, qui scriberet aut diceret Hi broukt mi tu mjn hors, pro mj hors, ad equum meum me deduxit.

W. aspiratum, consona est,
B 2

est, quam scribunt per wh. & tamen aspiratio præcedit. Ille namq; voces quæ per wh, scribuntur; possunt, atq; etiam ad exempla maiorum scribi debent per hw, aut hu. ita enim, nihil aliud inde colligi queat, quàm quod ex ipso wh, intelligimus: ut wil siue wil **wecle** nassa; hwil siue huil **wheele** rota. Tamen quia nostra experientia docet, w, & wh, veras esse simplicesq; consonas, in quarum elatione u suggrunnt tantum, non clara vocalis auditur; ideo illud w. ante vocales aut diphthongos ius assignatum obtinebit: at wh, malatantum consuetudine valebit in what quid, wheðer uter, & similibus.

Ventum est ad sh. shâ. ch. che. & g. dzyi. Et primus quidem simplex est sonus, & dextrum referens, posteriores, ch, & g, sunt duplices consonantes. etenim si illi sh, præponas t; habes tsh; si d, habes dsh; nisi quod hic s aliquantulum vergat in z. Primum igitur sonum ex illis tribus exhibemus per s, aspiratum sic sh, & tamen quum simplex sonus sit, unico tantum indice scribendus esset, ut tu shâv rado: secundum per ch; ut, châft castus, a, um; tertio in loco postliminio relabit Saxonicum g, ut in zug iudg iudex; guzmen **iudgement** iudicium. Habes sonum, & cum ratione formam; nec vultu tetricam, nec scriptu difficilem; ecce igitur Alfabetum integrum & perfectum: si numerum spectes, viginti quatuor literarum: a, b, ch, d, e, f, g, h, i, k, l, m, n, o, p, r, s, t, u, w, x, y, z. Si potestatem quadraginta; sex plurium quam Russi habent, aut Seruij, aut Croati, quarum sic est

Figura

Figura | nomen | potestas | usus novus | antiquus | significatio.

A.a.	a. exile	breve	Mal	Mal	Mariola
Æ. æ.	æ. exile	longum	māl	male	mas
A. ā.	ā. latum	longum	māl	mall	marcus
B.b.	bī, bee	b. latinum	a brig	bridge	pons
Ch ch	che	ch:	tu chang	change	muto
D.d.	dī. dee	d. latinum	dēth	death	quers
Ð. ð.	ðī. thee	Oxonienſiū	ðoñ	though	quāmvīs
E.e.		uān:	beſt	beſt	optimus
Ē. ē.		Hm:	bēſt	beaſt	beſtia
F.f	ef.	ut in	fjū	fine	nitidus
V.v.	ve.	Oxonienſiū	vjn	vine	vitis
G.g.	ga.	nil mutat	gud	good	bonus
Ȝ.	ȝī.	dxy, j, dge.	a bag	a badge	hoc inſigne
H.h.	he.	nil mutat	hōli	holp	ſanctus a. um.
h. h.	eh.	agr. gh	boñt	bought	emptus a. um.
I.i.	i. i.	tenuē breve	kin	kinne	cognatio
I. i.	j. i.	tenuē longū	kin	keene	acutus
J.j.	j. ei.	exile	kjn	kyne	vacca
K.k.	ka.		kap	cappe	pileus
Q.q.	qu.		quins	quince	malūcydoneū
L.l.	el.	nil mutant	lāzi	laſie	ignavius
M.m.	em.		mūn	moone	luna
N.n.	en.		nūn	noone	meridies
Gng.	eng.	ng aut g ut	dung	dung	ſimus
O.o.	o.	male pronūciatur	tu kol	to coll	collū amplecti
W.ō.	ō	quē	a kōl	a coale	carbo

Figura | nomen | potestas | usus novus | antiquus | significatio.

P.p.	pi.	nil variant	tu prēch	preach	concionor
R.r.	ar.		tu run	to runne	curro
S.s.s.	es.		a ſun	a ſonne	ſilius, aut
			oꝝ ſunne	ol	ſol
Sh.sh.sh	sha	ſh	shām	ſhame	pudor
T.t.	ſi tee	nil variat	tū	two	duo
Th.th.	thi	th	a thiſt	thiſtle	carduus
V.v.	v	u	ſvī	ſure	certus
U.u.	u	u breve	ſpun	ſpanne	netus a. um.
ū.	ū	u longum	a ſpūn	ſpoone	cochleare
W.w	we	u German	wet	woette	vdus
wh.	whe	hu	tu whet	tu bohet	acuo
X.x.	ex	nil mutat	ax	ax	ſecuris
Y.y.	ya	i lat. ante	a yvth	a pouth	iuvenis
		vocalem			
Z.z.	ez	nil variat	zēl	zeale	zelus

maximus eius vsus est in fine dictionum, az, dez, sez.

uti hac maria.

Litera ergo sono affines he sunt.

b} d} g} v} Hic non opus est exemplū.
p} t} k} f}

wh	ut	which	which	que
w	ut	wich	witch	venifica
ð	ut	dis	this	hic
th	ut	thistl	thistle	carduus
n	ut	stun	a tunne	dolium
ng	ut	tung	a tongue	lingua
z	ut	dez	these	hi
f	ut	lau	lawe	viderunt
sh	ut	shau	shawe	Sauum
ch	ut	chau	chaw	mandentem
3	ut	gau	iawe	mandibula

Aspirationes etiam h. & k, eas habent cognitionem, quam in Hebraeis literis ח, & כ, in Graecis (ϰ) & χ. Reliquae consonantes, l. m. r. x. y. & quinque vocales, sunt in suo sono quodammodo solitariae.

CAP. V.

Diphthongi propriae:

Diphthongi sunt propriae, aut impropriae: proprias dico quae apud homines cultioris sermonis in usu sunt; improprias, quas dialecti tantum usurpant. A preponitur e, in aerj aerie aerius. o nunquam; sepius i, & u, ut, in aid auxilium; bair esca; laun sindonis species; & a paun pignus: ubi aduerte au nihil differre ab â. Eodem enim sono proferimus abâl, ball pila; & tubâl, baule, vociferari: at ubi verè diphthongus est, a, deducitur in â, ut âu aue imperium; âuger terebra.

(E)

(E) rarò preponitur a, nisi fortè sequatur r; dicimus enim an Earl comes, ita ut a, aliquantulum audiat; in ceteris egl eagle aquila, ez ease otium, tu et eate edo, & similibus, malè inseritur a, obmutescit enim. Nec e, sepius preponitur i, dicimus enim hēi, adhortantes aut laudantes, & ei eye oculus, ēi etiam, ita: ubi tamen sonus vocalis, exiguum distat ab illo qui auditur in ðjn tuus, & injn meus. E antiquis precessit o, scripserunt enim & pronuntiabant cower; quod hodie scribimus your; vester. a. um. quod ipsum in alijs factitatum existimo, ubi preponimus y. E. sepius precedit u, ut, in ēu eawe ovicula, fēi fewe pauci, seuer sewer dapifer.

I. cum e, in diphthongum coalescit in dier, dama vel carus: j etiam; in fjer ignis, hjer merces, &c. ceteris vocalibus, i, subiungitur in diphthongos; ut, in wai via, ei oculus, goi gaudium, tu akquit, aut akquit libero, aut absolvo.

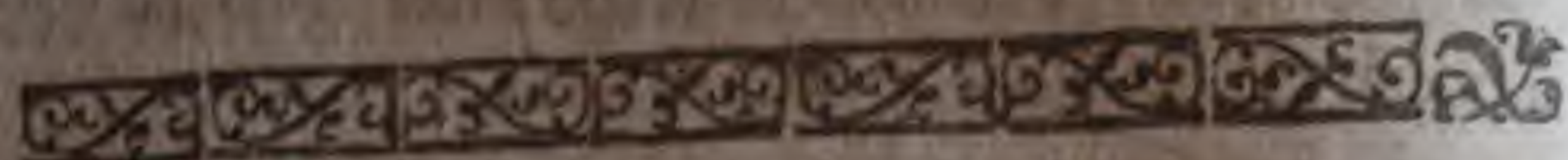
O. aliquoties precedit i: ut, in toiz toyes nuge; & in triphthongo buoi boy puer; sed boi dialectus est Borealiū. Aliquando pro O. indifferenter usurpamus ū, ante i. Dicimus enim toil, aut tūil labos; broil, aut brūil tumultus; soil, aut sūil sordes.

Vocali u, aut ou, & o, preponimus, aut ou, & o, ut in bound vinctus, a, um; Sound sonus: ō, ut in blōun flatus, a, um; thrōun throbne iactus, a, um. Sic differunt abou bough ramus; & a bōu bowe arcus; a boul globus ligneus, & a bōul bowle sinum. ū antecedit i, in giunt ioint iunctura; in brūil broile torreo; būil bolle coquo; in būi boy indez anchorarius; &c.

Nec

Nec tamen in omnium diphthongorum elatione, utrique vocali sonus integer ubique constabit. Etenim vocalis precedens saepenumero acutius sonare videtur, & clarius: in ai, & ei, ita aures implere, ut i. subiungi a qui, ut esset, quam ad latus adherere. aeri fere trissyllabum est; earl mobilis; apud alios enim diphthongus valet, hic erl auditur, illic erl. Quae autem vocalium aut diphthongorum variatio est ratione accentuum, post dicetur.

Ex quo iam, cui sunt aures, inficias ibit, sermonem Anglicum esse longe suauissimum, quem tot varii soni, tot litterae, tot diphthongi videntur, praeter improprias, modulantur?

CAP. VI.

Dialecti: ubi etiam de diphthongis improprijs.

Dialecti precipuae sunt sex: Communis, Borealiū, Australiū, Orientaliū, Occidentaliū, Poetica. Omnia earum idiomata nec noui, nec audiui; quae tamē meminī, ut potero dicam. Ai, pro i, Borealiū est: ut in faier, pro fier ignis: Et au pro ou; ut gaun, aut etiam geaun, pro gown toga: & pro ü, ut pro wünd wound vulnus, waund. Illi etiam frequens est ea pro e, ut meat pro mēt eibus; & pro o, ut beað pro both ambo. Apud meos etiam Lincolnenses audies toaz, & hoaz, pro tōz digiti pedum, & hōz hose caliga. Efferunt & keft, aut etiam kulf, pro kast iactus, a, um; fula, pro folōn; klōth pro kloth pannus; & contra spōkn, pro spōkn dictus

dictus: dūn, pro dun factus: & tūm, pro tīm tempus: rjch pro rich dives: dōr, pro dēr illic: briks, pro brichez braccæ: seln pro self: hez, pro hath: aus pro alfo: sud, pro shuld: JI, Jst, eut etiam ai'l, aist, pro J wil, futura signo: & in reliquis personis, dōu'l, aut dōuft; pro dōu wilt, dōu shalt, & sic in reliquis: hī'l, aut hīst; wil, you'l, aut youst; dēi'l, dēist, aut dēi sal. In ai, abijciunt i, ut pro pai soluo, pā; pro sai dico, sā; & pro said, fed. Pro u, & ü, substituunt v: ut, pro gud kük, gvd-kvk, bonus coquus. Voces etiam nonnullas pro vtitatis fingunt: ut strunt & runt, pro rump cauda: fark, pro shirt camissa; pro go ito, gang, & inde gangrel mendicus; pro went, yed, aut yōd ibam, ab antiquis etiamnum retinent.

Australes usurpant ü, pro i, ut hü, pro hī ille: v, pro f; ut, vil, pro fil impleo: tu vech pro fech afferro: & contra f, pro v, ut fineger, pro vineger acetum; ficar, pro vicar vicarius. Habent & o, pro a, ut ronk, pro rank rancidus, aut luxurians, adiect; substantivum etiam significat ordines in acie, aut alios. Pro s, substituunt z, ut zing pro sing cano: & Ich, pro J ego: cham, pro J am sum: chil, pro J wil volo: chi vōr yi, pro J warant you, certum do, in ai etiam post diphthongi dialysin, a, odiosè produciunt: ut, to pāi soluo, dāi illi.

Orientales contra pleraq; attenuant: dicunt enim fir, pro fier ignis: kiver, pro kuver tegmen: ea, pro a, ut, to deans, pro dans saltare: v, pro f, ut velōu, pro felōu socius: z, pro s, ut zai, pro sai dicito. ^{proximi} autem illam magnopere affectant ^{nostrae} Mopsæ, quae quidem ita omnia attenuant, ut a, & o, non aliter perhorrescere videantur quam Appius Claudius z. sic etiam nostrae non emunt laun, et kāmbrik, sindonis species; sedlën, & kēmbrik:

kembrik: nec edunt kâpn caponem, sed kēpn, & ferē kīpn: nec unquam liguriunt bucherz mēt, butcherz meate: carnem à lanijs, sed biccherz mēt. Et quum sint omnes gintlīmin, non gentlwīmen. i. matronæ nobiles; ancillas non vocant maidz sed mēdz. Quod autem dixi de a, recanto; nam si quando ō gravīstrepum audiretur, lo- cum concedunt ipsi a, sic enim aliquoties ad me pīppiunt; I pre ya gī yar skalerz līv ta plē; pro I prai you giv yūr skolars lēv tu plai. Quæso concedetuis discipulis veniam ludendi.

At inter omnes dialectōs, nulla enim Occidentali æquam sapit, barbariem; et maximē si rusticos audias in agro So- mersetensi: dubitare enim quis facillē possit utrum An- glīcē loquantur, an peregrinū aliquod idioma. Quædam, enim antiquata etiamnum retinent; ut lax pro cultro, nem aut nūm accipe; quædam sua pro Anglicis vocabulis intrudunt, ut lax pro parte; toit pro sedili; & alia. Sed & legitima corrumpunt, quædam usu, quædam pronūcia- tu: ut wīz wai pro freno; wītpot pro farcimīne; ha vang huc pro iuce, aut etiam arripe pro iectum; item hī vangd tu miat de vant. i. in baptisterio pro me suscepit: zit am. i. sede; zadrau pro allay derof gusta; hī iz gōn a- visht, pro a fishing abijt piscatum. Sic etiam protollunt throttīn, pro thirtīn 13. narger, pro narōuer angu- stior: zorger, pro mōr sorōuful tristior. Præponunt eti- am i, participijs præteritis à consonanti incipientibus; ut ifrōr aut ivrōr, pro frōzn gelu concretus; hav yi idū, pro dun, perfecisti. Hoc etiam peculiare habent, ut nomina anomala utriusque numeri in z, per numerum utrumque variant: ut hōz hōse sing: & plur: caliga vel calige; apud illos singulariter manet hōz, et pluraliter fit hōzn:

sic pez, communiter pīsum vel pīsa, cum illis sit pluraliter pēzn pīsa.

Communis dialectus aliquando est ambigua. Audies e- nim inuf, et inuf inough, satis: dai, aut dei thep, illi; tu flit, aut tu flōt floate aqua innatare; hālberd, hal- berd, aut hōlberd bipennis, sic toil, tūil; soil, sūil; bjld bild, bvld, ut ante dictum.

Dialecti poetis solis ex scriptoribus concessa; quibus tamen, excepta communi, abstinent; nisi quod rythmi, aut iucunditatis causā sapiusculē utuntur Boreali; quia sua- vissima, quia antiquissima, quia purissima, utpote quæ maiorum nostrorū sermoni proxima. Sed quia dialectum suam Metaplasmi solā licentiā defendunt, de eā satis dice- tur ubi ad prosodiam pervenerimus.

Et quod hic de dialectis loquor, ad rusticos tantum pertinere velim intelligas; nam mitioribus ingenijs & cultius enutritis, unus est ubique sermo & sono, & significatu. De venenato illo & putidissimo ulcere nostræ reipub. pudet dicere. Habet enim & fax illa spurcissi- ma errorum mendicantium non propriam tantum dialectum; sed & cantum sive loquelam, quam nulla unquam legum vindicta coerce- bit, donec edicto publico cogantur Iustitiarū eius auctores in crucem tollere. sed quia tota hæc dialectus, unā cum nocentissimis huius æ- murcæ sordibus, peculiari libro descripta est; quia exteris hominibus nil commodi allatura; ex oratione meā circumscribam.

CAP. VII.

De syllabâ.

Vulgas Grammaticorū notiones de syllabis mitto: in nostris unicum illud observandū est, aliquas sy- llas constare consonis; quod in nullā aliā quam scio lingua fit. In syllabis autem istiusmodi, necesse est ex liquidis ali-

quam reperiri, aut cum mutā, aut solitariam: ut, in brj-dl
franam; tj-tl, titulus. Et quamvis scribi solerent hu-
in/modi per vocalem e, in fine additam **brydle, saddle,**
tytle; e, tamen illud elingue est; ut etiam in illis ubi una
tantum liquida reperitur; ut in **open** boues, legimus
ox-n, non ox-en neque enim magis quicquam in ultimā
audatur, quam in nec, ubi detraxeris ee. Sic etiam fit in
bidn iussus, non **bidden;** in öpn apertus, non **op=en,** in
sagl epippiam non **sadle.** Iam si possis legere, hac sunt
de Grammatica satis experire.

„Kontent whu liuz with tryd estat,

„**Kontent who liues with tryd estate,**

Contentus qui uiuit cum experta fortuna,

„Nid fēr no chang offronning fat:

„**Nee de feare no change of fronning fate:**

Opus habet timere nullam mutationē corrugantis frontem

„But hi dat siks, for unknōun gain,

(fati.

„**But he that seekes for unknowne gaine,**

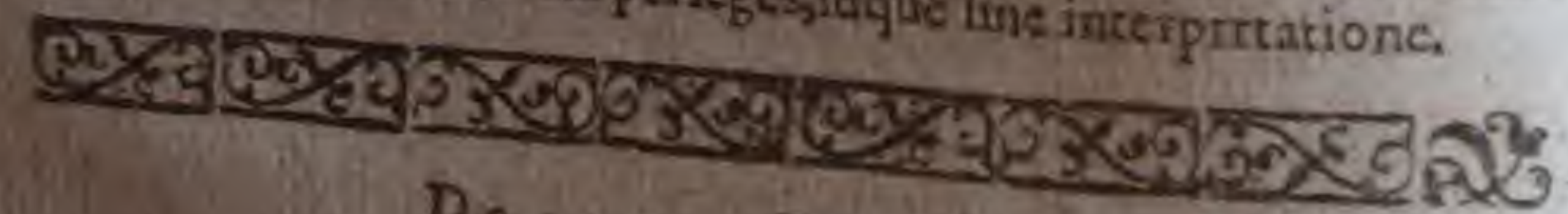
Sed ille qui querit [propter] ignotum lucrum,

„Oft liuz by los, & lēvz with pain.

„**Oft liues by losse, and leaues with payne:**

Sepe uiuit ex damno, & desinit cum dolore.

Quod tuā causā verbum verbo reddiderim condonabis, sicubi Latini sermonis candor obnubitur. Sed ad ulteriorem legendi facultatem psalmum unum aut alterum perleges, idque sine interpretatione.

PSALM. LXII,

1 **T**Rvly mj sōul waiteth upon God: from him
kumeth mj saluātion. 2 **H**i önlj iz mj rok &
mj saluātion: **H**i iz mj defens. I shal not bi grētlj
müved

müved. 3 **H**ou long wil yi imagin mischif a-
gainst a man? yi shal bi slain āl of yū: az a bouing
wāl shal yi bi: and az a totoring fens. 4 **D**ēi önlj
konfult tu kast him down from his exselsijs, dēi de-
ljt in liz: dēi bles with dēir mouth, but dēi kurs
inwardlj. Selah. 5 **M**j sōul wait dōu önlj upon
God: for mj expektation iz from him. 6 **H**i önlj
iz mj rok & mj saluātion; **H**i iz mj defens; I shal
not bi müved. 7 **I**n God iz mj saluātion and mj
glōri: dē rok of mj strength and mj refvg iz in God.
8 **T**rust in him at āl tjmz yi pipl; pour out yūr hart
bifōr him: God iz a refvg for us. Selah. 9 **S**vrly
men of löu degri ar vaniti, and men of hj degri ar a
lj: tu bi laid in dē balans, dēi ar āltogedēr ljhter dēn
vaniti. 10 **T**rust not in oppresion, bikum not
vain in roberj: if riches inkrēs, set not yūr hart upon
them. 11 **G**od hath spōkn öns; twjs hāv I hārd dīs,
dat pour *bilongeth* unto God. 12 **A**lso uuto dī, o
Lord, *bilongeth* merfi: for dōu renderest tu everj
man akkording tu hiz wurk.

P S A L. 67.

1 **G**OD bi merisful vntu us, and bles us: and kauz
hiz fās tu shjn upon us. Selah. 2 **D**at dī wāl
māi bi knōuu upon ērth, dī saving hēlth among
āl nāšions. 3 **L**et dē pipl praiz dī, o God; let āl
dē pipl praiz dī. 4 **O** lē dē nāšions bi glad, and
sing for goi: for dōu shalt gūg dē pipl rjhtēuslj, &
govern dē nāšionz upon ērth. Selah. 5 **L**et dē
pipl praiz dī o God; let āl dē pipl praiz dī. 6 **D**ēn
shal

4 Whū māket̃ hiz angelz spirits : hiz minifterz
a flāming fjer. 5 Whū laid̃ de foundāfionz of de
ērth : dat it ſhuld non bi remūved for ever.
6 Dou kuvereft it with de dīp az *with* a garment:
de wāterz ſtūd abuṽ de mountainz. 7 At d̃j re-
bvk̃ d̃ei fled: at de vois of d̃j thunder d̃ei hāfted
awai. 8 D̃ei go up bj̃ de mountainz, d̃ei go down
bj̃ de valleiz untu de plās which̃ dou haſt founded
for dem. 9 Dou haſt ſet a bound dat d̃ei mai
not paſ over : dat d̃ei turn not again tu kuver de
ērth. 10 Hī ſendeth de ſpringz intu de valleiz;
which run among de hilz. 11 D̃ei giv drink tu
eṽr beſt of de fild: de wjld aſes quench d̃eĩr thirſt.
12 Bj̃ dem ſhal de ſoulz of de hevn hāṽ d̃eĩr habi-
tāſion which ſing among de branshez. 13 Hī
wātereth de hilz from hiz chamberz: de ērth iz ſa-
tiſhed with de frvt of d̃j wurkz. 14 Hī kauzeth
de gras tu grōu for de karel, and heib for de ſervis
of man: dat hī mai bring forth fūd out of de ērth.
15 And wjñ dat māket̃ glad de hart of man, and
oil tu māk̃ *hiz* fās tu ſhjn. and brēd *which* ſtrength-
neth mans hart. 16 De triz of de Lord ar ful
of ſap : de ſēdarz of Lebanon which̃ Hī hath
planted. 17 Wh̃er de birdz māk̃ d̃eĩr neſts: az
for de ſtork de fir triz ar hir hous. 18 De h̃j̃
hilz ar a refvg̃ for de wjld göts: and de roks for de
kuniz. 19 Hī apūinted de mūn for ſēznz; de
ſun knōveth his going dōwn. 20 Dou mākeſt
darknes, and it iz n̄ht: wh̃erin al de beſts of de
foreſt du kripen̄th. 21 De yung ljonz rōr after
d̃eĩr prai, and ſik̃ d̃eĩr mēt from God.

22 De ſun arizeth, d̃ei gaðer demſelvz tugeðer, and
lai dem down in d̃eĩr denz. 23 Man goeth fūrt̃h
untu hiz wurk: and tu hiz lābor, until de īvning.
24 O Lord hou manifōuld ar d̃j wurks? in wizdum
haſt̃ dou mād̃ dem al: de ērth iz ful of d̃j richez.
25 So iz d̃is grēt & wjld ſē, wh̃erin ar thingz kripen̄-
ing innumerabl, bōth ſmāl and grēt beſts. 26 D̃er
go de ſhips; d̃er iz dat Leviathan *whūm* dou haſt
mād̃ tu plai d̃erin. 27 D̃ez wait al upon d̃i dat
dou maiſt giv dem d̃eĩr mēt in dv ſēzn. 28 Dat
dou givest dem d̃ei gaðer: dou ōpneſt d̃j hand, d̃ei
ar filled with gud. 29 Dou h̃jdeſt d̃j fās, d̃ei ar
trubled: dou tākeſt awai d̃eĩr breth d̃ei d̃j, and re-
turn tu d̃eĩr duſt. 30 Dou ſendeſt fūrt̃h d̃j ſpirit,
d̃ei ar kreated: and d̃our enveſt de fās of de ērth.
31 De glōri of de Lord ſhal indvr for ever:
de Lord ſhal reſgois in hiz wurks. 32 Hī lūk-
eth on de ērth, and it trembleth: hī tou-
cheth de hilz and d̃ei ſinōk. 33 J wil ſing un-
tu de Lord as long az J liv: J wil praiſz mj
God wh̃l J hāṽ mj būing. 34 Mj meditāſion
of him ſhal bi ſwir: J wil be glad in de LORD.
35 Let de ſinerz be konſumed out of de
ērth, and let de wiked be no mōr: bles̃ dou
de Lord, ō mj ſōul. Praiſz yī de LORD.

Amen.

ETYMOLOGIA.

CAP. VIII.

De primitiuis, & deriuatiuis.

Etymologia est altera Logonomie pars de vocibus, quatenus una ab alia descendit. Vox igitur est primitiua; aut deriuata. Primitiuam dico cuius origo in nostrâ linguâ querenda non est. exempla, bāb babe infans; fish piscis; tu flater adulari. Nam quamuis bāb, aut flater, à Gallicis mutauerimus, aut ut illi, sic & nos ab antiquis Teutonibus retinuerimus: (neque enim existimandum est omnes voces que Franci nobiscum communes sunt, ab illis in nostrum usum traductas esse; sed potius utrisque à maioribus Teutonibus permansisse; & illas maxime que à Latinis tralatitiæ non sunt) fish autē, aut vish nobis cum Germanis commune sit, & illud fortasse à pisce: tamen quia hac in Linguâ Anglicâ nullam priorem radicem agnoscunt, primitiua Anglicæ iudicantur. Nam si nulla linguis primitiua concederemus, præter illa que aliunde deduci non possunt; uniuersas profectò Europæ copias ad summam penuriam redigeremus. Ille igitur voces primitiue nobis conseruantur, que in nostrâ linguâ originationem non admittunt. Ab his autem nata deriuatiue sunt: ut, à primo bāb; pupus, tu babl infantum more balbutire, a babler infant crepus, babling garrulitas, a bābl nuga; itemque à reliquis.

Deriuata autem sunt duum generum: nostratia; & peregrina. Nostratia sunt Nomina, verba, aut Aduerbia.

bia. De nominibus proprijs nostratibus ita copiose scripserunt Versteganius meritisimè noster, & Reliquiarum Britannicarum auctor; ut ultra quid addere non sit opus. Sed quia Anglicè scripserunt; necesse est ut moncam, omnia ferè Prænomina ab Hebræis, Græcis, aut Latinis esse ductitia, aut à Saxonibus huc usque retenta. Nomina autem (pauculis Britannicis exceptis, & nonnullis que in eorum posteris permanserunt, qui cū Wilhelmo primo à Normannia huc migrarunt) esse pene omnia Saxonica. Agnomina vix quatuor numerantur. Ex communibus autem substantiuis, quedam exeunt in ag: ut, tilag cultus: poundag quod in singulas libras soluitur: quedam in ment; ut ezment relaxatio; kāmment adaperilis fenestella: quedam in hed, aut hüd; ut, a lusti incundus, lustihed incunditas; a brüder **brother** frater brüderhüd **brotherhood** fraternitas: alia sunt; in [nes] ut, a rihteus rihteusnes: ab hardi fortis, hardines fortitudo: nonnulla in ship; ut, a Lord Dominus, Lordship dominatus. Quin etiam omne Verbum affert Substantiuum agentis in er: ut, a lern disco, lerner qui discit, a tech doceo, techer doctor. Illa autem à Verbis in ing, & substantiua sunt actionis; & Adiectiua: ut, hering audientia & audiens.

Adiectiua multa sunt deriuata in ish; ut, a ful foole, fulish stultus; & hæc quasi inceptiua sunt: ut, a salt sal, saltish i. ad falsedinem declinans. In ij sunt & adiectiua: ut, a gud **good** bonus, gudlj **goodlie** speciosus: & aduerbia infinita; ut, a faier pulcher, faierlj pulchrè. Multa per i, sunt; ut, ab hard durus, hardi fortis: sic à tröu reor, fit trv ratus aut verus, inde trust fiducia, & trusti fidelis i. cui fides adhiberi potest.

potest. Quadam exenut in sum; ut, à toil tuillum mo-
lestus; à ful plenus fulsum. i. plus satis ita ut nauseam fa-
ciat. In ward sunt aliqua; ut, à tu ad, toward aptus ad-
iectum, et versus prepositio; à bak tergum, bakward re-
tro, aut etiam auersus. Composita ite omnia derivata sunt:
ut, à wurk opus, et man vir, fit wurkman opifex; ab un-
der subtus, & stand sto, fit tu understand intelligo. Huc
etiam comparata spectant, et diminuta, itemq; qua à No-
minibus, et verbis deflexa sunt: quae omnia inferius ag-
noscantur.

Peregrina nonnulla integra adsumuntur; illa maxime,
quorum significata una cum ipsis nominibus innotuerunt:
ut, barricada Hispanicum, munimenti genus est ex vimi-
nibus in doli modum contextis, et terra impletis: borracha
utris species. Ab Italis habemus pro veluco di tre peli thri pjl
velvet holoserici villosum trium pilorum. Sic necessitatis
gratia harum gentium vocibus utimur, alias raro; nisi
ioci, aut perititiae ostentandae causa, ut bravada, bona ro-
ba, &c. Sed & ab Americanis nonnulla mutuumur, ut
maiz triticum Indicum, & kanoa linter è trunco arboris
igne & silicibus cuncto. Gallica paucula inuiti recepimus.
Nam quum Wilhelmus primus ius suum armis vindicaret;
ut sui bello potiores quam literis, ius dicere possent; veteres
Saxonum leges Latine scriptas Gallice verti iussit, partim
suas addidit, sed suo tamen idiomate. Hinc fit, ut praeter
nonnulla Saxonica, quae nec Gallice, nec Latine verti pos-
sunt; omnia fere vocabula forensia sint peregrina; for-
mula enim omnes et brentium, & serme omnes Actoris, &
Rei, Latinae sunt: at qui iudicium placita recensent, ea om-
nia barbaro quodam sermone scribunt, qui tamen ad Gal-
licum proximè accedit. Per multa tamen è Gallicis sponte,
admi-

admisimus. Nam cum Reges Angliae, quadringentos cir-
citer annos, permagnas in Gallia provincias sub imperio
tenuerint; qui fieri potuit ut populus ingenuus & comis,
multa inde vocabula non asportaret, quae una cum ipsa
gente in ciuitatem adscripsit? Sic multa à Gallis traduxi-
mus; (sed illa maxime, in quibus Latini sermonis mani-
festa vestigia; ut, sustenans alimentum, mantenans ani-
mi aut victus additio, à manu & teneo. Redvite nupera
vox est à reduco, munimentum pro tempore aut occasione
factum. At vsucapione nostra sunt gräs, et fäs. i. gratia et
facies; & plurima alia quae ad nos integra transierunt.
Plurima etiam immutauimus; ut, impregnabl in expug-
nabile, ab imprenable àprehendo: sic tu embelish, ab
embellir adorno à bellus; tu impoverish depauperare,
à pobre pauper; tu re-kon-per-sev; à re-con-per-ce-
voir à capio.

A Graecis nonnulla fecimus nostra; zël à ζῆλος; &
plurimas voces artis admisimus; zodiak, horizon, hy-
potensvsa, perikranium, &c. Ad Latina venio. Et si vs-
piam querela locus, hic est; quod otium, quod litera, maio-
rem cladem sermoni Anglico intulerint, quam vlla Dano-
rum seuitia, vlla Normannorum vastitas unquam inflix-
erit. Nam praeter illa paucula quae maiores nostri ciuitate
donasse videantur, wijn à vino, wäst à vastus, &c. (sit-
amen haec à Teutonib. ipsi non asciuerint) infinitus vocum
grex irrepit, quas postera etas asciuit, & cudendi noua
verba prurigo.

A Latinis intas, infinita est nominum seges intas: ut,
kommoditi, humaniri, perspikviti; ex quibus aliqua
syncopam patiuntur: ut bounti; nisi malis à Gallico
bonté deductum. Sic eodem sensu largis à largitas. La-
tinis

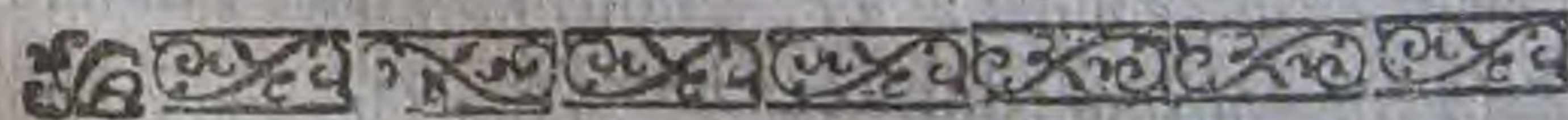
tinis in io, pileus libertatem donat; si enim in iicias n, per
 forum cursum opinion, kommandation, salutation.
 Nec legitimam tantum prolem municipem fecimus; sed
 spuriam etiam & adulterinam, dilapidation, fruition, do-
 minion. Illa in mentum abijciunt um, ut dokvment,
 monvment. Tudo apocatur in tvd; ut, multitvd,
 ingratitvd. Order ab ordo, est eius ordinis solitarius. go
 varie mutatur; ut a Virgo virgin, margent, a margo;
 imas, ab imago, virago non vitiata manet. Tura abijcit
 ultimam ut litera: vr, scriptur. Hic etiam nonnulla af-
 fiximus: ut, indentvr syngrapha, adventvr pecunia
 aut merx ad questum incertum exposita. Sed ab over su-
 pra, overtvr quod ad tegendum paratur, merx nostra est.
 Illa in ans, & ens, mutant s, in t; ut, vigilant, prudent,
 Contra antia & entia migrant in ans, & ens, ut a tem-
 perantia, confidentia; temperans, & konfidens. Que-
 dam tamen adsumunt i, ut, impotensi, konstanfi. Ver-
 balia in bilis exeunt in bl; ut komparabl, imposibl,
 inkredibl. Alia in lis, duas ultimas amittunt; ut final,
 material, meridional: sicut hic spectat a subtilis; & met l
 a metallum. Finita in ca, desinunt in kl; ut, a manica
 manikl: sic rvnikl, his adde fanikl a sanicula herbâ. Illa
 in ilium variè vertuntur; ut, consilium kounsel, exilium
 exjl. Plurima in tus, duabus ultimis castrantur: ut, tem-
 perat, substitvt; sic a benignus benign, aut beningn; a
 condignus, cōdign aut condign. Quaedam integra ma-
 nent: ut, kovnsul: & plurima in or; ut, doktor, superior
 moderatōr: sic multa in us: ut, perspicvus, illustrius,
 kommodius: quæ tamen Latine sunt comparativa, apud
 nos sunt positiva tantum. Quaedam his similia cūdimus
 ut genens. i. magni animi, famus famosus, gloriū de-
 corus;

corus; quæ tamen fictitijs Gallorum in eux viciniora vi-
 dentur: uti & profit commodum, & profitabl commo-
 dus, a proficio.

Quinetiam verborum à Latinis vocibus varia sunt
 forma. Quaedam enim ab ipso themate descendunt; ut,
 tu defend, tu defraud; a reduco fit tu redvs. Illa inico
 abijciunt ultimam; ut, tu magnifj; tu multiplj, nam
 tu suplikāt, tu explikāt ventis ferre committimus.
 Quaedam à nominibus oriuntur: ut a pars, tu impart im-
 pertior; ab importunus, tu importvn. i. vehementius vr-
 gere; ab intimus, tu intimāt indico.

A verbalibus etiam in tus, & sus, magna est nobis ver-
 borum frequentia: ut a substitutus a substitvt nomen, &
 tu substitvt substituo; sic ab incensus, tu insens ad iram
 incendo; a suppositus, tu suppōz suppono. Atque ubi
 huiusmodi in vsu sunt, illa quæ ab ipso themate fiunt tu
 propōn, tu expōn, & et. nondum obtinuerunt.

Nec tamen existimandum est, omnia harum termina-
 tionum Latina, sic fieri Anglica; aut hæc sola: sed hæc
 esse usitatissimas deriuandi formulas. Quæ autem hic
 reliquæ sunt, si ista studiosius inquirere visum est curpiam;
 Iohannis Minshæi dictionarium etymologicum con-
 sulat, & eius exordium pro suo arbitratu aut probet, aut im-
 probet.

CAP. IX.

Compositio, Comparatio, Diminutio.

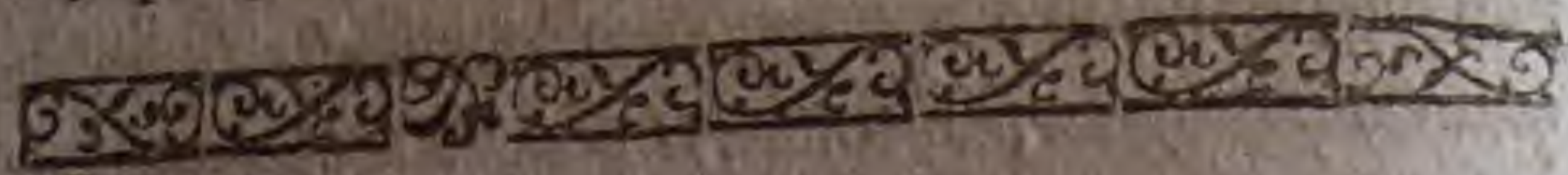
EX communibus vocum affectionibus quibus Etymo-
 logia dignoscitur, hæc supersunt. Composita quæ ab
 alijs linguis assumpsimus ex suis regulis innotescunt. Nos
 sub-

est durissimus: soft, softer, softest, mollis, mollior, issi-
mus. Atq; hac forma ad adiectiva ferme sola pertinet. Sig-
na per que fit comparatio sunt in quantitate, mör magis,
möst maxime in qualitate, beter melius, best optime. Vt
wiked impius, mör wiked magis impius, möst wiked
maxime impius. lerned doctus, beter lerned doctior, best
maxime doctissimus. Que tamē ipsa signa anomaliā quā dā
comparationis habent, ut et adiectiva illa que sequuntur.
gud bonus, beter melior, best optimus. bad, il, nauht, ma-
lus; wurs peior, wurst pessimus. Litl parvus, les aut leser
minor, lest minimus. Much, mör, möst; multus, plus, plu-
rimus; aut adverbialiter multum, plus, plurimum; at in
numero mani, mö, möst; multi, plures, plurimi. Sic far,
farðer aut furðer, farðest aut furðest; remotus, ior, issi-
mus; aut longē, longius, longissimē. Vnder infra, under-
most infimus, aut maxime infra. Within intra, aut in-
ward internus; iner interior aut interius; inermost in-
timus aut intimē. Without extra, outward extra aut
externus; outer exterior; outermost aut utermost
extimus aut in extremo. After post, last ultimus, aut ul-
timo. Nēr, nerer, next, propinquus, or, issimus; & njk,
nerer, next prope, proprius, proximē. Sic litl, les, lest;
exiguū, minus, minimē. Wel, beter, best; bene, melius,
optime; il, badlj, nauhtilj, male, wurs peius, wurst pes-
simē. Oft, ofter aut ofner, ofnest aut oftest; sepe, se-
pius, sepiissime. Beför ante, formier prior, & formerlj
prius, formöst, aut first primus, aut primō. Abuv, hjer,
hjest, supra superius, in summo: nam hjk, hjer, hjest ad-
iectiuum, exiguam habet anomaliā. Quikli cito, sünner ci-
tior aut citius, sünest citissimus aut citissime: nam sün,
hodie apud plurimos significat ad primam vesperam; olim
cito.

Per er, et est, non comparantur verbalia actiua in ingi-
ut, luvig amans: nec passiva; ut, luvēd amatus; tauht
doctus: uti nec composita cum abl, ful, les, ljk, ut avail-
abl utilis, mjndful memor, faithles infidus, löldierlj
militaris: neque etiā illa que per iu; ish, & multa que per
lj, aut us terminantur; ut, fvgitjv fugitiuus, grinish sub-
siridis, dailj quotidianus, aut quotidie; famus famo-
sus. Huc etiam refer materialia: ut, göldn aureus, stöni
lapideus: item que tempus significant, & ordinem; cum
multis alijs: ut, wintri hybernus; sekond, third; secun-
dus, tertius, &c. Et quamuis aliquando audias stönier,
aut famuser; tamen pro libertate loquendi tolerabilis erit
sermo, potius quā laudabilis scriptura. Per signa tamen
omnia ferē que diximus comparantur; ut, mör luvig,
möst luvig; beter, aut best luvēd. Atque ut Hebræi,
ad ampliorem vocis alicuius significationem, syllabas ad-
augent; sic nos syllabarū tempora: ut, grēt magnus, grēt
ingens; monstus prodigiosum, mönstrus valde pro-
digiosum, möönstrus prodigiosum adeo ut hominem
stupidet. Nonnunquam gemminatā voce augetur signifi-
catio: ut, an öld man senex, an öld öld man multā
etate prouectus. Atque hac ultima forma aliquando in
scriptis est; altera in sermone tantum.

Diminuta pauca sunt. Quedam tamen in et; ut, ä käs
capsa, kasket capsula: nonnulla in el; ut, ä pjklupus a-
quaticus, pikrel lupulus: itemque in kin; ut, ä lam ag-
nus, lamkin agnellus: alia sunt in ling, ut ä güs anser,
gozling anserculus: ä kat catus, kitling catulus. Dimi-
nutio fit nonnunquam sermoni interiectā particulā tjni:
ut, a litl man brevis statue vir; a litl tjni man, pumi-
lio, aut nanus. De proprijs fictitijs gak pro gon Iohan-

nes, & gilpro gilian Iuliana, &c. nihil attinet; quia sermonis sunt, non scriptiois: & quammis attributa parum-
lis, Apocopata tamen potius quam diminuta.

CAP. X.

Vocum species.

Prima Nomen.

Partis oratio-
nis sunt tres

{	Nomen,	Quorum est	Singularis,
	Verbum,	numerus	Pluralis.

Consignificatiua dictio, ubi sunt Ar-
ticulus, Aduerbia, Prepositiones.

{	Commune,	{	Substantiua.
	Proprium,		
	Personale,		

Nomen est { Omnia sunt aut { Adiectiua.

Nomen substantiuum commune est, cui possunt praeponi articuli duo, a, aut de: a quidem numero singulari ante consonantem; ut, a man vir: at ante vocalem, an; ut, an oue fier suprauisor. Respondet hic articulus Germanorum ein; Gallorum item, et aliorum derivatis ab uno, non numerali sed praepositiuo tantum: ut, a hous, ein haus, una maison, una casa, domus. De utrisque numeris adiungitur, & respondet articulo Teutonico der, die, das, nisi quod inflexionem non admittit. Reliquae nominum species hic articulis distinguuntur, nisi quatenus docetur in syntaxi.

Anoma-

Anomalia numeri.

Singulari caret, Afairz negotia, ashez cineres, belouz follis, daintiz bellaria, dregz feces, katts edulia, shamblz macellu, shertz forfex, fizerz forpex, tongz forceps, euz extrematecti tegula, richez diuitiae, oz limus marinus, hachez fori, bits quibus funis anchorarius ligatur; shroudz, ratlingz, & alia fortasse naus armamenta: thanks grates, nonz, jdz, kalendz; noua, idus, kalendae; armz arma, entralz, et bouelz intestina: barbz phalera. Accipitrarijs etiam & venatoribus quaedam sunt singulari carentia: ut, kreenz aut kreaenz asturis, aut fringillarj retinacula; ljinz autem sunt accipitrum longarum alarum; ut, Smerilli, & falcomum; gesez lemnisci, lesez. i. relicta porci, sjants vulpis, spraints lutra. Sic floks flocci, nvz res noue, giblets anseris intestina pedesque; petitoz pedes porcelli; umblz intestina cerui, doufets testiculi, & tenera cornua; trinkets instrumenta doliariorum quibus vinum ab uno vase exhauritur in aliud. Item herbae: bits blitum, hops lupulus, auenz caryophyllatum: kaperz caparis, kresez nasturtium, sanderz santali, &c. Numeralia, tv, thri, four; duo, tres, quatuor, &c.

Plurali carent propria nomina ciuitatum, montium, fluminum, regionum, mensium, item, et virorum singulorum: sic metalla; gold aurum, silver argentum, bras as, tin stannum: & frumenta; whet triticum, rj secale, barlei hordeum, rjs oriza, buk fago-triticum, malt brasum; at ben faba, ficher cicer, numero utroque leguntur. Singularia etiam sunt ex his confecta; bred panis, al ceruisia, potagius, bier lupulina, frumenti ius e tritico, chaf palea, itaque gras gramen: hai faenum: & herbae; ut fern filix kumin

E 3

min cuminum, garlik allium, jzop hyssopus, purflain
portulaca, &c. & nomina herbarum composita, ut, ei-
brjht eufragia, pen-irjal pulegium, lädiz-mantl alchi-
milla, sheperdz-purs bursa-pastoris, hör-hound marru-
biu, arl-smart hydropiper, liver-wurt lichen, &c. Et que
aliunde desumpta integra manent: ut filipendula, fvmite-
ra, palma-Kristi, brank-ursina, alkakengi, &c. Morbo-
rum etiā nomina quedā plurali carēt; de gaundis icteritia,
de hed-äch caphalalgia, de gout podagra, de stön cal-
culus, de kolik colica, de timpani tympanitis, &c. Humo-
res etiam: ut koler cholera, blud sanguis, flēm flegma,
melankolj melancholia. Et artes; Grammar, Logik,
Mvzik, geometri. Liquida etiam: hunimel, fider
vinum epomis, milk lac, prater water aqua, & wjn vi-
num, quæ numerum utrumque sortiuntur. Liquabilia eti-
am hanc formam sequuntur: buter butyrum, glv gluten;
grēs, sēm, et fat adeps; pich pix, &c. Huc adde plerosque
animi effectus: envi inuidia, foli stultitia, shām pudor,
merth iucunditas, &c. Et multa que sine sedibus er-
rant; aparel vestitus, antenna item retinaculum quo al-
ligatur malo; bākn suilla fumigata, bālm balsamum aut
melissa, bran furfur, bumbast gossipium, chāk calx nati-
ua, dras sordes, dros coria, durt lutum, dung simus, dust
paluis, flesh caro, foder pabulum pecorum, flax linum,
froth spuma, fud victus, hel gehēna, hemp cannabis, in-
sens aut frankinsens thus, kanvas cannabium, klai argil-
la, luk omen, leder corium, ljm calx, lēv venia, marl
marga, mäs macir, mjht potentia, mud cænum, mortar
camentum, muk simus putrefactus, musterd sinapium,
nothing nihil, Paradjs paradisus, peper piper, plāt vasa
gentea, quiet quies, relif subsidium, & pleraq; alia in nies;

ut, darknes tenebra, rjhteuines iustitia, &c. Paucula eti-
am in tj, pluralia leguntur, ut, komoditjz commoda, pri-
vitjs pudēda: cetera ferē omnia in ti, sunt Singularia; ut,
pvritj, frvgalitj, à Latinis in tas, &c. sic a rās soboles,
rest quies, rvth misericordia, siuet sibetū, sljm limus, svil
solum, sordes, aut aqua quam ceruus aut equus turbat, sūt
fuligo, strjst lis, tar pix liquida, tinder fomentum, timber
materies, tōu stupa, thrift parsimonia, welth opes, wiz-
dum sapientia, wud lignū, wul lana. Plura alia sunt que
etiam apud Latinos Singularia tantum sunt; truth veri-
tas, faith fides, glōri gloria, &c. Atque quum multa alia
huc referre vellem sun sol, mōn luna, milk lac, trvs indu-
cia, trust fiducia, offal quisquilia, &c. manus tamen mihi
iniecit loquendi audacia, & illa vulgi arbitrio linquenda
reclamat.

Adiectiuis plerisque nulla est differentia numeri, nisi
gratiā substantiui cui adherent: ut, a gud man vir bo-
nus, gud men viri boni. At much multus, a, um: everi
singulus, a, um; ordinalia item omnia; ut, first, sekond,
third, primus, secundus, tertius. Singularibus tantum:
fundi varij, a, a; mani multi, a, a; al omnes, ia, both am-
bo, e; Pluralibus solis adnectuntur.

Quedam ab vno orta variē significant; ut, koper
cuprum, lēd plumbum; at a koper, alēd, significant vasa
ceruisiariorum inde facta, & habent pluralem: lēdz etiam
ædificij tectum plumbum est & singulari destituitur. Ko-
rn framentum singulariter tantum; at a korn granum,
kornz grana; a flouer flos, flouerz flores; at flouers,
i. menses muliebres, singulari caret. Bif caro bouina, mutn
ouina, vël vitulina, in singulari tantum leguntur; at
a bifbos, a mutn ovis, a vël vitulus, habent bfoz, mnt-
nz

nz, velz. Sic yvth iuventus singulare tantum est, at 2
yvth iuuenis habet pluraliter yvths iuvenes.

Nomini accidunt Genus, Casus, Declinatio. Genera
sunt tria; Masculinum, Femininum, Neutrum. Mas-
culinum genus comprehendit omnes mares, & quæ sub
mascula specie intelliguntur; ut, angelos, viros, equos, hos
canes, &c. Solem etiam, syderaque omnia quæ Latinis
mascula sunt: ut, Aties, Saturnus, Arcturus, &c.

Genus femininum mulieres complectitur, & feminas
quascunque, equas, vaccas, has canes, Lunam etiam, Vene-
rem, Virginem, Castiopeam, &c.

Per seipsum autem venti masculi intelliguntur; in-
sula, regiones, urbes, femina: fluvij, quæ masculi, quæ foe-
mine: ut hic Isis Ouz, hæc Tama Tām, hic Abus Hum-
ber, hæc Sabrina Severn, &c.

Omnia inanimata Neutra iudicantur.

Casus sunt sex; qui non terminatione inter noscun-
tur; sed aut Loco, aut signorum adiectione. Nominativus
verbo antecedit, Accusativus sequitur, Genitivus signum
est Of; Dativus Tu, aut For; Ablativus una ex præpositio-
nibus in, with, from, &c. de quibus post; Vocativus sig-
num est ô, aut ho, raro tamen idque in quibusdam adhibe-
tur; ut,

„ O man! remember ðat last biter thrō;

„ For az ðetri duth fāl, so liz it ever lōu.

Declinationū differentia petitur à formatione nu-
meri pluralis à singulari: Tres proinde sunt declinatio-
nes. Prima est Nominum quorum figurativa vocalis mu-
tatur in plurali; ut fœt pes, fit pedes; gus anser, gis
anser; man vir, men viri; cum compositis kinzman
cognat;

cognatus, bondm anserum, pluraliter kinzman, bon-
dmen. His si addas

Kou

Lous

Mous

Tüth

} Pluraliter

Kjn Vacca, a.

Ljs Pediculus, i.

Mjs Mus, res.

Tith Dens, tes.

habes ferè omnia regularia huius declinationis. Est autem
hic anomalia duplex: Excessus; quum vox plus equo va-
riatur, ut in wuman malier, wimen mulieres; ubi vo-
calis utraque mutatur: huc adde bruðer frater, breðren
aut breðern fratres: & Defectus; quum vox est eadem u-
triq; numero; ut in ship, ovis, & oves; Dier dama aut
dame; hōz, caliga vel caliga; pez, pisum vel pisa; odz,
imparis aut vel imparitates; swjn, sus vel sues; pipl populus
aut populi. Et fortasse alia ex illis quæ numero anomalia
esse dicimus.

Secunda declinatio est Nominum quæ numero singu-
lari adijciunt s, aut z, in plurali, ut

ship naus,

bük liber,

thing res,

se mare,

} Pluraliter

ships naues,

büks libri,

thingz res,

sez maria.

Et hic anomalia duplex est; una nominum desinenti-
um in f, quibus in plurali f, plerumque ante z, vertitur
in v; ut, wjt uxor, ljs vita, lēf folium, bit bas; plurali-
ter, wjuz, ljuz, lēvz, bivz. Altera est, quum vox plura-
lis cum singulari indifferenter usurpatur; ut muni aut
muniz pecunia vel a, magnam faciunt anomalam. Huc
refer nonnulla herbarum nomina; ut mint vel mints
mentha, alexander aut alexanderz alexandrina, bram-
bl aut bramblz rubus, malōu aut malōuz malua, &c.

¶

peni-

peni etiam denarius pluraliter peniz, & per syncopam pens, anomalum est.

Tertia declinatio imparisyllabica, est vocum quarum pluralis, syllabâ unâ excedit singularem.

Exempla;

Singulariter	a glas vitrum,	Pluraliter	glasez vitra.
	a kis osculum,		kifez oscula.
	a witnes testis,		witnesez testes.
	a kountes comitissa.		kountesez comitissa.

at Singu- } ox bos, } Plura- } oxn boues,
lariter } child infans. } liter. } children infantes.
quandam habent enormitatem. Sic illa, quorum terminus singularis, s, migrat pluraliaer in z; ut, hous domus, houzez casa.

Obserua primo: Omnia Nomina cuiuscunq; sunt Declinationis ad unam formâ variari: Dato videlicet nominatio, accusatio, vel vocatio utriusvis numeri; ceteros casus suis signis internoſci: ut,

Nom. } De wit- } testis, Accus. } nes } testem, Voc. } o witnes } o testis, Gen. } of de witnes } testis, Dat. } tu de witnes } testi, Abl. } with de witnes } cū teste.	Pluraliter	de witnesez testes,
		o witnesez o testes,
		of de witnesez testium,
		tu de witnesez testibus,
		with de witnesez cū testibz.

Secundo: Propria nomina, quoties pluralē admittūt, esse secundæ declinationis; aut tertiæ, si in s, sh, aut duplicē cōsonantē videlicet x, z, ch, aut g, terminētur: ut, Gil Gilz sciede; Talbois Talboisez, Finsh Finshez, D'eureux D'eureuxez, gylz gylzez, Zouch Zouchez, Strang Strangez,

Strangez, tertiæ. Proprijs aliunde assumptis nominativus ubiq; manet invariabilis: ut Nom. gvlus Sezar oppressed hiskuntri; Iulius Cesar oppressit patriam. Gen. De prjd of gvlus Sezar, superbia Iulij Cesaris. Hi sent leterz tu gvlus Sezar, dedit literas ad Iulium Casarem. &c. Hinc tamen excipe Genitiuum possidentis, ut Sizeroz eloquens profited de kommon-welth mör den Sezarz valor: Eloquentia Ciceronis plus profuit reip. quam vis animi Cesaris.

Notio de Genitiuo.

Genitiuus utriusque numeri fieri potest à nominatio addendo s, aut z; ut de ships takling armamenta navis; menz manerz hominum mores. Hinc fit, ut Genitiuus Singularis in secundâ & tertiâ Declinatione, sepe idem sit cum numero plurali: ut, dis bükz leuz huius libri folia, de witnesez kredit. i. fides testis vel testium. Anomala etiam quantum fieri potest, datam regulam sequuntur: ut de dierz attier cerui cornua, ljs shortnes vite breuitas, an oxez yök bonis iugum, de houzez furnitvr supellex.

CAP. XI.

Personalia.

Substantia personalia sunt tria: prime persone Jego, Secunda Dou tu, tertiæ Hi ille: quæ sic inflectuntur.

Singulariter	Nom. I	ego.	Pluraliter	Nom. Wi	nos.
	Acc. mi	me.		Acc. us	nos.
	Gen. of mi	mei.		Gen. of us	nostri.
	Dat. tu mi	mih.		Dat. tu us	nobis.
	Abl. from mi	a me.		Abl. from us	a nobis.

Singulariter	Nom. Dou	Tu.	Pluraliter	Nom. yi aut (i) you	vos.
	Voc. o Dou	o tu.		Voc. o yi aut you	o vos.
	Acc. di	te.		Acc. you	vos.
	Gen. of di	tui.		Gen. of you	vestri.
	Dat. tu di	tibi.		Dat. to you	vobis.
	Abl. from di	a te.		Abl. from you	a vobis.

Singulariter.	Nom. (2) hi, shi, it, ille, ella, illud.
	Acc. him, her, it, illum, illam, illud.
	Gen. of. Dat. tu. Abl. from him, her, it.
Pluraliter.	Nom. dei aut dai, illi, illae, illa.
	Acc. dem, illos, illas, illa.
	Gen. of. Dat. tu. Abl. from dem.

Relativa & Interrogativa sunt whu, which, & what:
& respondent qui, quis, quae, quid, quod. Sing. & Plur.
Mas. & Fem.

Nom.	whu qui, quis, quae.
Acc.	whum quem, quam.
Gen.	of whum aut whuz cuius.
Dat.	tu whum cui.
Abl.	from whum a quo, qua.

Which variusque numeri est; omnium item generum,
omniumque casuum.

What quid, etiam per signa tantum variatur; & ple-

rumque interrogat, nisi componatur: ut, sum what ali-
quid whatsoeuer quicquid; aut ecliptice, ut Let us hau
what to et, pro sum what habeamus aliquid quod eda-
mus. Dis hic, hac, hoc, & dat is, ea, id Singulariter: de z hi,
ha, hac; & do z y, ea, ea, Pluraliter demonstrativa sunt, &
casuum signis variantur. Sed dat, relative sumptum, nu-
merum utrumque sortitur; & in Nominativo, & Ac-
cusativo, eodem sensu usurpatur quo whu & which ut

Qui non po- ^{stest} ^{se} continere,

Sic verti potest

Hi } whu } himself.
dei } which } cannot contain } demselvz.
 } dat }

itemque

Ego ill } sum } accuso, qu } em } scio affine } m } esse culpa.

Iakvz } him } whum }
 } dem } which } I knou tu bi giti.
 } dat }

Sam idem, eadem, idem, in utroq; numero invariabi-
le; & self ipse, a, um, at pluraliter selvz ipsi, a, a, appropria-
tiva sunt, atque ut Adiectiva communia, aptota. Hi si
adiungas alon solus, ani ullus, oder alius whe der uter,
ei der uteruis, nei der neuter, sum aliquis, a, od. (qui nec
quantitatem, nec qualitatem, &c. Sed personalitate ut
plurimum denotant) habes omnia quae in hoc genere pri-
mitiva censeripossunt. Sequuntur Derivativa septem, a
(3) mi, mjn meus, a, um: ab us, ourz noster, a, um: a di, dn
tuus, a, um: a yu, yurz vester, a, um: ab hi, (4) hiz; ab her
herz; suus, a, um: a dei, deirz, suus, a, um: quae more ad-

icētiūorum communiam, inflexionem non admittunt.

1. Obserua, primò you sic scribi solere, & ab aliquibus pronunciari; at à plerisque yū: tamen quia hoc nondum ubique obtinuit, paulisper in medio relinquetur. yī etiam, à praeconibus pluralis effertur ō yīz, ō vos omnes & singuli.

2. Hi, shi, it.] Quamuis in tertiā personā ea sit generum differentia; sunt tamen omnia substantiua: & quamuis nonnunquam relatiue, nunquam tamen adiectiue usurpantur.

3. Possessiuā mīn, & dīn] vocalibus ut plurimum praecedunt; consonantibus, mī, & dī; ut mīn ei meus oculus, dī klök tuum pallium, mī wīf, mea uxor, dīn unkl tuus annulus.

4. Hiz] ubique manet: reliqua, si substantiuo praeeant, amittunt z: ut, her girdl illius femina cingulum, our hous nostra domus, your servant vester famulus, deir riches illorum diuitiae: sin praecesserit substantiuum, z in fine stridet: ut, Dis buk iz hirz, ourz, yūrz, deirz itemque mīn, & dīn.

CAP. XII.

De Verbo.

Verborum quedam sunt Personalia; quedam Impersonalia. Personalium tria sunt genera: Actiuum, Passiuum, Neutrum. Verbo accidit Coniugatio. Est autem Coniugatio variatio verbi per modos, tempora, & personas utriusque numeri.

Modi sunt quatuor, ut apud Latinos; Indicatiuus, Imperatiuus, Potentialis, & Infinitiuus. Tempora itidem quin-

quinque: Praesens, Futurum, Imperfectum, Perfectum, & Indefinitum. Actiuorum & Neutorum Coniugationes sunt tres; earum differentia dignoscitur ex formā praesentis, imperfecti, & perfecti Indicatiui. Praesens idem est perpetuū cum praesenti Infinitiuo, quod quidem merito est thema, & fundamentum omnium inde deriuatorum, quia sine temporis aut personae respectu significat: ut tu luu amare, tu tēch docere.

Prima Coniugatio est verborū, quae figuratiuam siue characteristicam thematis non mutant. Est autē figuratiua, Vocalis, aut diphthongus ultima Dictionis: ut, Jluu amo, Jluued amabā, Jhau luued amauī. Jrest quiesco, Jrested quiescebā, Jhau rested quieui. Jōpn aperio, Jōpned aperiebā, Jhau ōpned aperui. Neq; unquam ultra haec tempora, figuratiua thematis variatur; & ideo nec plures esse possunt Coniugationes, nec pauciores quā tres.

Ad hanc Coniugationem afferuntur omnia fere deriuata, & nostratia, & peregrina. Et quum omne fere Nomen Commune verē nostrum, siue Substantiuum sit, siue Adiectiuum; in verbum aliquod efflorescat: facile est conyicere quā immensa est verborū seges quae hic reconditur. Ut, à wurship dignitas, tu wurship colo; à klök palliū, tu klök palliare; à fish piscis, tu fish piscari; sic ab hous domus, bed lectus, börd mensa; tu hous, tu bed, tu börd, tecto, lecto, mensā, recipere. Nonnullis tamen figuratiua litera mutatur: ut à flour flos, tu flour floreo; & tu flourish actiuum flores fingere, & neutrum floreo: sic à frost gelu, tu frīz congelo: à göld aurū, tu gild in auro: à fal casus, tu fel deicio. Sic & ab Adiectiuis nascuntur Verba; ut à short breuis, tu shortm abbreviare; ab hard durus, tu hardn indurare. Quedā etiam ex

his enata aliquantulum deflectunt: ut, a ful, tu fil impleo. At, a wvirk opus, I wurk operor, I wröuht operabar, est coniugationis secundae.

Huc etiam collige omnia illa quorum characteristica est diphthongus propria, aut ü: ut, tu wait attendere, tu tüil laborare, tu found sono, tu müu moueo, &c.

A Latinis etiam nata fere omnia huc referuntur: ut, tu konfider considero; tu defend, tu derju, tu subskryb, tu filens, tu konfort; & quae a supinis nata diximus; tu supöz, tu insens, &c. Est autem in hac coniugatione anomalia triplex. Prima, eorum quae figuratiuam naturam longam corripunt in imperfecto, & inde nata: ut, I swet sudo, I swet sudabam, I red lego, I red legebā; I bit mordeo, I bit mordebam, I häv bitn momordi, &c.

Secunda, eorum quae consonam figuratiuam adiunctam mutant: & maxime v, in f; quia sunt inuicem commutabiles: ut, I lëv linquo, I left linguebam; I berëv aufero, I bereft auferebā. Huc adde quaedam in nd: ut, I send mitto, I sent mittebam, I spend consumo, I spent consumebā: sic, I lend mutuo do, I bend flecto, I rend lacero: & a kem (pro kōm como) I kemit comebam, ut etiam, alia in p, x, sh; ut, tu dip. tingo, tu fix figo, tu wish opto; Imper. I dip, fixt, wisht.

Tertia anomalia est penitus immobilis; ut, I kast iacio, aut iaciebā, I hav kast teci; I kut scindo aut scindebam, I hav kut scidi; I knit necō, vel necēbā, I hav knit nexui; I set loco, aut pono, ponebā, posui; sic I put pono, I shut claudio, I hit ferio, I hurt ledo, I bët verbero I spit spuo: nam I bet verberā, I spat spuebā sunt dialecti.

Secunda coniugatio est verborum quae figuratiuam praesentis mutant in imperfecto: ut, I kum venio, I kam veni-

veniebam, I häv kum veni; I run curro, I ran currebam, I hav run cucurri; I giu do, I gäv dabam, I hav giu dedi. In his vides figuratiuam praesentis & perfecti eandem. Aliquando perfectum idem est cum imperfecto: ut, I stand, I stüd, I häv stüd, sto, stabam, steti; I think puto, I thöuht putabam, I häv thöuht putavi; I wurk laboro, I wröuht laborabā, I häv wröuht laboravi; I tēch doceo, I tauht docebam, I häv tauht docui, &c. Et quamvis consona praesentis saepe in hac forma mutetur; tamen quia saepe, anomalam nullam esse censebimus. Est tamen anomalia eorum quae in perfecto utramque figuratiuam assumunt; & praesentis videlicet, & Imperfecti: ut, I höld teneo, I held, tenebam, I häv held, aut I häv höldntenui. Anomalam verbi tu go, post defectiva vide.

Observandum, quaedam esse verba coniugationis primae, quae ratione dialecti sunt etiam secundae, ut, I writ scribo, I writ scribebā, I häv writn scripsi, est coniugationis primae; at I writ, imperfectum commune I wröt, & Boreale I wrät, secundae. Sic I drju, I driv, I häv drivn, impello, primae; at I drju, I dröv, aut I dräv, I häv drivn, secundae. Sedulo autem cauendum est, ne locum dialectis concedas praeterquam communis; aut (quod supra monui) interpretas Boreali: nam nullum ferme verbum est, quod pro aurium sordibus non deformant. Ut tu lauht rideo, si ipsis placet est tu laf; & pro imperfecto I lauhted, audies I lüht, aut ai lvht ridebam. I kljm, I kljmd, I häv kljmd scando, est regulare Primae: apud rusticos autem, pro imperfecto habes I klöm, I kläm, I klum scandebam.

Tertia coniugatio est verborum quae characteristicam praesentis mutat & in Imperfecto, & Perfecto: ut, I spēk loquor, I spēk loquebar, I häv spēkn loquutus sum; I

dū, facio, I did, I hav dun. I swim nato, I swam nata-
bam, I hav swum nataui. Sunt & hic ferè omnia cum
secundā Coniugatione communia; idque non ex linguae
nostrae proprietate, sed usupotius omnia audente: ut, I
swer, I swör, I hav swörn iuro, est secundae; at I swer,
I swär, I hav swörn. tertia. Sic etiam in sequentibus
idem fit: ut,

Præf. Imperf. Perfectum.

I bär } } hav born fero.
2 bör }

Præf. Imperf. Perfectum.

I drink } } I hav drunk paragogicè.
2 drunk } } drunkn bibo.

Præf. Imperf. Perfectum.

I wär } } I hav worn tero itemq; in reliquis.
2 wör }

To klēv findere, unicum est (quod memini) commune
prima cum tertiā coniugatione: ut, I klēv, I kleft, I hav
kleft; & I klēv, I klāv, I hav klōvn.

Est & in hac coniugatione quedam figuratīa luxu-
ries: ut,

I flj } } hav } } fled.
2 fled } } flōvn.

Volo, volabam, volavi.

I strjk

I strjk, I } } I hav } }
ferio, } } struk, & per paragonem.
strök } } strukn
strak }

I bräk, I } } I hav brökn.
frango, } }
olim brast } }
Occidentaliter brikn }

Quaedam ambigua, sunt quadantenus inflexa univo-
ca: ut,

I söu } } I söud } } I hav } }
sero } } serebam } } söun seui.
sue } } suebam } } söud sui.

I lj } } I } } I hav } }
iacio } } lai iacebam } } ljn iacui.
mentior } } lj'd mētiebar } } lj'd menti-
tus sum.

Compositio nonnunquam mutat coniugationem: ut, I
hav habeo, I had habebam, est secundae; at tu bihäv se-
gerere, est coniug. primae.

Et quum maxima linguae Anglicae difficultas in nominum Declina-
tione & verborum Coniugatione sita sit; quas quidem ego primus
mortaliū, adeo explicatè indicavi, ut nihil lucis, nihil facilitatis affer-
ri possit: spero equidem Lexicographos, Houlettos, Baretos, Ride-
ros, Minshæos, ceteros, nullum dictionarium Anglico-latīnum in vul-
gus elaturos, quo exterorum hominū studia promovere velint, in quo
ista sedulò non indicenter. In primā nominum declinatione adnote-
tur numerus pluralis: ut, a mus mus, plur. mjs; in alijs, satis sit dixisse
decl. 2^a, rut 3^a. In Verbis etiam, si vox sit Coniugationis 2^a, aut 3^a, in-
flectatur: ut, tu tāk capio 3ª tūk, I hav tāk Coni. 2^a, I forget obliuiscor,
I forgat, aut forgot, I hav forgotn Coni. 3^a. In primā satis sit illud signi-
ficasse, nisi aliquam habeat anomaliam. Id ipsum edicerem de compa-
ratione irregulari, nisi existimarem me illam satis edocuisse.

Formatio temporum in Actiuis; &
Neutris.

Infinitiuū presens est thema & fundamentum ceterorum: ut, tu paint pingere.

Presens Indicatiui formatur ab Infinitiuo, abiecto signi infiniti tu, & apponendo personam primam singularem: ut, I paint pingo. Vnicum tu bi esse, facit I am sum.

Futurum formatur à Presenti, per signa shal, aut wil in Indicatiuo; shal in Imperatiuo; herafter, in Potentiali, & Infinitiuo.

Imperfectum formatur à presenti; seruata, aut mutata figuratiua in singulis coniugationibus, ut supra dictum est.

Perfectum, & Indefinitum, eadem sunt cum Adiectiuo verbalis passiuo: & inde sunt per signa apposita, Häu, Perfecto, & Had, Indefinito.

Indefinitum plerumque rem infectam significat, nisi interrogatiue, aut post aduerbium usurpetur: deficit etiam in omnibus modis post Indicatum: in alijs modis, si usus venit, utimur Indefinito Indicatiuo, aut etiam perfecto Potentiali, aut Infinitiuo: ut legissem quidem si animaduertissem, I miht häu red it indid, if I had mjnded it.

Verborum variatio facillima est. Aut enim per signa fit, aut per terminationes. Terminationes sunt in secundâ Presentis Indicatiui (est) in tertiâ (eth.) Secunda item Persona Imperfecti fit à primâ addito (st,) aut est). Sic omnis terminationū differentia in singulari tantum numero reperitur. Numerus enim pluralis in omni personâ idem est cum primâ personâ singulari. Atque præ-

ter

ter illa in ing, & er: plures à verbo terminationes non sunt.

At quamuis in personarū & numerorum formis, tanta terminationum varietas non sit apud nos, quanta in alijs linguis: per signa tamen, ut in nominibus, sic & in verbis, omnia animi sensu affatim deprimimus.

Sunt autem signa partim persone, de quibus supra, partim ipsa verba anomala, aut defectiua. Anomalorum princeps est verbum substantiuum tu Bi esse: quod tamen quia per signa inflectitur, signa ipsa imprimis variabimus. Signa sunt Temporum, & Modorum. Temporum shal, wil, häu, had, di, did. Shal, Latino verbo verti possit, futurus, aut debebo; & sic inflectitur;

Fut.	{	Indic. debebo, debebis & Imperat. I shal, sou shalt	{	hi wi yi dei	shal	{	debebit, debebitis, debebitis, debebitis.

Potentialis modi.

Imperf.	{	deberem, deberes I shüld, sou shüldest	{	hi wi yi dei	{	debere shüld	{	mus, tis, nt.

Cætera deficit.

Shüldest per syncopam shüld'ft; que quidem non in signis tantum, sed in omnibus etiam verbis Actiuis & Neutris locum habet; in secundâ (inquam) singulari sic terminatâ; usque adeo ut in aliquibus, vox syncopata duntaxat in usu sit: ut, sou luedft, non luedest. sou mai'ft

maist, non maieft. *Forma defectiui I wil.*

Indicatiui futurum.

Volam, voles, volet,	Plur.	{	wi	}	wil	{	volemus,
I wil, ðou wilt, hi wil,			yi				voletis,
			dei				volent.

Potentialis imperfectum.

Vellem, velles, vellet	{	wi	{	velle	{	ma-
I wüld, ðou wüldst, hi wüld,				yi		wüld
		dei				ent.

Si wil significet iubeo, *Actiuum est; regulare coniugationis primæ: ut, I wil, ðou wilest, hi wileth, iubeo, iubet, iubet: I wiled iubebam, ðou wiledst iubebas, &c. ad exemplum verbi tularu, ut post sequitur.*

Forma signi hāv,

Indic. { *Perf.* I hav, ðou hast, hi hath, wi, yi, ðei hav.
 { *Indef.* I had, ðou hadst, hi had, wi yi, ðei had.

Et licet hæc merè signa videantur, potius quàm desumpta à verbo perfectò I hav habeo, I had habebam, I hav had habui; possunt tamen ubique verti per habeo: ut, I hav loved her; ad verbum, habeo illam amatam; ad sensum nostrum, habui illam amatam, aut illam in amore habui: sic I had thöuht, si verbum verbo reddas, habebam putatum, apud nos est, in animo habueram.

Supersunt adhuc signorum tempora duo; dü, & did omnis omnino verbi Presenti Actiuo, & Imperfecto annexa, si signa excipias & anomalu tu bi. Sed quum verbum rem simpliciter fieri significet; hæc actionis circumstantiam, vehementiam, tarditatem, & similia declarant:

ut,

ut, I tēch doceo, I dütēch. i. in docendo totus occupatus sum: I ran currebam; I did run. i. sedulo, fortasse coactus, aut ita ut non ambularem. Et quia in hac loquendi formulā intellectio quedam est, proinde hæc signa his temporibus sæpenumerò desunt.

Obserua figuratiuam presentis, semper manere in imperfecto formato per did, idque in omni coniugatione: ut ab I think cogito, I thöuht aut I did think cogitabā, Coniug. 2^a. I forget obliuiscor; I forgat, aut I did forget, 3^a. sequitur forma inflexionis.

Indic.	{	ago, agis, agit,	{	wi	{	ag	{	imus,
Pres.	{	I dü, ðou düst, hi düth				yi		dü
			dei					ant.

Imp.	{	agebam, agebas, agebat,	{	wi	{	ageba	{	mus,
	{	I did, ðou didst, hi did,				yi		did
			dei					nt.

De signis modorum.

Indicatiuus signis caret: sed rem aperte esse, aut non esse; fieri, aut non fieri significat.

Imperatiui signa sunt in presenti let, sine aut fas; in futuro shal.

Potentialis signa mai, mjest, kan, küld, shüld, etiam & wüld. Infinitiu, tu.

Potentialis	{	Liceat aut possim, possis	{	wi	{	posse	{	mus,
Presens.	{	I mai, ðou maist,				yi		mai
			dei					en.

Imperf.

Imperf. $\left\{ \begin{array}{l} \text{possem, posses,} \\ \text{I mjt, } \delta\text{ou mjtst} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{hi} \\ \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{posse} \\ \text{mjt} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{mus,} \\ \text{tis,} \\ \text{nt,} \end{array} \right\}$

Potentialis.

Presens $\left\{ \begin{array}{l} \text{I kan,} \\ \text{\delta ou kanst,} \\ \text{hi kan,} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{possum} \\ \text{possis} \\ \text{possit} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{possi} \\ \text{kan} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{mus} \\ \text{tis} \\ \text{tis.} \end{array} \right\}$

Imperf. $\left\{ \begin{array}{l} \text{I kuld,} \\ \text{\delta ou kuldst,} \\ \text{hi kuld,} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{kuld,} \\ \text{possem,} \end{array} \right\}$

Hec de signis: sequitur anomalum Tu Bī.

Indicatiui.

Presens $\left\{ \begin{array}{l} \text{I am sum,} \\ \text{\delta ou art es,} \\ \text{hi is est,} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{ar} \\ \text{estis,} \\ \text{sunt.} \end{array} \right\}$

Futur. $\left\{ \begin{array}{l} \text{I shal} \\ \text{\delta ou shalt} \\ \text{hi shal} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{bi} \\ \text{eris,} \\ \text{erit,} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{shal bi.} \end{array} \right\}$

Imperf. $\left\{ \begin{array}{l} \text{I waz eram,} \\ \text{\delta ou wazt eras} \\ \text{hi waz erat,} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{wer} \\ \text{eramus,} \\ \text{eratis,} \\ \text{erant.} \end{array} \right\}$

Perf. $\left\{ \begin{array}{l} \text{I hav} \\ \text{\delta ou hast} \\ \text{hi hath} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{bin,} \\ \text{fuisti,} \\ \text{fuit,} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{hav bin.} \end{array} \right\}$

Indef.

Indef. $\left\{ \begin{array}{l} \text{I had} \\ \text{\delta ou hadst} \\ \text{hi had} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{bin} \\ \text{fueram} \\ \text{fueras} \\ \text{fuerat} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{had bin.} \end{array} \right\}$

Imperatiui.

Pres. $\left\{ \begin{array}{l} \text{Let mi bi sim,} \\ \text{bi } \delta\text{ou sis, es,} \\ \text{let him bi sit.} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{let us bi simus,} \\ \text{bi yi este,} \\ \text{let dem bi sint.} \end{array} \right\}$

Futurum $\left\{ \begin{array}{l} \text{Dou shalt bi esto} \\ \text{hi shal bi esto,} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{shal bi,} \\ \text{estote,} \\ \text{sunto.} \end{array} \right\}$

Potentialis.

Pres. $\left\{ \begin{array}{l} \text{I mai bi} \\ \text{\delta ou maist bi} \\ \text{hi mai bi} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{sim} \\ \text{sis} \\ \text{sit} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{mai bi} \\ \text{simus,} \\ \text{sit is,} \\ \text{sint.} \end{array} \right\}$

Futurum idem est perpetuo cum presenti, addito singulis personis herafter posthac: ut, I mai bi herafter sim posthac; aut fuero; \delta ou maist bi herafter fueris, &c.

Imperf. $\left\{ \begin{array}{l} \text{I mjt} \\ \text{\delta ou mjtst} \\ \text{hi mjt} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{bi} \\ \text{essem,} \\ \text{esses,} \\ \text{esset,} \end{array} \right\}$

Pluraliter $\left\{ \begin{array}{l} \text{wi} \\ \text{yi} \\ \text{\delta ei} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{mjt bi} \\ \text{essemus,} \\ \text{essetis} \\ \text{essent.} \end{array} \right\}$

Perfectum $\left\{ \begin{array}{l} \text{I mjt} \\ \text{\delta ou mjtst} \\ \text{hi mjt} \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{hav bin} \\ \text{fuerim,} \\ \text{fueris,} \\ \text{fuerit.} \end{array} \right\}$

H

Plural.

Pluraliter { Wi } miht haw bin { fuerimus,
 { yi } { fueritis,
 { dei } { fuerint.

Infinitiu.

Præsens, tu bi esse; Futurum, tu bi herafter fore; Per-
 fectum tu haw bin fuisse; Participiū præsens, biing ens.
 Hæc de signis: sequuntur.

Paradigmata verborum Perfectorum
 Actiuorum, & Neutrorum, in tribus
 coniugationibus.

Modi indicatiui.

Tempus { I } luu amo { I } luuest amas { I } luueth
 Præsens { I } tēch doceo { I } tēcheft doces { I } tēcheth
 { I } spēk dico. { I } spēkeft dicis. { I } spēketh
 amat, docet, dicit aut loquitur.

Plural. { I } luu amamus { I } luu amatis { I } luu
 { Wi } tēch docemus { I } tēch docetis { I } tēch
 { I } spēk dicimus. { I } spēk dicitis. { I } spēk.
 amant, docent, loquuntur.

Notiones.

1. Secunda persona singularis patitur syncopam: ut,
 dou luu'ft, spēk'ft. Syncopa autem nullus locus est in ver-
 bis exeuntibus in s, sh, aut duplici consonante x, z, ch, g: ut,
 dou pafest præteris, dou washest lauas, dou waxest
 crescis, dou touzest usq; deq; versas, dou tēcheft, do-
 ces, dou changeft mutas; non dou past, dou washft, &c.

2. Tertia

2. Tertia etiam persona apocopat per s, aut z. ut, hi luzu,
 hi spēks. In terminationibus autē supradictis e, non abij-
 citur, sed th, migrat in z: ut hi tēchez, hi changez. Hinc
 excipe anomala haw, hast, hath, hi did, de quibus ante.

Futur. { I } shal { I } luu { I } dou shalt { I } luu { I } hi shal { I } luu amabo,
 { aut } { tēch } { aut } { tēch } { aut } { tēch docebo,
 { wil } { spēk } { wilt } { spēk } { wil } { spēk dicam.
 Plur. wi, yi, dei, shal aut wil luu, tēch spēk.

Vox futuri nihil mutat: & semper eadem est cum pri-
 mæ præsentis.

Imperf. { I } luued { I } luuedft { I } hi { I } luued, amabam,
 { I } tauht { I } tauhtest { I } wi { I } tauht, docebam,
 { I } spēk, { I } spēkeft, { I } yi { I } spēk, loquebar.
 { I } dei

Secunda tantum singularis differt à cæteris per est; aut
 e, elisā per st: ut, dou tauht'ft, dou spēk'ft.

Perf. { I } luued { I } luued { I } luued, amasi,
 { I } tauht { I } tauht { I } tauht, docui.
 { I } spēkn { I } spēkn { I } spēkn, dixi,
 Plur. wi, yi, dei, haw luued, tauht, spēkn.

Indefinitum { I } had { I } luued { I } hi { I } luued amau
 { I } tauht { I } tauht { I } wi { I } tauht docui
 { I } spēkn { I } spēkn { I } yi { I } spēkn dix
 { I } dei

Licet hæc duo Tempora ab Adiectiuo Verbali passiuo
 formentur, per signa haw, & had: obseruandum tamen in

H2

illis

illu verbalibus qua in n. impurum desinunt, illud n. in
hu Temporibus aliquando neglgi, quod in Adiectiuo
negl. endum non est: ut, Jhu, aut had spök tu him
dixeram illi; non autem it is spök adröd, sed spökn,
emanauit in vulgus. Nec licet scribere it is writ, sed
writn, scriptum est: quamuis dicas Jhav writ tu him
scripsi ad eum. Dixi aliquando, quia aliquando audias
utrumque, Jhav brök fregi, & it is brök fractum est,
aut utrobique brökn.

Datur quidem hac sermoni venia, quia id sibi assumit, ut usurpet hav
spök, writ, brök, sed nemo disertus ita scribat.

Modi Imperatiui.

Tempus	Termin	luu amem	luu	ama	luu amet
Præfens		tëch doceā	tëch	doce	tëch doceas
		spëk dicam	spëk	dic	spëk dicat.
Plural.	leu us	luu amenus	luu	amate	luu ament
		tëch doceam	tëch	docete	tëch doceat
		spëk dicamus	spëk	dicite,	spëk dicat.

Secunda persona reddendi admittit dü; & nominati-
uum accentuatum verbo preponit: ut, dü ðou red lege tu
dü yi tëch docete vos.

Futur.	ðou shalt	luu amato	hi shal	luu amato	ille.
		tëch doceto		tëch doceto	
		spëk dicito,		spëk dicito	

Plural.	yi shal	luu amatote,	dei shal	luu amanto
		tëch docetote,		tëch doceto
		spëk dicitote,		spëk dicuto.

Poten-

Potentialis modi.

Tempus	Præf.	Jmai	luu	maist	luu	hi	mai	luu amem,
			tëch		tëch	wi		tëch doceam,
			spëk	son	spëk	yi		spëk dicam.

Futurum inde fit, addito singulis personis hërafter:
ut, Jmai luu hërafter, dou maist luu hërafter, hoc est
amem posthac, siue amauero, vis, &c.

Imperf.	Jmht	luu	ðou	luu	hi	luu ama
		tëch	mjhtst	tëch	wi	tëch doce
		spëk		spëk	yi	spëk dice

Perf.	Jmht	luu ed,	ðou mjhtst	luu ed	hi	luu ed
	hav	tauht,	hav	tauht	wi	tauht,
		spökn,		spökn	yi	spökn.

Amauerim, docuerim, dixerim, ris, erit, &c.

Modi Infinitiu.

Præfens	tu	luu amare	Quod etiam est	luu	hëraf-
		tëch docere	futurum, addito	tëch	ter.
		spëk dicere,	hërafter: ut, tu	spëk	

Amaturum, docturum, dicturum esse.

Perfectum.	Tu hav	luu ed amauisse,
		tauht docuisse,
		spökn dixisse.

Per præfens Infinitiu reddimus supinum prius, futu-
rum

ram in r us, & gerundium in dum: ut, tu luv; amare,
amatum, amaturus, amandum.

Adiectiva verbalia Activa { luv'ing amans,
tëching docens,
spëking dicens:

Hæc in omni coniugatione ab ipso themate formantur,
adiecto ing; quemadmodum etiam & Nomen agentis
apposito er: v, a luv'er, a tëcher, a spëker, amator, doc-
tor, qui loquitur; quam formam etiam & illa a substan-
tius enata sequuntur: ut, a forest saltus, forester saltu-
rius: a kloth pânus, Klöoier lanarius, a köl carbo, kolier
carbonarius.

Hinc etiam sunt Gerundia: illud in di, per signum
genitivi casus of; illud in do, per signum ablativi in: ut,
of luv'ing amandi, in luv'ing amando.

Adiectiva verbalia passiva { luv'ed amatus,
tauht doctus,
spökn dictus.

Hæc semper exeunt in d, t, aut n; servatâ aui mutatâ
figuratiuâ Presentis cum adiunctâ consonâ; ut supra in
coniugationibus dictum est.

Vox passiva fit per variationem temporum verbi sub-
stantivi tu bi, cum adiectivo verbali passivo. Exempla.

Presens. { luv'ed, } { luv'ed, } { luv'ed, }
Jam { tauht, } { tauht, } { tauht, }
{ spökn, } { spökn, } { spökn, }
{ du art } { hi is }
{ luv'ed, amor. }
{ tauht, doceor. }
{ spökn, dicor. }

Plural.

Plural. { wī ar } { luv'ed, } { yī ar } { luv'ed, } { dei ar } { luv'ed, }
{ tauht, } { tauht, } { tauht, }
{ spökn, } { spökn, } { spökn, }

Et quum unum omnium modorum, & temporum verba-
le sit; satis erit primâ personâ exemplo posuisse; cetera,
ex forma verbi tu bi, adiectivo subiuncto, apparebunt.

Fut. I shal bi tauht, aut J wil bi tauht, docebor.

Imperf. J was tauht, ðou wast tauht, hi was tauht:
wī, yī, dei wer tauht, docebar.

Perf. J hav bin tauht, fui doctus.

Indefinitum, I had bin tauht, fueram doctus.

Imperatiui.

Presens, Let mī bi tauht, docear; bi ðou tauht, do-
cere, let him bi tauht, doceatur: Plural. let us bi tauht,
doceamur; bi yī tauht, docemini; let ðem bi tauht, doce-
antur.

Futurum, ðou shalt bi tauht, docetor tu; let him bi
tauht, docetor ille: Plural. yī shal bi tauht, doceminer,
dei shal bi tauht, docentor.

Potentialis.

Præf. I mai bi tanht, docear.

Futurum. I mai bi tauht, hērafter, fuero doctus.

Imperf. I mīht bi tauht, essem doctus.

Perf. I mīht hav bin tauht, doctus fuero.

Modi Infinitivi.

Presens. tu bi tauht, doceri.

Perfectum. tu hav bin tauht, doctum fuisse.

Futurum. tu bi tauht hērafter, doctum iri.

Supinum prius idem prorsus est cum presenti infiniti-
vo activo; posterius cum passivo: quæ etiam voce reddi-
mus

mus verbalia in bilis & dus: ut, tu bi tauht doeeri, do-
ctu, docendus, docilis.

Defectiua.

Frater signa que diximus, & anomalum tu bi, quod
ipsum etiam signum est in tota forma passiva; paucula no-
bis sunt defectiua: que sequuntur.

I wot scio, dou wotst, raro hi wots, wi, yi, dei wot:
Borealius sapias in usu est o, in a, verso. Eodem sensu
est I wit scio: sed wjt utupero fere euanuit.

I wist sciebam, in alyis personis nil variat; dou wist, yi
wist, wi, yi, dei wist cetera desunt.

I trou reor, dou troust, hi trouz, (he autē dua perso-
ne rariū usurpantur) wi, yi, dei trou: sed interrogat se-
pius hoc uerbum quam indicat. Eius verbale anomalum
trv ratus, reliquis modis & temporibus caret. Koth vel
quoth, ab antiquo cweth, voce maioribus nostris inflexa,
cweth, cwehest, cwetherh: in qua, inquis, inquit: nunc
manet inuariabile: ut, quoth I, quoth dou, quoth hi,
quoth wi, & c. in qua, inquis, & c. ad res ante dictas re-
fertur; ut, must debeo vel oportet, ad res futuras. Inuari-
abile etiam est must, sed nominatiuum sequitur, more ali-
orum Verborū; ut, I must, dou must, hi must, wi must,
yi must, dei must: oportet me, te illum, & c.

Hjht nomino, aut nominor, in presenti tantū Indiciu
ualet. I hjht, dou hjhtst, hi, wi, yi, dei hjht. hinc bihjht
nuncupo aut uoueo: et a nam nomino, I binemt nuncupa-
ui, fere defecerunt. Sic hāil, et ālhāil omnis salus, pro sal-
ue, saluete: tamen hāil saluus, apud Norfolcienses etiam
obtinet. I go eo, uerbum integrū est coniugationis primae,
nisi quod careat imperfecto: patres nostri substituerunt

Iyed,

I yed, aut I yod ihā; nos I went, dou wentst, hi, wi, yi,
dei went, a Verbo adhuc nautis usitato tu wend, uerto.

Perfectum I hav gön iui, & c. Sed eius compositum, tu
forgō amitto, Imperfectum omnino non agnoscit: at tu
förgō precedo, Verbi simplicis formam subsequitur. De-
fectiua illa mai, & kan possum; & wil volo (que signa
diximus, reliqua tēpora & modos suppleant per anomalū
tu bi, & adiectiua cognate significationis: ut I kan, aut
I mai possum, aut posim. I küld, aut I mjht, poteram, aut
possem. Indicat:

Perf. I hav bin äbl potui.

Indef. I had bin äbl potueram.

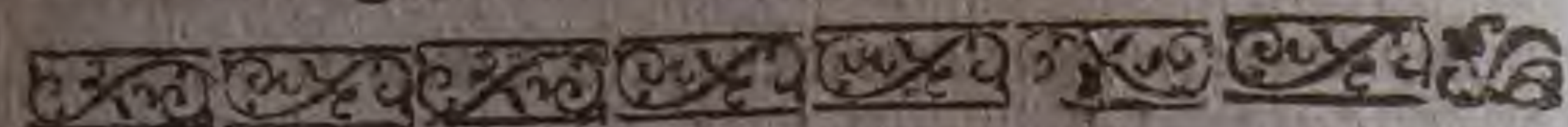
Futurum. I shal bi äbl.

Potentialis Perf. I mjht hav bin äbl potuerim. Futu-
rum, I maibi äbl herafter potuero. Infinitiuū præsens, tu
bi äbl posse. Sic I wil volo, aut volam, I wüld volebam
aut vellem. Indic. Perfectum I hav bin wiling volui:
I had bin wiling volueram, & c. Hinc compositū unum
I nil nolo, & I nould nolebā, veteribus frequens erat. Sed
quemadmodū hoc Verbum nil, sic etiam illa que usitata
sunt, per adiectiua circumloquimur: ut, I am unwiling
nolo, I am wiling volo, I am äbl possum, I am mör wil-
ing malo: quorum omnium una forma est in reliquis Mo-
dis, & Tēporibus, quā modō diximus. Shal, ult. shuld
nullo modo variatur, dū, & häv, a verbis perfectis desu-
muntur.

Sic coniunctiones doht, aut āldoht quamuis, so dat mo-
do, eksept nisi, if si, but if at si, adfuerint; modus poten-
tialis signa sua mai, kan, & c. sepe numero amittit.

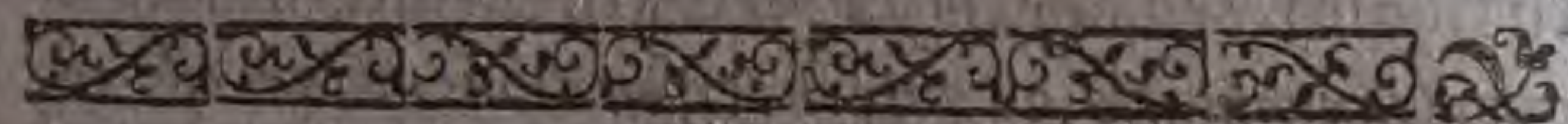
Atque hæc est verborum nostratium forma, quatenus cum Latinis
analogiam habent: Sed uti omnis alia lingua, sic etiam Anglica suos
habet

li humaniter; à trim nitidus, trimlj nitide. Et sic respon-
detur Latinis inter, & e; ut, a felix hapi, feliciter hapilj;
à doctus lerned, doctè lernedlj. Et quia in his invariabi-
libus nihil difficultatis est, prater ipsam vocum cognitio-
nem, classes enim eadem sunt, ut vsus idem qui Latina,
& alijs linguis; ad lexicographos harum rerum studiosum
lectorem ablegabo.

Syntaxis est tertia

Logonomie pars, de vocum constructione. Eius regu-
las precipue tradam, quæ lingue Anglicæ sunt homoge-
neæ: quæ autem ex Latini sermonis regulis innotescere
possunt, eas subindicasse satis habeo, aut etiam omnino
neglexisse.

CAP. XIV.

Syntaxeos vniuersæ *ἡ πρώτη* primum eius
genus expeditum.

Syntaxis est simplex; aut schematistica: simplex, quæ vul-
gò inter scribendum utimur & loquendū: schemati-
stica, siue figurata est; quæ necessitatis, aut ornatu gratiâ,
aliquo sermonis lumine enitescit. Est etiam syntaxis ora-
tionis soluta, aut numeris adstricta. Cuiuscunq; modi au-
tē sit, est Absoluta, Cōuenientia, aut Rectionis. Absoluta.

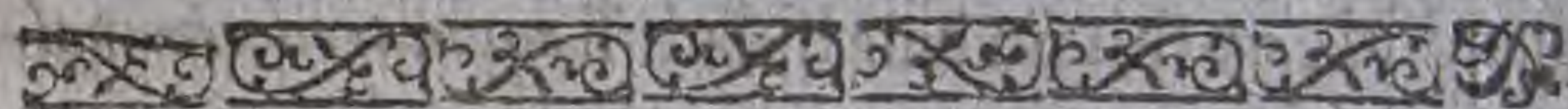
1. Omnia Substantiua absolutè cum alijs constru-
possunt: ut, De gud examplz of pärents, ouht to bi a
rvl of liftu de children. Bona exempla parentum, de-
bent.

bent esse vitæ norma liberis. hic examplz absolutè cum
alijs construitur.

2. Adiectiua siue substantiuis posita, modus item in-
finitiuus, nonnunquam etiam vox consignificatiua, sæpe
clausula siue membrū, Substantiuorū syntaxin sequuntur.

3. Nominatiuus absolutus apud Anglos ita usurpatur,
viti apud Latinos Ablatiuus: ut, I biing prēzen, hi
durst not hav dun it; me presente, hoc facere ausus non
fuisse. Hi biing intrubl, hiz frindz forluk him. Illo
molestijs implicato, amici eum deseruerunt.

4. Laus & vituperium absolutè in genitiuo usurpa-
tur: ut, hi iz a man of a grēt spirit, vir est magni animi.

CAP. XV.

Secunda Syntaxeos species.

Est conuenientia: Estque triplex: ut, in dato superius
Exēplo, De gud examplz of pärents, ouht tu bi a
rvl of liftu de children: prima est adiectiui gud, cū sub-
stantiuo examplz; secunda, Verbi ouht, cum nominati-
uo; tertia, Substantiui eodem casu appositi rvl. neque ultra
est vlla syntaxis conuenientia.

1. Adiectiua quia nec casibus, nec numero mobilia sunt,
(numeralibus exceptis) non possunt cum Substantiuo non
coherere: ut, a lērned man vir doctus; lērned men vi-
ri docti.

2. Substantiua sterilia, id est, quæ nullum adiectiui fœ-
tum pepererunt, ipsius adiectiui vicem supplent: ut, de scē-
water aqua marina, a peuter-falt salinum stanneu; quæ
fē,

se, & peuter, adiectiua non producant.

3. Propria multa sterilia sunt, & steriliū vicem subeunt: ut a London dī tinctura Londinensis, an Oxford gluv cheirotheca Oxoniensis, Kōts wōuld wul la-na ā montibus Dobunorum, a Wiðam pīklucius Withamensis, Wustershīr salt sal Vigorniensis. Quada tamen adiectiua habent: ut, a Frensh Kroun aureus Gallicus, Spanish wīn vinum Hispanicum, an Indian fig ficus Indica; a Frāns, Spain, India, sine Ind.

4. Ex numeralibus, Cardinalia cum Substantiis aliquoties non coherent; nempe in spaciū, aut temporis mensurā: ut, thrī fūt hī tres pedes altus, aut alti; tuenti yēr, aut tuenti yēr zōld viginti annos natus; a hors thirtin handful, aut thirtin handfulz hī equus tredecim palmos altus; I hav wākt fīv mīl, aut mīlz, ambulavi quinq; miliaria, ubi fūt singulare tantum est; reliqua yēr handful mīl, aut singularia esse possunt, aut pluralia. Reliqua temporis; a minvt minutum, an ouer hora, a dai dies, an āz etas; & spaciū, an insh vncia, finger digitus, a span spithama, a yērd trium pedum virgula, an el vlna, duorum cubitorum mensura; a pās passus, a pērch pertica, an āker iugerum, a furlong stadium, hanc anomaliam non admittunt; uti nec illa priora, nisi adsit adiectiuum mensuram subindicās; ut, long longus, wīd amplus, brōd latus, thik crassus, dīp profundus, &c. aut huiusmodi aduerbia ouer supernē, abut suprà, under infra, &c. Pretē nomen etiam in mensurā est si aestimetur minus: ut, It stands mī in ten pound, aut ten poundz, stat decem minis. Reliqua pretē nomina pens, shilingz, &c. regularia sunt.

5. Atque ut Lētori satis faciam Numeralia attexam, eorumque syntaxin. ōn 1, tū 2, thrī 3, fōur 4, fīv 5, fix

six 6, sevn 7, aīht 8, nīn 9, ten 10, elevn 11, tuelv 12, thirtin 13, fōurtin 14, fiftin 15, sixtin 16, sevnin 17, aīhtin 18, nīntin 19, tuenti 20, thirti 30, forti 40, fifti 50, sixti 60, seonti 70, aīhti 80, nīnti 90, a hundred 100, tū hundred 200, thrī hundred 300, &c. a thouzand 1000, tū thouzand 2000, &c. a milion 100000. In numeris compositis maior precedit minorem: ut, tuenti ōn 21, thirti tū 32, forti thrī 43, a thousand six hundred and aīhtin, 1618, &c. ad 1000000. & deinceps; aut contrā, minor maiorem; ut, ōn and tuenti, tū and thirti, thrī and forti, six and fifti, nīn and fifti 59. Sed ulterius hanc formam non prosequēris.

Ordinalia sunt first primus, sekond secūdus, third tertius, fōurth 4, fift 5, sixt 6, sevnth 7, aīht 8, nīnth 9, tenth 10, elevnth 11, tuelft 12, thirtinth 13, fōurtinth &c. tuentith 20, thirtith 30, fortith 40, &c. hundredeth 100, thiouzanth 1000, & sunt omnia singularia; at inflexa sunt declinationis secunda: ut, tenths decima, fiftinth decima-quinta, hundredths centenarij. In compositis, post 20. minor anteit: ut, de ōn & tuentith 21, de tū & thirtith 32, thrī & fortith 43. de nīn & fiftith 59, tū cessa: posthac enim maior praeponitur minori; ut, de hundred fixti & sevnth 157, pagina ducentesima sexagesima septima.

Obserua in Ordinalibus compositis, omnes numeros cardinalium terminatione proferri, praefer ultimum; qui ceteris ordinalium more coronidem addit.

Est nobis & alia numerationis formula per skörz; & maxime post 60. singuli autem 20. dicuntur a skör. Atq; hac numerandi ratio, et in cardinalibus valet, et in ordinalibus. Cardinalibus: ut, thrī skör and ōn, tū, thrī, ten, sixtin, &c. 60. et 1, 2, 3, 10, 16, &c. fōur skör 80, fīv skör 100.

100, sex skör, &c. ad twenti skör. i. 400: rarius inde ad
fortinjs skör. i. 980; nunquam ulterius. Frequens ad-
modum est hæc numeratio per skörz, in viris ad 200; in
omibz, armentis, & passibus, ad ultimum persequere.
Sic in ordinalibus, post 60 dicas de thri skör and first,
sekond, tenth, fiftinth, sexagesimus primus, secundus,
decimus, decimus quintus: de föur skör and third,
fourth, twelfth, sixtinth, &c. i. octogesimus tertius,
quartus, duodecimus, decimus sextus: sed raro hinc ultra
ducentessimum progredieris.

Sunt & alie numerationes per duodecim. i. dodecatemorias, per dikan. i. decadas: & in singulis ferè officinis aliæ atque alie: quas quidè silentio inuolucere debeo logonomas, quia in Iuris descriptione continentur. An. 14. Ed. 3.

6. I. Articuli præpositiui a & de, solis substantiuiis communibus, & eorum formam sequentibus præponuntur: ut, a Kingi ^{basiliensi}, a, aut de Quin ^{basiliensi}; a aut de bodi ^{in p^{re}sentia}. Si adsit adiectiuum, interponitur inter articulum, & suum substantiuum: ut, a gud man vir bonus; nisi forte adiectiuum suo substantiuo postponatur: ut a man trv of hiz wurd vir cuius sermoni inest veritas.

2. Est autem differentia in horum articulorum usu. Nam præterquam quod a solis singularibus adhaereat, de utrisque numeris adiungatur; Laxior quidam usus est a quam de: quia a, indefinite, de autem strictius, & quodammodo relative ad id quod sequitur usurpatur: ut, a, man mai si, what it iz tu dü for unthankful personz: cuius hic sensus est, Videre cuilibet licet, quid sit beneficiū ingratīs hominibus cōferre. Hic nō licuit dixisse de man, quemadmodum ubi de solo particulari sermo est, usurpa-
bis

*his de, non a, ut De Græſian Empir flouriſhed moſt un-
der Alexander Græcorum imperium maxime flourit ſub
Alexandro.*

3. Est etiam ubi locus conceditur utrisque indifferenter, nempe, quoties id quod magis universaliter dicitur per a, potest etiam discretius dici per de: ut a krvel man shal not dj in pës, crudelis vir non morietur in pace: at De krvel man shal not dj in pës emfasin quandam habet.

4. Quin etiam per solos articulos sensus aliquando fit multum diversus: ut, Tomas iz a gud man, Thomas est vir bonus, Tomas iz ðe gud man, id est, Thomas est maritus, aut paterfamilias. Sic a man vir, man homo: ut, homo nata est shi waz born man.

5. Eadem syntaxis forma admittit a, aut de cum po-
sitivo; & cum superlativo de tantum: vt, Innocens; iz
a fyr safgard Innocensia est firmu praesidium: Innocens;
iz de svrest safgard Innocensia est firmissimum pra-
esidium.

6. Substantia solitaria, id est, sine ullâ ad aliud relatione posita, articulos negligunt: ut, Virtutem alon mäks men hapi Virtus sola beatos efficit.

7. Metalla, frumenta, herbe; quæ numero anomala diximus, articulum a, non accipiunt, nisi eclipticæ: ut, it iz a fêrn, supple bush, stak, lëf, &c. It iz a brêd dat nuri-sheth wel, panis est qui bene nutrit, id est genus panis.

8. Nomina propria distinctionis causâ articulos admittunt: ut, Hi iz a Gil id est, unus est, cuius nomen est Gil; non autem de, nisi ex: ut, de Talbot, i. princeps familie Talbotorum, aut insigni aliquo facinore illu- striff: Plurali autem collectiuum adijcitur de: ut, de Grehamz, i. uniuersa Grimaorum familia.

9. Propria etiam propter eclipsin assumunt de: ut, H_K was

waz droun'd in de Temz, subintellecto flumine aut aqua in fluio Tamisi, aut in aqua Tamisis submersus est.

10. Adiectiuus post proprii per se adicitur de: ut, Alexander de grēt Alexander ille magnus; Philip de faier Philippus cognomento Pulcer; Hektor de Trojan Hector Troianus.

19. Adiectiuus pro substantiuo usurpatis adiungitur articulus de: ut,

De long ar lāzi, de lid ar loud:

De lāir ar flutish, de foul ar proud.

Proceræ ignaue sunt, pusilla canore.

Venusta sunt sordida, deformes superba. ubi, mulieres necessario subintellecta sunt. Itemque in neutris absolutis: ut, Hji iz kum tu de hjest, ad summum peruenit. Jhav hit de whjt, albū percussit, pro metā albā.

12. Vbi Substantiuum precessit, articuli a, aut de, cum adiectiuo relatiue subiunguntur: ut, Mari no wif: for a bad ōn iz an endles trubl whjl shi livz; a gud ōn, a lastng forōu when shi iz ded. Vxorem ne ducas: quoniam mala, perpetua est molestia dū viuit; bona dolorem facit indesinentem postquam mortua fuerit. Ajax, biing mad, kild de Grēfianz ship: de fat, supōzing dem tu bi komaunderz; de lēn, thinking dem tu bi komon-földierz: Ajax insanus Græcorum oues mactauit: ratus pingues duces esse; macilentas gregarios milites arbitratus. But de fifti which had run awai, &c. At vero quinquaginta illi quos fugā elapsos esse diximus, &c.

13. Hanc formam sequuntur superlatiua: ut, among de Filosoferz, Plato waz de mōst lērnēd; inter Philosophs Plato doctissimus fuit, et cōparatiua: what am I de beter for i? quid ego deinde melior? aut quanto mihi minus commodū inde redundauit? Sed quamuis hac sit vsita-

ta loquendi formula, tamen de hic menāz.

Personalia quadam, sām, cum adiunctis self, & veri, Substantiuorum vicem subeunt cum articulo de; ut, de sām idem, de self sām, de veri sāmipissimus. Sic hī, & shi, in discretionē sexus; ut a, aut de hī. i. mas; a, aut de shi. i. femina.

15. Possessua articulos excludant: ut, mj Masters bük, mei praeceptoris liber. Nominatio autem praecedenti licuit attexuisse articulum; sed nullo modo Substantiuo cui adheret possessiuum: ut, de bük of mj Master.

16. Numeralia ōn, tü, thri, &c. multitudinis item nota, āl, omnes, everj unusquisq; mani multi[nam a mani est multitudo, siue ipsa turba, & mani a man. i. magna pars hominum] sum aliquis, ani vllus, nōn nullus, &c. cum articulis raro conueniunt: ut, thri men tres viri, āl men omnes homines, no man nullas vir. Etiam his subintellectis idē fit; ut, dei spāred neider man, nor child; nec senī, nec puero pepererunt; subintellecto anj vlli. Sea a skör, a hundred, a thouzand, a milion, quia substantiuacensentur, adsciscunt sibi articulos; ut, a hundred men cētenarius hominū; at verō, tü hundred, thri hundred, &c. numerique omnes compositi, nisi relatiue capiuntur, articulos extrudunt.

17. Articuli subiunctiui, quæ & personalia siue pronomina dicuntur whū, which, dat, &c. si indefinite usurpantur, uti alia adiectiua, casu & numero cum Substantiuo coherent: si interrogatiue, aut relatiue, more Substantiuorum construuntur.

Verbum cum nominatiuo.

Sic fuit Syntaxis adiectiuorum: sequitur illa quæ est Verbi cum praecedenti nominatiuo numero, & personā, coherent-

harentis. Exceptiones in anomalia Locī, 1. personae, 2. numeri, 3.

1. Interrogatio preponit verbum nominatiuo: ut, Kanst du dū dīs? potes tu hoc facere? & secunda persona Imperatiui presentis; ut, Luu du ama tu; tech yī docete vos. Itemque interdum fit quando verba preponitur Aduerbium hier hic, ut hier am J hic adsum. Semper in pleonasmō it, et dēr: ut, dēr kām a man tu mī venit ad me quidam. It iz mī brüder est frater meus. Sic cum Coniunctionibus nonnullis, aut positis; ut, Neider art du hī whūm J liik for; Nec tu ille es quem ego expecto: aut subintellectis, ut wēr J äbl tu dū az yū sai. If J wēr äbl si possem. Bi a wif never so shreud, hir huzband iz bound tu luu her, quantumcūq; iracunda est uxor, marito tamen cara esse debet. Pro dōñ a wif bi never so shreud. Quoties uocula relationē ad precedentia subindicans antecedit verbum nominatiuus non raro sequetur. ut, Dat sai J, hoc dico ego. So did our fäderz sic fecerunt patres nostri; dūs hau dei determined, sic censuerunt illi. Verum hoc non obtinet ubique: ut, so J sai sic dico.

2. Personale it id, quia aliquid substratum intelligit, verbum a primā aut secundā personā abripit in tertiam: ut, It iz J, ego sum. It iz dōu dat hast dun it, Tu ille es qui hoc fecisti.

3. Verbum inter duo Substantia diuersorum numerorum positum, cum alterutro conuenire potest, quoties ad sunt which, aut dat; quae quidē aut rei relatiua sunt, aut personae: ut, de of-spring of men which iz tu kum aut etiam which art tu kum soboles futurorū hominū, aut soboles hominum quae futura est. Sin fiat reditio per whū quē vel quae quia whū, non rei, sed personae tantum relatiua est, verbum adhaerebit substantiui personae: ut, de of-spring

spring of men whū art tu kum, non whū iz. Sic etiam casus inter duo Verba, nunc cum hoc, nunc cū illo construatur: ut, Let Tomas kum in, J mēn hī dat kām yister dai: aut, I mēn him. Ingrediatur Thomas ille (inquam) qui venit heri, aut illum intelligo qui, &c.

Appositio.

Tertia Conuenientia fit Appositione. Fit autem appositio multimodis. Affirmatione: ut, a virtus king iz de chif trezvr of hiz kingdom, Rex omnibus virtutibus exaggeratus, summus est regni sui thesaurus. Questione: ut, Art don dat Enēas? Tunc ille Aeneas. Comparatione: ut, Knöuleg iz beter den welh scientia melior est quam diuitiae. Coniunctione copulatiua: ut, De Vniuersitiz of Oxford and Kāmbrig Vniuersitates quae sunt Oxonię & Cantabrigie. Aut discriminatiua: ut, Neider wjn nor wimen euer mīr'd him: nec vinum, nec mulieres animū eius unquam pepulerunt. Aut Exceptiua: ut, No man went in with him but J, nemo cum illo ingressus est nisi ego. Etiam, verbi vi, nominatiui diuersi aut cum copulā, aut sine copulā, apponuntur: ut, hiz nām iz Wiliam, Ille nominatur Wilhelmus. A Gugeon, a Smelt, a Söl, and a Samon, wer tākē āl in ön net, Gobio, Perlanus, Solea, & Salmo, in uno reti omnes capti sunt. Sic vi substantiui, etiam adiectiua multa inuicem adherent: ut, Shi iz a chäft, & a luring, & a diskrit wif, Et casta est, & pia, & prudens matrona. A kāv dark, unezi, dölful kumfortles. Cauea obscura, molesta, luctuosa, inconsolabilis. i. vbi nullum solatium. Et si haec ad primam conuenientiae syntaxim referat, non repugno.

Nominatiui etiam ipsius vi, multa Verba in eodem tempore, numero, & personā apponuntur: ut, Hī lasht,

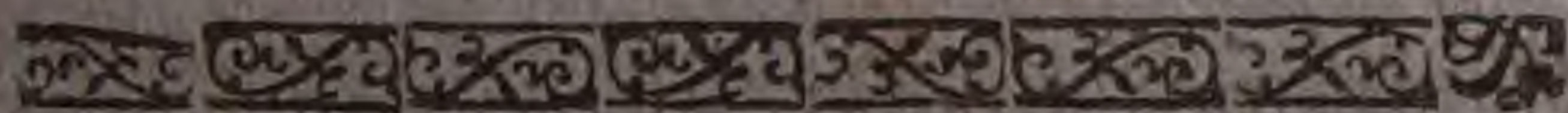
and fūin'd, and kikt, and krj'd, casim ferrebat, & pūn-
tim, & calcitrabat, & plorabat.

Exceptio.

Accusatiui Him, her, dem, cum self aut selvz quibus-
libet casibus apponuntur, ut

Hī him-self	} hath	} ille ipse	} fecit
De Ladi her-self			
Dei dem-selvz			
De pipl dem-selvz			
	} hav	} illi ipsi	} fecerūt.

De krvelti of Sēzar him-self ipsius Caesaris crudelitas.
J delivēd yūr leter tu de man himself literas tuas ipse
homini de manu in manum dedi, &c. Prima autem &
secunda persona cū primitivis possessiva adsumunt: ut, J
mī-self writ-it, Ego met ipse scripsi. Sic, Dou dj-self tu ip-
se, wī our-selvz nosmet ipsi, yī your selvz ar witnelez
vosmet ipsi testes estis.

CAP. XVI.

Syntaxis rectionis.

Est Casuum; & verbi. Illam primò dabimus; post
istam. Casuum rectionis est à nomine, verbo, & Cōsigni-
ficatiua voce. Et quia hinc sunt omnium casuum signa,
cōsignificatiuorum syntaxim initio docebimus.

Genitino possidentis excepto, omnes casus nostri, termi-
natione sunt unus casus, signis tantum distictus, aut loco,
quia nominativus censetur, quando precedit verbo: ac-
cusativus quando subsequitur. Signa autem illa sunt prae-
positiones: quas ne seorsum queras, simul, & semel ex-
ponam, earumque syntaxin.

Accu-

Accusativum regunt.

A. ad.

about } circa vel
 } circiter.

abuv supra.

akording cū, secundum.

after post.

against } contra, vel
 } adversus, in

compositione gain: ut, tu
gainstai contradicere.

among inter. 3. aut plures.

at apud, sepe ad.

behind pone.

bineth infra.

bisjd } prater.
 } iuxta.

biyond } trans.
 } ultra.

in yūr pour; aut vñtatiūs, it iz in yūr pour tu kō-
maund.

Ablativum regere censentur alia quae sequuntur;
quia illis respondent quae casum Latinum postulant.

far of procul.

from a, ab, abs.

in in

opnlj palām.

up tu tenus.

bitwīn inter

intu in.

nsh prope, vel iuxta.

thuro aut } per

throuh } per

respondet etiam compositis

a trans: ut, transeo J pas

thuro.

Toward aut } versus

towardz } erga.

tu ad.

without extra.

within intra.

untu ad, usque.

cia, & citra sic circum-

loquimur, on dis s; d,

ab hac parte: & penes,

in de pover: ut, te pa-

nes imperium, de rvl iz

Her hart iz harder den a diamond, cor eius est ada-
mante durius. Sic etiam utimur bj; ut, hjer bja fū, uno
pede altior.

Va-

Varijs casibus inferuiunt.

Of, genitiuo videlicet, respondet etiam prepositioni-
bus de, & ex; & a, ab, abs: ut, Jhërd it of him; ex, aut
ab illo audiri.

Tu, datiu signum est, & respondet Prepositioni ad;
nonnunquã usque, vel tenus: ut, hî wâded tu de chin,
mento tenus. For, datiuo inseruit; & accusatiuo, ubi
significat ad, aut propter; & ablatiuo, cum respondet [pro.]
Atôr aut bifôr ante, præ, coram; quam vocem saepe ver-
timus tu hiz fâs, aut fâs tu fâs ad faciem. Incompositio-
ne, fôr: ut, in fôr tel predico. Bj, secus, iuxta, aut per; vel
à, ab, abs: ut, a fâder ouht tu bi onored bj hiz chil-
dren, pater à liberis honorari debet. Prepositio with, cū, in
cōpositione nonnunquã à proprio sensu in contrarium de-
flectit: ut, tu withstand contrastare; aliquando etiam
extra compositionem: ut, Jwil fîht with him, contra
illum pugnabo.

Interiectio ô vocatiuum regit; rariùs, idque iuuantur
expressa: sed, hac intellectâ, singulis hominum ordinibus
honorem præsumur, pro suo cuiusque status & dignitatis
gradu. Horum titulos, à fecialibus melius quam à me, per-
disces: maiora tamen illa nomina præteruectus; hoc logo-
nomus edico, ne quenquam vel in imâ quidem fece plebis
appelles Dou tus quia hoc aut contemnentis est, aut nimi-
um familiariter blandientis) sed yū vos, quia tantum à
contemptu liber populus abesse vult, quantum à seruilibus
exterorum quorundam officijs, manus & pedes deosculâ-
di. Accusatiuum si regat, semper exprimitur: ut, ô mi!
aut etiam ai mi! ô me! Ex reliquis interiectionibus tres
sunt duntaxat qui casus regunt. Alak aut alas, vocatiuo
iungitur, aut datiuo: ut, alak bruder, houkan J help
it?

it? heu frater quam opem ego afferre possum? alas for him
hei illi, aut potius hei mihi pro illo.

Fj, cum on, aut upon, cum accusatiuo constructur; ut,
fj upon di apagesis.

Wô cum datiuo sine signo usurpatur; ut wô iz mi
ua miki: quamuis reuerà substantiu potius syntaxin sub-
ire videtur quàm interiectionis: ut, wô iz mi for him,
miseria est mihi pro illo. Itemque adiectiue Jam wô for
him, aut wô bigon, dolore victus sum.

Substantiua casus regentia.

Genitiuus possidentis. i. qui nominatiuo fit, s, vel z,
adiectis, eius locum saepenumero supplet qui à nominatiuo
deflexit per signum of: ut, mj fâders seruant famulus pa-
tris mei, a frindz biznes negotium amici. Caterum, quia
hec syntaxis rarissimè locum habet in illis substantiis qua
sterilia diximus, ut mj houghöld affairz meæ res dome-
sticæ, a glas windou fenestra vitrea; ubi non licuit dix-
isse houghöldz, aut glasez: proinde & hîc, & in steri-
libus adiectiue usurpatis; exteri errorem facillimè vita-
bunt, si ipsum substantiuum cum signo genitiui usurpent.
Ut, de seruant of mj fâder; de biznes of mj frindz; de
affairz of mj houghöld, a windou of glas; de wâter
of de fê, aqua maris; apjk of Wîdam, lucius e Withamo;
salt of Wustershir, sal e comitatu Vigorniz, &c.

2. Adeoque recepta est hæc loquendi formula, ut adie-
ctiua legitima saepe in suum substantiuum commutet: ut,
pro a man, wîz, lërned, gvdifius, religius, &c. vir sapi-
piens, doctus, catus, pius: A man of wîzdom, lerning,
gugment, religion, &c. nonnunquã solitaria per hendia-
lismū circumloquatur; ut, pro lauyer iurisperitus, a man
of

of lau. Hic tamen genitiui signum of de, aliquoties mi-
grat in at ad, vel apud: ut, pro armed man, a man at
armz, miles. a sergeant at lau, seruiens ad legem.

3. Personalia, pro primitiuis derivatiuis substituunt: ut,
Dis hous of yūr iz lyk tu fāl: hec tua domus ruinam
minatur. pro of yū; Dat foli of hiz wil undū him
hec eius dementia illum perdet; pro of him, &c. ubi eti-
am dixisse licuit; Dis yūr hous. Dat hiz foli.

4. Signū of genitiuo possidentis prepositum, defectū in-
dicat substantiui, aut articuli prepositiui: ut, hi hath stōln
a hors of mj frindz furto abstulit equum unū ex amici
mei; supple equis: aut hi hath stōln ōn of mj frinds hor-
sez, abduxit unū, viz. equū ex equis amici mei: quod etiā
sic resolui potest; Hi hath stōln ōn of de horsez of mj
frind.

4. Substantiua paucula sunt, quæ casum patrum po-
stulant, aut datiuum: cuiusmodi sunt luv amor, hatred
odium, a fō hostis, a frind amicus, an enemj inimicus. Ut,
De luv ^{of} lēarning stirz up indēvor, amor doctrine,
^{tu} studium excitat. Sezar waz an enemj of de Gaulz, or
tu de Gaulz, Cesar fuit hostis Gallorum, aut Gallis.

6. At plura sunt quæ datiuum exigunt: ut, frindship
amicitia, kurtezi humanitas, favor benignitas, k'ndnes
pietas, gudnes bonitas, bounti liberalitas, sin peccatum,
offers, &c.

Ex his autem quæ datiuum requirunt, pleraque
cum prepositionibus towards erga, aut against contra,
exponi possunt: ut, his frowardnes tu mi, towards mi,
aut against mi, waz de kauz of mj harshnes toward
him, eius peruersitas erga me, in causā fuit asperitatis
meæ contra illum.

7. Hōp spes, faith fides, trust fiducia, konfidens fi-
dens-

dentia, assvrans certitudo, piti misericordia, distrust dif-
fidentia, & si quæ plura sunt cognata significationis, cum
varijs casibus eodem sensu construuntur: ut, Mj hōp of,
on, aut in him, mād mi brēk mj faith tu, aut towardz
yū, mea spes in, aut de eo, fecit me fidem meam tibi datam
fallere; his piti of, on, aut towards mi, misericordia eius
de, in, aut erga me.

Adiectiua casus regentia.

1. Adiectiua partiue posita, ut sum of us aliquis no-
strum; De best of dem prastantisimus eorum: itemque
desiderij, ut dezirus of muni cupidus pecunia: notitie,
ut, I am svr and fertain of Dis, huius rei certus sum:
memoria, ut mjndful of hiz promis memor promissi;
dubitationis, ut doutful of de end, dubius quomodo se
cuentus dabit: ut pleraque his opposita, Latinorū regulas
sequuntur. Ex quibus quædam etiam ablatiuo gaudent
cū prepositione in: ut, expert, kuning, skilful, in song
cātandi peritus. Dicimus etiā, gridi of aut after gain aui-
dus lucri, aut inhians lucro; thirsti after tantū, ut thirsti
after gain lucri sitiens. Superlatiua etiam per inter expo-
nuntur, ut De richest among dem, ditissimus inter eos.

2. Wurdi dignus, unwurdi indignus, born natus, aut
editus; gilty reus, genitiuo tantum iunguntur: ut, gilty of
hjh trēzn, lese Maiestatis reus.

3. Pnum adiectiuum copie ful, construitur cum of: ut,
ful of mēt cibi satur: etiam inopie void, aut devoid va-
cuus, ut void of grās impius, & eo sensu fri ablatiuum
expetit, ut fri from anger vacuus irā, empti casum
non admittit.

4. Hec variam syntaxin habent. defended of, aut
from a nobl hous, clarā ortus familiā; weri of wurk,
labo-

labor impertusus, aut wēri with working defessus laborando.

5. Profitabl utilis, gud bonus, hōlsūm salutaris, līt leuū, grīuū molestus, dier carus, welkum gratus, redi paratus, want ing qui, vel quod abest hī aptus, equal aqua- lis proper prop, 19, answerabl cōgruus, akseptabl accep- tus, līk similis, jūned cōiunctus; nīer aut nīh propinquus, akustomed assuetus, f indlj amicus, cum compositis dis- profitabl inutilis, unhōlsūm insalubris; et oppositis il, aut nauht malus, hātful odiosus, & pīuria adhuc adiectiua in- ful, ut, harmful nociuus, helpful auxiliarius, &c. quoties casum post se recipiunt, requirunt datiuū: ut, it iz profi- tabl for mī mīhi utile est; it iz a veri grīuū thing tu yū, res tibi permolesta est. Ex his tamen pleraque etiam aliam syntaxeos formam accipere possunt; ut, In euerj thing līk tu Merkurj, both for hīz vois, & kuler, Om- nia Mercurio similis, vocemque coloremque. Līk etiam, & nīer datiuū signum non semper requirunt.

6. Kārful, genitiuum regit, aut datiuum; ut, I am kārful of him, aut for him, de eo sollicitus sum. Knōun notus, & unknōun ignotus, datiuum postulant, ut Te- reptia waz knōun tu Salust, Terentia nota est Salustio, & alio sensu genitiuum; ut, Terentia waz knōun of Salust, qui cum eā rem habuit.

7. Rich diues, plentiful copiosus, abundant abun- dans, over-flōuīng superfluous, eksiding excedens, & a- lia fortasse hī similia, casu aliū vix admittunt quā ab- latiuū cum prepositione; ut, rich in muni, pecuniā diues. Sic present, et absent; praesens, absens, ut I waz prezent with him at dē tyneral cum eo in funere aderam; for I kannot bī long absent from him, neq; enim ab illo diu- tius abesse possum. Angri accusatiuum regit, aut abla-

tiuum

tiuum, vtrinq; adiunctā prepositione; ut, bī not angri with mī, aut against mī, noli mīhi succensere.

Infinita est adiectiuorum turba quae casus non recipi- unt; ut whj albus, blak niger, hor callidus, loud canorus, &c. magnus etiam numerus eorum quae solum vi adiunctae &c. magnus etiam numerus eorum quae solū vi adiunctae vocis regunt, cuiusmodi illa sunt quae cum verbo it iz im- personaliter vsurpantur, ut it iz plain planum est.

Hac igitur de purā adiectiuorum rectione dicta sint, de eā autem quae adiectiuis cum alijs orationis partibus communis est, post dicitur in Mensura, Instrumento, &c.

Verba casus regentia.

Nullum verbum post se nominatiuum recipit, nisi ap- positum precedenti; quicquid delirant grammatici: ut Krasus wüld fain sīm a rich man, Crassus cupit videri diues: Sizero dezervz tu bī thōuht an onest man, Cicero meretur existimari vir probus.

1. Tu akvz, tu kondemn, tu admonish, tu absolv, à Latinis assumpta Latinam etiam syntaxim habent: ut Hī akvzed Hīpia of adulterj, Hippia adulterj ar- cessabat: quam formā & nostra sequuntur tu akquit, aut tu afoil, absoluo, tu rob priedor, itemque tu deprjv pri- uo, tu spūil spolio, tu disburden, aut tu ēz leuo: ut, Sila robd dē Sitisenz of dēir welth, and spūil d dēm of dēir ljuz, Sylla ciuiū bona depradatus est, ipsosque etiam vitā priuauit. J wil ēz yū of dīs burden, Ego te hoc on- ere leuabo.

Datiuus post Verbum.

2. Tu attribvt acceptum ferre, tu impvt imputo, tu impart impertio, tu ad addo, tu sai dico, tu līkn assimilo;

tu propōz propono, volunt accusatiuum rei, & datiuū persona, aut eius vicem gerentis, cum signo tu: vt, yū mai wel lkn de painz of a skilmaster tu dat of a hors in a mil, ludimagistri laborē rite assimiles illi, qui est equi in moli asinaria; tu aplj applico, tu gvin adiungo; volunt accusatiuum persona, & datiuum rei: vt, aplj your self tu lerning, teipsum studijs adiunge.

3. Tu prouid prospicio, tu kār curo, tu blām crimini dare, tu labor, siue tu tvil laboro, tu wurk operor, tu tāk painz laborem impendere, &c. datiuum saepe postulant cum signo for, vt, J labor hier for a pūr living hīc ego tenui victui laboro. Tu kompār habet tu, aut wīth, ad, vel cum. Tu bistōu impertio assumit, upon, in vel super. Tu insult, upon, against, aut over, in, contra, aduersus. Tu put bisariam construitur: vt, hī put de fault upon mi aut hī put mī in fāult crimen mibi imposuit.

4. Tu fend mitto, tu yild concedo, tu harkn ausculto, tu graunt largior, tu promis promitto, tu wish opto, tu pāi soluo, tu giv do, tu tel narro, tu deklār declaro, tu rekount enumero, tu wrjt scribo, tu deliver trado, datiuū accersunt aut cum signo, aut sine signo datiuū; vt J wil graunt him a third part, aut J wil graunt a third part tu him, trientem illi concedā. Omnibus denique acquisitiuē positis integrum erit, datiuum adiungere, vt, De labor wil bi tu mī, de profit wil redound tu yū, labor mibi erit, commodū tibi redundabit.

5. Quin & substantiua innumera que vi su a casum non regunt, cum verbo tamen datiuum adscriptum habent; vt, Hī bikām svrti tu mī for Quinsius, vadem se mibi stitit pro Quintio.

6. Etāi & hac impersonalia in datiuum feruntur; itbi longeth spectat, it hapneth cōtingit, it chanseth accidit, it

it apertaineth pertinet, it simeth videtur, it apiereth apparet, it remaineth restat, & omnia deniq; illa quæ per adiectiua fiunt cum verbo iz est; vt it iz laful licet, it iz mīt expedit. Quin & ipsum iz; est impersonaliter acceptum; vt, It iz for yūr profit; in tuā rem est; It wil bi for yūr onor, honori tuo conducet.

7. Et si Latina quæ cum præpositione ad, in accusatiuo usurpantur huc etiam attuleris, per me licebit: unus enim sensus, est & nobis una syntaxis: vt, hī had mani helps tu dis grēt welth, multa adiumenta habuit ad has granduitias.

Accusatiuus post verbum.

Omne verbum actiuam significationem habens, aliquo sensu accusatiuū admittere potest. Illa tantum hic adnoto, quæ apud Latinos cum alijs casibus construuntur; tu engoi fruor, tu vz vtor, tu want, aut tu nīd egeo, tu pitī misereor, tu remember recordor, tu forget obliuiscor, tu resist repugno, tu help succurro, tu komand impero, tu get potior, tu obai obsequor, tu hurt obsum, & alia plura quæ respondent compositis à sum; vt tu govern præsūm, &c. tu seru seruiō, tu sufer, permitto, tu profit commodo, tu avail conduco, tu requit refero, tu advjz consulo, tu welkum gratulor, tu kredit aut beliv fido, aut credo; sed tu beliv in on, in unum credere, de solo dicitur Deo: tu in rēt supplico, tu prēvent pr.uenio, & huiusce modi fortasse plura. His adnumeres impersonalia it konserneth refert, it griveth dolet, it plēzeth placet, it displēzeth displicet, it hurtereth nocet, it bifāleth accidit, it satisfjeth satisficit, it suffizeth sufficit, et quæ à superioribus personalibus fiunt; it profiteth prodest, it auai- leth conducit, &c.

2. Accusatiuus ante infinitiuum Anglicè vertitur per nomi-

nominatiuum; ut, sapientes existimant fortunam cedere consilio, Wjz men think dat fortyn givz plāz tu kounsel a. v. sapientes existimant quod fortuna cedit cons. Neutra accusatiuum regunt cognata significationis; ut, hī sim d' tu go a grēt wāi alōn Longam incommittat a videtur ire viam.

3. *Verba interrogandi, obsecrandi, docendi, duplicem regunt accusatiuum; rei, & persone: ut, ask him dis question, interroga illum hanc questionem; quæ forma variatur tamen: ut, demaund, aut ask dis of him, percontare, aut quere hoc ab illo. Tu answer respondeo, tu pardon aut forgiv condono; accusatiuum rei, & persone sepius quam dativum habent: ut, answer mi dis hoc mihi responde: Dicimus tamen answer mi tu dis pūint, & answer bus tu him. Et I pardon, aut I forgiv yū for it, hoc tibi condono.*

4. *Tu wunder miror, tu marvail admiror, tu bi amazed obstupeſco, accusatiuum exigunt cum præpositione at; ut, I wundred at him illum demirabar: quam formam & alia non raro sequuntur; tu lük aspicere, tu gāz lustrare oculis, tu gāp impudenter inspectare, tu stār stupidiu intueri, tu run incurro, &c. quibus saepe pro a. ad, subiungitur on, aut upon, in, vel super; ut, lük at, on, vel upon mi, vide me, vel in me intuere: reliqua ferē verba sensus regunt accusatiuum sine signis; accusatiuum inquam eius quod sentitur. Tu thrust trudo, tu push impeto, tu repin inuideo, casum habent cum at, aut against.*

5. *Prety aut summa certæ nomen in accus. effertur post verba tu bi wurth valeo, tu pai solus, tu giv do, tu offer, aut tu bid offero; itemque tu borou mutuo accipere, tu lend mutuo dare, tu gle oppignoro; ut, a burd in de bag*

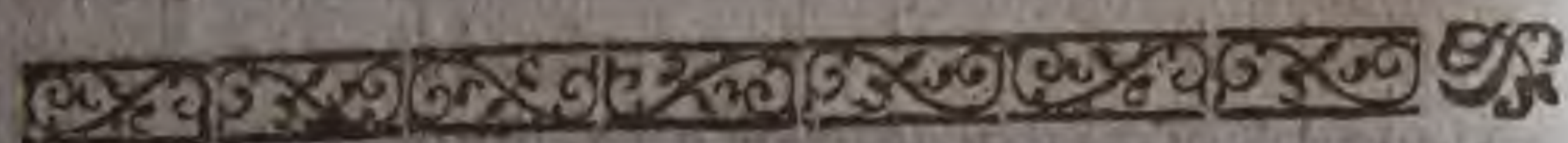
bag, iz wurth tū on de snag, avis una in marsupio, valet duas in aucupio. Tu kost constare, cum pretio saepe accusatiuum persona adsumit illius cui emitur; ut, dis bük kost mi fix shilingz; hic liber constabat mihi sex solidis. Verbis tu bj emo, tu sel vendo, substitues ablativum pretij cum præpositione for pro: ut, Hī böuht a hors for fju poundz, and söld him for twjs so much, emit equum quinque minis, & duplo vendidit. At, tu stand, effertur cum in: ut, it standz mi in ten shilingz, costat mihi decem solidis. Post liceor tu prjz, liceo tu bi prjzed, tu rät pretium constituo, tu valv censeo, tu estim, aut tu gug estimo, subiunges at; ut, I valv dis hors at ten poundz, hunc equum decem minis estimo. Tu estim, tu höld, tu akount, laxius accepta, laxiorem etiam habent constructionem; ut, I höld nothing of him, illum nihili facio. I höld it not wurth dis, non huius estimo.

Ablativus post verbum:

Tu reward munero, tu punish mulcto, tu glut exsatro, tu fil impleo, tu löd onero, ablativum recipiunt cum præpositione with; ut, disonestj iz punished with disonor, vitæ turpitudine infamia mulctatur. Tu abound cum with, aut in; ut hī aboundz in welth, abundat opibz. Tu frii, aut tu deliver libero, tu relës relaxo, tu rid expedio, tu tāk capio, siue aufero; tu resēv recipio, tu exempt eximo, et hoc sensu fortasse plura, adsciscunt signū of, out of, aut from. Tu deseru mereor, of tu akquitant tu afoil absolvo, adhibent casui suo of, aut from. Tu böst efferre se, tu brag iactare, tu glōri, aut tu vaunt glorior; habent in, aut of, ut fülz böst in their richcz, leud men vaunt of deir plēzvrz, stulti in diuitijs suis se magnifice efferunt, improbi de voluptatibus gloriantur. Tu goi lator, in tantum

um postulat. Tu withhold detineo, tu abstain abstineo, tu restrain retineo, tu defer disto, tu depart discedo, denique Latina fere omnia que per a, ab, cum, & reliquis casum sextum regentibus efferuntur, sic etiam Anglicè construantur.

Passivam significationem habentia, etiam hanc syntaxeos formam sequuntur cum signis of, for, bj: ut, Hi waz diligentlj rauht bj mī, sedulo à me docebatur. Hj waz blam'd for hiz böldnes, luv'd for hiz wit, ob audaciā vituperabatur, propter ingenium amabatur. De los of tjm iz muh tu bi lamented of al men, boni temporis perditio omnibus multum deflenda est.

CAP. XVII.

Casus varius est.

I*N* *verbis appellendi: ut, De mjnd of a kuwetis man thirsts for, aut after göld, avari animus aurum sitit; De thöuhts of a lēmed man sik and serch knöuleg, for, aut after knöuleg, docti cogitationes querunt, & inuestigant veritatem & scientiam; tu hunt venor, tu folō sequor, tu pursiv persequor, tu kuwet cupio, accusatiūm solitariūm habent; aut etiam cum signo after; tu dezjr peto, accusatiūm tantum. Varius etiam casus est in nomine loci, instrumento, & mensurā.*

Loci nomen.

Multis signis locum concedit; quies in Loco sic; J liv in London, at London Londini vivo: motus ad locum, J go tu London, towardz London, & nupcr a phrasē for

for London, versus Lond. a. v. pro Londino: à loco, from London, & pro vario sensu, locus est fere omnibus prepositionibus. Sed in inscriptionibus, voces singula locum suum honestè defendunt, sic: Tu mj frind A. B. at hiz hous in Mālden, Amico meo A. B. domi sue in Camulodunū: non in hiz hous at Mālden; quamvis loci communis nomine omisso, dicamus, Hi iz in hiz hous intus est.

Instrumentū, materia, modus actionis, causa, pars; post adiectiva, & verba cum prepositionibus ablativum, nonnunquam etiam accusativum regentibus usurpantur. Instrumentū quidem cum with, bj, aut thruh, ut slain with a swurd occisus gladio; J withdrv him with, bj, aut thruh gud kounsel. a. v. cū bono consilio, aut per bonū cōsiliū abduxi eū. Materia ex qua, cū of; ut, mād of silver ex argento factus: in qua, cum in, aut intu: ut, a diamond set in göld, aut intu göld, adam as in auro fixus, aut in aurum: circa quam, cum in, aut about: ut, bizied in, aut about mani thingz circa multa, aut in multis occupatus. Modus actionis cum with construitur, aut in; ut hi spāk with much ērneftnes, magnā cum vehementia locutus est; hi tōld mī in sober sadnes, mihi serio dixit. Hic ablativus saepe in adverbium transit. ut, hi spāk verj ērneftlj, admodum vehementer locutus est. Causa quidem dicitur cum, of, with, for: ut, J waz sik of an agv, ex febrī laborabam: pāl with, aut for anger pallidus irā. Frequens hic usus est nostri idiomatis; quod coniunctio bikauz, quia ex nomine componitur, genitivum regit more nominum; ut, hi iz pāl bikauz of hiz anger. pallidus est ratione iræ suæ: ad verbum, quia iræ suæ. Pars denique effertur cum of, aut in; ut, hi iz lām of hiz handz, pain'd in hiz fit, aut etiam sine prepositione: ut, hi iz lām, hand and fvt, manibus pedibusque claudus est.

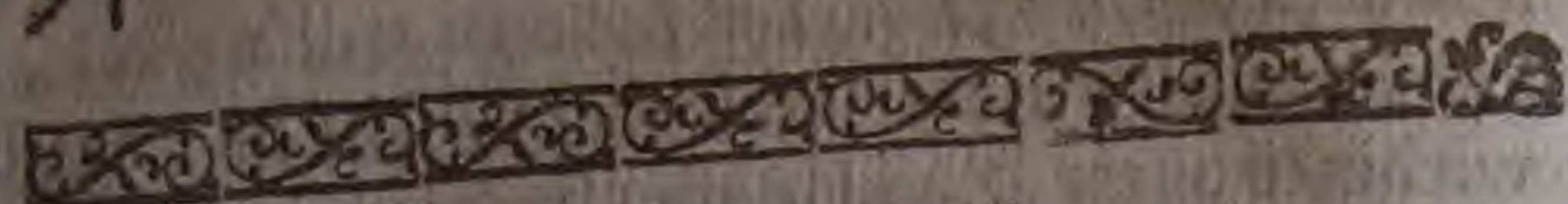
Magnitudinis, spatij & temporis Mensura, varians admittit constructionem: nam & absoluta videtur, & rectionis. Absoluta; ut, quum dicimus, a man of a grēt ag, homo proeclatā etate, & an old man of a hundred and tuenti yērz, senex annos natus centū & viginti; hī untuentik a gurnei of a thouzand mjl, suscepit iter milliarium 1000, a man of six fū & leyn inchez, vir sex pedum & 7. digitorum. Sed hic videtur eclipsis vocis hī alius, illū vocis long longum. Rectionis autem syntaxi quandoque adiectiua, sepius verba, nonnunquam etiam vox consignificatiua accusatiuum suscipit, aut ablatiuum; idque aut cum prepositione, aut sine eā: Accusatiuum; ut J hāz lived four and fifti yērz, vixi annos 54. a buoi sevn yērz old, puer annos natus septem; hī kām about midnht venit circiter noctis meridiem. Ablatiuum etiam quandoque sua signa habet: ut, hī kām lāt at njht, aut in de njht, serus venit ad multam noctem: quandoque amittit, ut, shī was sik dis njht, hac nocte egrotauit. Differentia autē est in vsu casuum, & maxime sine signis possitorum: quia accusatiua actionis continuitatem significat: ut, de chjld was sik ten dāiz of an ägv, puer totos decē dies laborabat febrī. J gurneied fōur dāiz togeder dāi & njht, dies quatuor continuos iter feci noctuq; diuque. Ablatiuum autem partem temporis innuit, aut intermissionem, aut aliquid insolitum: ut, J slept wel tu njht, aut dis njht, hac nocte bene dormiui. i. quod alys non feceram. Neque cum his solis quas diximus prepositionibus casus comitati veniunt, sed alios etiam habent anteambulationes; on, upon, & a, pro on: ut, J wil go tu church a Sundai, die solis adibo templum; similiter alios; ut, a chif kumz bj njht not befōr sun-set, fur venit noctū,

non ante occasum solis. Let super bi redi against six a klok; or bitwin six and sevn: J wil bi hier again within tū ouerz, bj and bj after six, paretur cœna in horam sextam, aut intra sextam & septimam, hic rursus addero infra duas horas, statim post sextam. J kan not dū it under a dai, infra diem non possum perficere. Sic etiā aduerbia regunt aut casus solitarios, aut prepositionibus adnexus; ut, Hī failz not tu kum tu mī ōns a dai; non fallit ad me accedere semel in die. De agv shūk him thrjs in ōn dai febris eum ter in vno die concussit. Hec syntaxis etiam in pondere valet, aut potius in numero; dis ring waiz thrī dramz, almost 3ij, about 3ij, hic annulus pedit drachmas tres; fere 3ij, circiter 3ij, &c. it iz a ring of 3ij, est annulus trium drachmarum.

Notiones communes.

1. Pro vario sensu, varius etiam casus, tam nominibus quā verbis subiungitur: ut, J wil bi iwn with him for az gud a turn, illi par ero aquali beneficio. Hī gāv mī ten shilingz in paup upon de bargain, at de exchang, diuerz marchants standing bj; dedit mihi decem solidos pignori in pactum, ad excambium, diuersis mercatoribus adstantibus.

2. Nata aliunde regunt casus eorum a quibus deriuantur: ut, it waz dun profitablj for mī, mihi utiliter factum est: quia profitabl datiuum regit, proinde & aduerbium exinde natum, sic etiam regunt verbalia: ut, yū shal bi tauht beter manerz, doctus eris meliores mores, quia doceo accusatiuum habet.

CAP. XVIII.

Rectio verbi.

I.

Omnis coniunctio ad cuius presentiam signa Potentialis modi negliguntur, modum nihilominus potentialem regere intelligitur; ut, If ðou bist ðe man ðat J tük ði for, si tu ille sis quem ego te esse autumo.

2. Deficit aliquando & ipsa coniunctio verbo tamen manente potentiali; ut, Had a mæn man spökn ðez wurdz, no luch wizdum had apired in ðem, si quis homo obscurus hac verba dixisset, tanta in illis sapientia non emituisset. Hic ergo temporis signum locatur ante nominativum; Had J dun ðis, si ego hoc fecissem; in indicativo contrā, J had dun ðis, Ego hoc feceram.

3. Infinitivus et nomina sequitur, et verba. Post verba signum suum tu, saepe deserit; ut I kanot understand yū, non possum te intelligere: saepe dixi, quia saepe adsumit: ut, bid him wrijt sine signo: at komaund him tu wrijt, sine signo non dicitur. Infinitivus post nomina signum non amittit. Est autem nomen aut substantivum, post quod infinitivus respondet gerundio in di; ut, It iz tjm tu strjk whjl ðe jern iz hot, tempus est feriendi dum candet ferrum: aut adiectivum, quod quidem ita regit ut Latium; ut, No wuman iz wurdj tu bi luvd, but for her virtvz; nulla mulier digna est amari nisi propter virtutes.

4. Substantiale verbū tu bi, si ante infinitivum stet solitarium, necessitatem quandam actionis denotat, aut passionis;

tionis; ut, Jam tu wrijt, necesse habeo scribere; Hi iz tu bi punished for anoðerz wrong, ille punitus est, aut puniri debet, ob delictum alterius. Si assumat prepositionem about, respondet simpliciter futuro in rus; ut, Jam about tu wrijt, scripturus sum: aut cum verbali passivo, futuro in dus; ut, ðei ar about tu bi turn'd out of dūrz, foras quatiendi sunt.

5. Ut elegans, ita latissimus usus est verbalis in ing. Nam praterquam quod diximus de substantivo cum tempore, &c. post verba motus tu go eo, aut tu kum venio, cum prepositione [a] prioris supini vicem prestat; ut, ðei went a hunting, venatum ibant: kum yū heðer a sköulding? huc rixatum venis?

6. Verbale in ing, cum particulā az utpote, vel etiam sine eā, ad possessiva siue derivativa personalia relatum; implicitam habet redditivum qui, quæ, vel quod: ut, If hi wil dū ani thing at yūr komaund, as biing hiz master, si quid tuo iussu fecerit, utpote existens, pro qui existis illius magister. Mj rëding of büks kanot bi grët, spending so much tjm with mj skolârz, mea librorum lectio multa esse non potest, consumens tantum temporis cum discipulis meis, pro, qui consumo.

Verbale in ing, cum articulo [a] nonnunquam respondet gerundio in dum; ut, set it a suning, pone ad insoleandum.

Notio communis.

Vbi de vocis alicuius rectione nihil preceptum est, Latinam syntaxim sequere: ut, it bihüveth mi, me oportet.

De

De syntaxi schesmatistica.

Lectorem moror aliquantisper.

Fieri potest (lector) ut multa quæ hic de figuris dicturus sum, ab hoc nostro instituto aliena disiudices: à rhetoribus tantum adscititia, ut pullum nostrum peregrinis coloribus adornem. Scio quidem permagni nominis auctores Ciceronem, Quintilianum, de his uti ad suam provinciam spectantibus statuisse: ac si ista suis finibus metiamur, spectabunt magis ad logonomum. Rhetoricæ finis est persuadere: ad hoc duobus utitur subsidijs, argumentis videlicet, & (sine qua illa commodum tractari non possunt) exulta oratione. Nulla erit ergo Logica quæ argumenta invenire, & concludere docet præter Rhetoricam: non dices. Fatebre igitur Logonomi esse orationem excolere, ut Logici argumentari. Ostendit ergo M. Tullius argumentorum sedes; sed Logicam docuit, non Rhetoricam: & orationis exornationes ostendit; Grammaticus audit, non Orator. Fatebor tamen oratori loca esse quædam unde animorum motus impellat, quæ omnium optimè, Aristoteles declaravit: & figuras etiam arti suæ accommodatas, *οὐκ ἁπλῶς, ἀλλ' ὡς ποιεῖται, καὶ ὡς χρὴ*, Commorationem, &c. quæ quidem utcumque orationis stilum variant, tamen à communi syntaxeos filo, aut quam hic damus figuratam nihil immutant. Sed ut demus hæc ad Grammaticum non spectare, spectabunt tamen ad logonomum; imo & ipse totus Rhetor, quantumcunque esse potest, Logonomix tamen finibus concludetur. Malui igitur apud alios tanti fieri, ut supplēse velint quod reliquum: quam uniuersum Logonomix *ἡ κωλύουσα* profiteri. Et quia neminem eloquentiæ iudicem satis idoneum adhibeo, qui in vocum significatione hæsurus est: noli amplius Latinam interpretationem à me expetere, quam si conarer vix assequi possem, sermonis certè nostri venustatem ita inconcinne regerem; ut nullam postea veniam à Anglicis auribus impetarem. Nam quantum Latinorum hominum industria Græcos in hoc studij genere vicit; tantum Latinam suppellectilem, reliquamque (existimo) omnem, ornatus Anglicus superavit. Nec scribitur Anglicè, nec dicitur sine figurâ. Sed ut in celo clariora sunt lumina quam quæ oculi ferant, & obscura adeo ut visum vix feriant; sic & apud nos sunt Metaphrasmi, & elipses, aliz, quas, aures non nisi perpurgatissimæ diiudicant; sunt tamen quæ illas ita leniunt, ut deliniant; ita sensum capiunt, ut animum rapiant. Ex quia aliquis ista fortasse legat qui iam diu ferulæ manum subduxit, addam definitiones, quas olim memoriæ subleuandæ causâ, discipulis meis, partim ex Mancinello, Despauterio, aut aliunde collegi; partim ipse perstrinxi numeris: quæ si displiceant, cuiq;

erit

erit integrum meliora substituire. Exempla ferè omnia è Spenceri poemate delumuntur, cui titulus *De Poëti Quin*.

CAP. XIX.

Ad rem redeo.

Orationis *οὐκ ἁπλῶς* siue ornatus ille quo à vulgari differt, aut in Delectu verborum est, aut in Vsu. In Delectu Tropus est, quia dictio aliqua à propria significatione ad aliam vertitur. Tropus aliàs vocetur *ἰσχυρισμὸς*, id est conceptions, siue intellectio: aut similis à simili, quæ *μεταφορὰ* siue Translatio est: aut contrarij à contrario, Ironia dicta: aut tertio cum causa, subiectum, totum; ab effectu, adiuncto, parte intelligitur; aut econtra: hinc *ἀντιθέσις* siue transnominatio est. Sed ne in heresin grammaticam abeamus, dicamus cum vulgo totius aut partis metonymiam esse propriè dictam Synecdochen: sic Tropi erunt primarij quatuor, cum suis appendicibus. Tropus omnis verecundus esse debet, non nimium detorsus; nam si durior videatur *καὶ ἄλλοι*, siue abusio dicetur; si audacior Hyperbole; si humilior, Liptote, *καὶ ἄλλοι*, siue *ταπεινότης*. Hæc alijs schemata, mihi potius schematum videntur affectiones.

Dura Catachresis dicetur abusio vocis. *ut,*

But ah whū kan desēv hiz destini?

desēv fallere, profugere. Et paulo post.

So tikl bi de termz of mortāl stāt,

And ful of furl sofizms which du plai

With dubl sensez, and with fāls debāt.

debāt contentionem dixit pro ratiocinatione, quia debāt significat simultates, nisi *ἡ ἀντιθέσις*.

N

TRAN-

Fieri Quin
libro 3. canto 4.

Transcensus veri manifestus Hyperbola fiet.

Marcinellus.
F. 2. l. 1. c. 4.

De wälz wër hj, but nothing strong, nor thik;
And göldn füil al over ðem displäid:

F. 2. l. 1. c. 5.

Ðat pyrest skj with bryhtnes ðei dismäid.

With hideus horror both togëðer smjt,
And sous so sör, ðat ðei ðe hevnz afrai.

Shep. Kal.
Eglog. 5.

Si verum extenuas verbis unum habetur.

So bi yür gudlihed, du not disdäin
Ðe bäs kindred of so simpl swäin.

du not disdäin] *noli habere contemptui. i. boni consule.*

Mi al tümën, ðe säkred mvz arëdz,

Et in præfatione in lib. 3. totus est in extenuatione sui.

Hou shal J ðen aprentis of ðat skil?

aprentis] *tyronem se dicit magnus magister.*

A sensu simili sumptum Translatio verbum est:

But nou wëk äg had dim'd hiz kandl ljk.

F. 2. l. 6. c. 3.

Hï ðertu miting said, *pro answering obuians, pro respondens.*

F. 2. l. 1. c. 1.

Jshal yu wel reward tu sheu ðe pläs,

In which ðat wiked wjkt hiz dāiz duth wër.

wër] *terit pro consumit.*

Nec te pigeat à Iuuenali nostro Georgio Wüderz, ubi satyra asperitate seposuit frequentem audire Metaphoram.

Fäier bj narvr büing born,

Borou'd beuti shi duth skorn.

Hï ðat kiseth her, nid fër

No unhölsun vernish ðër:

For from ðens, hi onlj sips

Ðe pvr Nektar of her lips:

And with ðez, at öns hi klözcz

Mel.

Melting rvbiz; cheriz, rözez.

Ab hoc fonte sunt Allegoria omnes, & Comparationes, etiam pluresque, et huiusmodi. Allegoria enim nihil aliud est, quam continuata Metaphora. In hac frequens est Lucanus noster Samuel Daniel. Delia, sonet 31.

Räzing mj höps on hilz of hjk dezjr,

Thinking tu skäl ðe hevn of hir hart,

Mj slender mēnz przym'd tü hj a part.

Her thunder of disdäin forst mi retjr,

And thrv mi doun, &c.

Hvz se of sorou, and tempesteus grif,

Wherin mj fibl bark iz tosed long,

Far from ðe höped hävn of relif:

Whj du ðj krvel bilöz bët so strong,

And ðj moift mountainz ech on öder throng,

Threting tu fwalou up mj fërful ljk?

O du ðj krvel wrath and spjtful wrong

At length alai, and stint ðj stormi strjft,

Which in ðez trubled bouelz rainz and rägeth rjf.

For els mj fibl vesel, kräz'd and kräkt,

Kanot endvr, &c. *Sed & totum Spenseri poema allegoria est, quæ ethicen fabulis edocet. Sic Allegoria rem totā per Metaphorā obscure tractat: Paroimia, & Enigma multo obscurius: Comparatio dilucidius, quia primò Metasoram explicat, postea cum re componit.*

Az when tü ramz, stird with ambisius prjd,

Ejkt for ðe rvl of ðe fair flised flok;

Ðeir horned fronts so fers on eiðersjd

Du mit, ðat with ðe teror of ðe shok,

Astonied both stand sensles as a blok,

Forgetful of ðe hanging viktorj:

So stüd ðez twain unmixed az a rok, &c.

N 2

A song

Stanburst
Enchiridion lib. 4.

A sensu proprio ludit contrarius ^{liger}
Praiz of an hñ rekning, an a trik tu bñ grētlī re-
nounced

Yū wīth yūr priket purchast. Lo ðe victori fāmus,
Wīth tū godz paking ōn wūmman filli tu kuzn.

*Commune defunctorum totum est in Ironia, ut & il-
lud Philippi Sidnei, in ingeniosissimo illo Arcadie poema-
te, nisi quod versibus scriptum non est.*

Ljk grēt god Sāturn fair, & ljk fair Venus chāst, &c.
*Ad Ironiam sine Sarcasmo referuntur Antiphrasis,
Insultatio, & Asterismos, & omnia illa in quibus ser-
mo, a rei ipsius veritate dissentit.*

Mancinell.

Antiphrasis vox est signans contraria dicto.

SpenRuin.
Temp.

Tu tel mj tōrlez machabl tu nōn,
Wēr but lost lābor ðat feu wūld bilīw.
machabl tu nōn *nullis pares. i. quibus nulla pares erant.*

*Subiecti adiunctum si signet nomine, vel si
Pro causā effectum supponas, aut vice versā
Ista metonymia faciet conuersio vocum.*

F. 2. lib. 1.

Den shal I yū rekount a rvful kās
(Said hñ) ðe which wīth ðis unluki ei
Māt biheld, and had not grēter grās
Mi rest from it, had bñ partāker of ðe plās.
unluki ei *infausto oculo. i. rei infausta teste. sic ðe plās.]*
locum dixit, rei adiunctum, pro re ipsā.

M. 3. c. 4.

But after āl yūr war, uow rest yūr wēri knif.
sicam defessam nominat, pro defesso bellatore.

M. 3. c. 4.

For ð, shñ gāw him warning everi dāi,
De luv of wūmen not tu gñtertain;

A

A lesn tū tu hard for living klāi
living klāi] *causa pro effectu posita; quia homo ab humis
factus est.*

*Huc refer Antonomasiā, Metalepsin, & Onomato-
pœiam, atque etiam, si digna sit, Barbaralexin. Spero hic
definitionibus opus non esse: sed ne spem tuam fallam, ha-
bes ex Mancinello.*

Antonomasia est sumptum pro nomine nomen.

Ne let hiz fārest Sinthia refvz,
In mīrors mōr ðen ōn her self tu sī:
But eiðer Gloriana let hir chvz,
Or in Belfēbe fashioned tu bñ:
In ð'ōn her rvl, in ð'ōðer her rār chastitī.

Fa. Qu. Pref.
in lib. 3.

Nominis ex alio transumptio sit ^{Metonymia}

But fāir Karifa tu a luvlj fēr
Waz linked, and bj him had mānj plegez dēr.
pleðez] *pignora, id est amoris, pro liberis.*
Fort tu ði iz upknōun ðe krādl of ðj brūd.
krādl of ðj brūd] *incunabula ortus tui, pro parentibus.*

F. 2. lib. 1.
can. 10.

Ibidem.

Fingenouas voces, Onomatopœia fiet.

And mōr tu lul him in his slumber soft, &c.
Sequitur ibidē. murmuring wjnd, Hñ mumbled soft.
*& si hæc placent lege Stanihursti Liparem, ex lib. 8. &
neidos Virgilij.*

F. 2. lib. 1.

De Barbaralexi, ferme hæreo quid sim scripturus. Nam si in furta
eorum inuehar qui è linguā Latinā, Gallicā, & ut categoricē dicam
quauis aliā, magnam faciunt in re reui, sapientiæ & doctrinæ speci-
em, quom verbum vñum aut alterum non antea auditum eudere pos-
sunt; Grammaticaster allator: si facundiam eorum, & ingenij
um collaudem, vereor ne maioribus meis, qui nil tale fecerunt,
nil

N. 3

nil tale cogitarunt, barbarici notam inuram, & quam linguam eorum suauitatis, & copiae laudibus extollo; ut horridam, ut incultam, & inopem vituperem. Quare ut de nouo hoc verborum aucupio nihil ipse asseram; asseram quae clarissimi oratores censuerunt, qui Romanam eloquentiam & praeceptis, & exemplis illustrarunt. Sic igitur M. Tullius Off. lib. 1. Sermone eo debemus uti, qui notus est nobis: ne ut quidam Graeca verba inculcantes, iure optimo irrideamur. Idem voluit eruditissimus Quintilianus lib. 1. cap. 6. Utendum planè sermone ut nummo, cui publica forma est. Et paulo post. Oratio verò cuius summa virtus est perspicuitas, quam sit vitiosa si egeat interprete? Verborum autem delectum hunc laudat. Verba, à verustate repetita, afferunt orationi maiestatem non sine delectatione. Nam & auctoritatem antiquitatis habent; & quia intermissa, gratiam nouitati similem parant. Quod si verum est, etiam & obsoleta illa quae videntur, *afjör, & Febma welked in ðe west, Hí wexed mud and yond*, & cetera huiusmodi, gratiam aliquando impetrabunt. surreptitius autem ille foetus, *pondering, perpending, and revolating*, semper hærebit in Barbaralexi.

Pro toto pars est, pro parte Synecdocha totum.

F. Q. 1. 1. 9.

Ðou tu redim ði wöful parents héd,
Hast wandred thru ðe world nou long a dái:
Yit séfelf not ðj wéri sölz tu léd.

But dün ðj fi bl fit unwiring hi ðer strái?

héd] *pro vitâ, & illa pro libertate transumpta ut auctore est.*

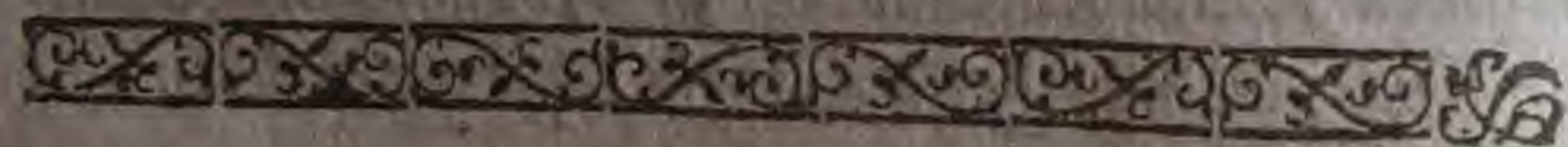
[a dái] *dies, synecdoche partis est pro toto. i. tempore. Ita*

sölz] planta pro pedibus, & fit pedes, pro integrâ personâ.

Libro 6. canto 3.

Him Kalidör ðus kari'd on hiz chjn.

chjn] *spina dorsi pro dorso ponitur.*

C A P. XX.

De figuris syntaxeos.

Sic fuit tropus in vocum delectu: sequitur in usu figura. Figura aut in unicâ tantum voce spectatur, aut in sen-

sententiâ. In voce spectatur sonus, aut (quatenus à vulgarâ differt) syntaxis. In syntaxi est vocis alicuius, aut fortè clausula, Defectus, Redundantia, Enallage: sed hæc vscistantum est. Defectum indicant, 1. Eclipsis, 2. Articulus, 3. Aposiopesis, 4. Zeugma, 5. Syllepsis.

1. Clausula si desit, vel vox, dicatur Eclipsis.

So of hi did hiz shild, and downward laid

F. Q. 1. 6. can. 7.

Vpon ðe ground, lyk tu a holou bër.

post laid deficit particula (it).

Ðe garland from hiz hed hi sün displäst,

F. Q. 1. 6. can. 7.

And did it put on Koridons in stëd. *deest*
of his öun.

2. Cum sine iuncturâ voces variæ sociantur;

Manc:

Articulum certè, vel ^{Λογισμός} efficiemus.

Yür eiz, yür erz, yür tung, yür tâlk resträin

F. Q. 1. 6. c. 8.

From ðat ðei möst affekt, and in dv tērmz retäin:

For what hath lif, ðat mai it luvèd mäk?

F. Q. 1. 1. c. 9.

And givz not räðer kauz it dailj tu forsäk?

Fër, siknes, äg, los, läbor, soröu, strif,

Pain, hunger, köld, ðat mäks ðe hart tu quäk;

And ever fikl fortvn raging rjf:

¶el which, and thouzandz mo, dü mak a lothsum lif.

Λογισμός: Reticentia, Precisio, Interruptio.

3. Sermo precisus subito, Reticentia dicta est.

In prinses kürt. ðe rest si wüld hav said,

F. Q. 1. 2. c. 3.

But ðat ðe fulish man, &c.

Si held hir wrathful hand from vengans sör.

F. Q. 1. 4. c. 7.

But

Bot dräng nēr, ēr hī hir wel biheld:
Iz dīs dē fāi hī (shī laid) and laid no mōr,
But turn'd hir fast, and fled awai for evermōr.

Adiunctio.

Deff.

F. 2. 1. 1. 8.

F. 2. 1. 1. 11.

4. *Verbo vno plures sensus per Zeugma reeludo.*

But, neider dāknēs foul, nor fīl hī bandz,
Nor noius smel, hiz purpōz küld withhōld.
And hī hiz fāz, hiz hed, hiz brest did bēt.

Collectio, Conceptio.

5. *Syllepsin faciet vox ad diuersa relata.*

Differt à Zeugmate, quod ibi nulla vocis mutatio requiritur: hic autem vox quaecum proximè precedenti coheret, ad aliam sententia clausulam relata, mutanda est. Itaque in omni syllepsin Zeugma est, non e contra. Vt, Neider hī, nor yū, ar äbl u māc mī amēndz, verbum [ar] ad aliū nominatiuum relatum mutatur in iz; neider yū, nor hī iz äbl, &c. Nam Verbum, licet ad duos Nominatiuos diuersarum Personarum relatum, tamen cum proximè precedenti coheret.

Omnium figurarum quæ Redundantiam indicant genus est 1. Pleonasmus, cuius præcipue species sunt, 2. Macrologia siue Perissologia; 3. Synonymia; 4. Eclipsis; 5. Schesis; 6. Hendyhalismus; 7. Hendyhalismus; 8. Hendyhalismus.

1. *Esto Pleonasmus, si quid sermone redundet.*

Dei hāu throuh mani batāils fōht in plās,
Hjkrēr'd dēir roial thrōn in Britain land.
in plās redundat. Strā mī dē ground with dafadoundiliz. Hinc nomine potius quam re differunt

2. Ma-

2. *Macrologia siue Perissologia, & 3. Synonymia.*

And vanquisht dēm unābl tu withstand,
ultima clausula ætiorum: ut & alibi.

Hī folōued and purfved fast, folōued fast, & purfved fast, sensu non differunt magis, quam dīqū, & persequor. Macrologia exemplum habes

But noius smel hiz purpōz küld not hōuld,
But dāt with konstant zēl, and kourag bōuld,
After long painz, and lābors manifould;
Hī found dē mēnz dāt prizner up tu rēr.

with konstant, &c. usque ad manifould, ad sensum non necessario adduntur.

3. *Verba Synonymia noua rem dant prorsus eandē.*

Wī met dāt vilan, dāt vjl miskreant,
Dāt kursed wjht, from whōm Jskāpt whjl-ēr,
A man of hel, dāt kälz himself Despair.

Emphaticum, Appositum, Attributum.

4. *Dicitur Appositum fixo bene mobile quadrans.*

But wjz Speranza gāv him kumfort swit.

Hec figura nihil aliud est quam adiectiuum cum substantiuo, usque adeo stultè repuerascunt Logonomi. At si in eadem periodo frequens sit; 5. Schesis dicitur, & orationem exornat.

Nominibus cunctis si singis epitheton vnquam,

Fit Schesis; aut vni si forsan plurima iungas.

Much gan dēi präiz dē triz so straiht and hj,
De sailing pjn, dē Sēdar proud and täl,
De vjn-prop elm, dē poplar never drj,
De bilder ök, söl king of forests ál,

De

De aspin gud for stävz, de sjpres fvneral, &c.
 Ful mani mischits folou krvel wrath;
 Abhored blud-shed, and tvmultvus strjß,
 Unmanli murder, aud unthrifli skath,
 Biter dispjt, with rankerus rusti knjß,
 De sweling splin, and frenzi raging rjß, &c.

Supra, Circutis, Circutio, Circumloquutio.

Farnabeus.

F. 2. 1. 1. 10.

6. Rem circumloquitur per plura *Unam.*

Hj dat de blud-red bilöuz, lyk a wäl,
 On eider sjd disparted with hiz rod;
 Til al hiz armj drj-füt thruh dem yod.

*id est Moses. Huc afferuntur omnes descriptiones loco-
 rum, personarum, temporum, &c. quibus omne poema sca-
 tet. quae si placet habe ex eodem Farnabeio.*

*Res, loca, personas, affectus, tempora gesta:

*Characterismus dilucidat, explicat, ornat.

Quae quidem apud logonomos hac nomina sortita sunt.

*Pragmatografia, *Topografia aut Topothesia, *Prosopo-
 grafia, *Pathografia, *Chronografia, qui etiam Hypotypo-
 sis dicitur aut Enargia, de quibus si ulterius querere libet,
vide Susenbrotum & alios. Est Chronografia exemplum:

F. 2. 1. 1. 1.

Nou, when de rözi-fingred morning faier
 Weri of aged Tjthönz safern bed,
 Had spred her purpl röb thruh deui aier,
 And de hjh bilz Titan diskuvered.

id est ad exortum solis.

7. Mobile fac fixum fiet sic Hendyalismus.

F. 2. 1. 1. 1.

Do waxing weri of dat tüil and pain,
 painful tüil,

id est,

Prins

Prins Artur gäv a box of diamond fvr,
 Embou'd with göld, and gorgeus ornament.
id est, with göld gorgeusly adorned, or set out.

3. Polysyndeton, siue ut placet Despauterio Polysyn-
 theton, sic illi definitur.

Copula multiplicata facit Polysyntheton usque.
Sed multo melius amanti simus nostri Farnabeus.

Coniunctura frequens vocum Polysyndeton esto.

— Al on konfvzed hëps dei throng,
 And fnach, and bjt, and tug, and rend, and tër.

F. 2. 1. 1. 1.

Tu whom fair semblans (as hi küld) hi sheud:
 Bj sjnz, bj lüks, bj al hiz öder gëfts.

Ibidem c. 4.

*Gramm. & Annot. Gram. Annot. Alternatio. Hac si in casibus fiat
 antequam dicitur; si in numero ordinis: apud nos, ulla vocis
 pro voce positio Enallage dicitur.*

Dicta Alloiosis vox est pro voce reposta.

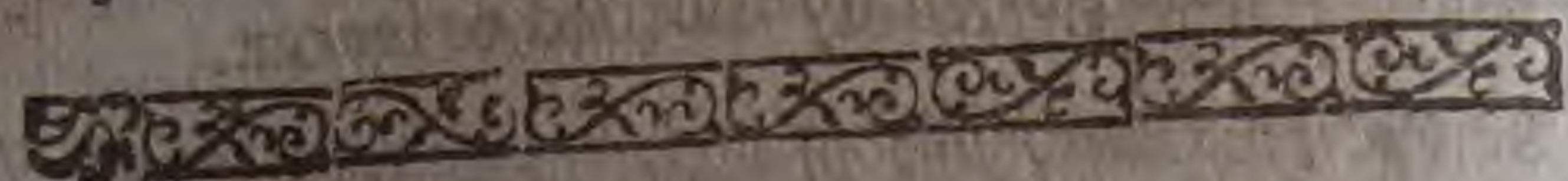
Hj rouz'd himself ful bljß, and hästned dem until,
pro untu: quavis apud Boreales hac nulla est Enallage.
 faint-hart fulz pro faint-harted. of nothing täks hi
 kíp pro kâr.

F. 2. 1. 1. 1.

Dei fled from pläs tu pläs with kouherd shäm,
 So dat with fjnal förs, dem al hi overkäm.

kouherd pro kouherdij, aut kouherdij. & fjnal pro
 finalj. Sed hac Enallage poeticam etiam syntaxim requi-
 rit, quam vulgaris non admittit. Solata enim oratio sic
 est: so dat fjnalj, hi overkäm dem al with, aut bj förs.
 Nec solis est in vsa poetis Enallage, sed & prorsä scripto-
 ribus, & in foro batulis: ut, mi thöuht it shüld bi yü,
 O 2 and

and so mi thinks. *ubi Acc. mi, pro nominatio est, & ter-
tia persona thinks pro prima.*

CAP. XXI.

De figuris in sono.

Pervenimus ad figuras, quæ in voce sunt ratione soni: vox autem similis est, aut eadem: idque aut significatu, aut sonotantum. Eadem significatu, aut sola resumitur; aut cum *ἐξήγησι*, sive interpretatione. Si sola, aut in principio frequens est, idque continue in 1. *Ἐπιρροή*: aut dissumptæ, hæc 2. *ἁναφορά* dicitur: aut in fine, quæ 3. *Ἐπιστροφή*: aut utrobique, & est 4. *ἑπὶ ἀμφότερα*. In fine item precedentis clausule, & initio sequentis 5. *ἁνακλιτική* est: hic si rerum etiam incrementum sit, 6. *ἁνακλιτική* est. Frequenter atque porro *Anafora* cum *Epistrophe* 7. *ὑποκλιτική* faciunt. Porro si vox eadem cum explicatione resumatur 8. *ἑπὶ ἀμφότερα* dicitur aut *ἁνακλιτική*. At si vox eadem sonotantum sit, at significatione dissimili, 9. *ἁνακλιτική* dicitur: si dispari 10. *ἁνακλιτική*. Denique similes voces aut ab uno sunt themate, in quibus est 11. *ἁνακλιτική*, & *Traductio*: aut à diverso, ubi 12. *ἁνακλιτική* & 13. *ὑποκλιτική*.

Ἐπιρροή, sive *Subiunctio*.

1. Unam si gemines Vocem *Subiunctio* fiet:

De ladi sad tu si hiz sör konstraint,

Krj'd out, Nou nou sir Knj'sh eu what yü bi.

Horou nou out and wel awai hi krj'd,
Pirökles, ö Pirökles! what iz di bitj'd

Jburn,

Jburn, Jburn, Jburn, hi krj'd aloud,
O hou Jbü'n with impläkabl fjer?

Repetitio, *Ἀναφορά*, sive *Ἐπὶ ἀμφότερα*.

2. *Sapientia appositum capiti* *Repetitio* verbum est.

Sum fering shrikt, sum büing härm'd hou'd

Sum lauht for sport, lum did for wunder shout

And sum dat wüld sim wjz ðeir wunder turn'd tu

[dout:

Conversio *Ἀντιστροφή* alijs *Ἐπιστροφή*.

3. *Pluria membra sono* *Conversio* claudit eodem.

For truth iz ön, and rjht iz ever ön.

Et quamvis poesis Anglica in sonos similes exeat, non voces eadem: accipe tamen, ex Harringrono lepidissimo nostro Martiali legitimum *Conversionis* exemplum. *Epigrammatum*. Lib. 1.

Konferning wjuz höuld ðis a ferrain rvl,

Ðat if at first yü let ðem häv ðe rvl,

Yür self at last with ðem shal hav no rvl,

Eksept yü let ðem ever-mörtu rvl.

Ἐπὶ ἀμφότερα

4. *Incipit, & finit, Verbo* *Epanalepsis* eodem:

Böuld waz hiz chäleng, äz himself waz böuld.

Shäm bi hiz wurði mid ðat mēneth shäm.

Et nisi displiceat audi etiam epilogū crassissimā cute poetæ.

For yür päsiens wi thank yü;

Wi hav nō mör tu sai, wi.

Ἀναδιπλώσις, *Reduplicatio*

5. *Est Anadiplosis* quoties ex fine prioris *Membr*i, principium sit dictio prima sequentis.

Exemplum sit utriusque figure.

O tu dier luv! luv böuht with dēth tu dier.

Ðei for ðe luv of him wüld algat dj.

O 3

Dj

Ibidem c. 2.

Dj whü so list for him, hî waz luzz enemj,
But of âl wizdum bi ðou prezident,
Of soverain Quin! whüz praiz J wüld endjt,
Endjt J wüld az dvti duth eksjt, &c.

*sed longe pulcherrimum exemplum est illud nobilissimè
Dieri.*

Jlük for no relif, relif wüld kum tü lät,
Tü lät J fjnd, J fjnd tü wel, tü wel stüd mjn estät.

*Porro frequens Anadiplosis, si rerum etiam incremen-
tum accedat dicitur, sine Gradatio.*

6. *Crebra Anadiplosis rerum est cum pondere* *Wiel.*

F. Q. 1. c. 3.

—————Doun on ðe bludi plain
Her-self shî thrv, and tērz ganshed amain,
Amongst her tērz immixing praiers mîk,
And with her praierz, rēzn z tu restrain
From bludi strjf —————

*Habes etiam apud Sidneium Anacreonta nostrum exem-
plum, Arcadia, l. 3. c. 1.*

—————Rēzn tu mi passion ilded,,
Passion untu mi rāg, rāg tu a hasti reveng.

*Neglectatamen Anadiplosi frequens est Gradatio; quam
tamen alij wîzom malunt, aut Incrementum nominari. Ar-
cad. lib. 1. cap. 2. At length from hiz silent melankoli,
hî grv kontent tu mark ðeir wit, after tu ljk ðeir
kumpanj, and lastli tu vouchsäf konferens.*

F. Q. 1. c. 4.

Of grizli Pluto shî ðe dauhter waz,
And sad Proserpina ðe quîn of hel:
Yet shî did think her pierles wurth tu pas
ðat parentag, with prjd shî so did swel:
And thundring göv ðat bjñ in hevn duth dwel,
And wild ðe world shî klaimed for her sjr;

Or

Or if ðat ani els did göv eksel;
For tu ðē hjest shî did stil aspjr;
Or if öuht hjer wēr ðen ðat, did it dēzjr.

Complexio *Συμπλοκή.*

7. *Dat caput, atq; pedes similes Complexio mēbris.*

*Hac figura etiam apud poetas rara est, quia ad rythmum
non easdem (ut supra dixi) sed similes sonos adhibent. Ac-
cipe tamen e Spenser. F. Q. l. 1. c. 8.*

Hî gentlj ask't, whēr âl ðe pīpl bī,
Which in ðat stätli bīlding wunt tu dwel?
Whü answerēd him ful soft, Hî küld not tel.
Hî ask't again, whēr ðat sām Knjht waz laid,
Whöm grēt Orgolio with pvifans fel
Had mäd hiz kaitiv thral? again hî faid,
Hî küld not tel. Hî asked ðen, which wai
Hî in mīht pas? Ignäro küld not tel.

*Sape fit, ut prius dictum per eandem resumatur, aut etiam
ἐν τῇ ῥησιν. Hac figura* *Εὐρεμία* *dicitur & Interpretatio siue Ex-
positio.*

8. *Explicat obscuramque resumit* *Εὐρεμία* *vocem.*

F. Q. 1. c. 5.

At last ðe painim chaunst tu kast hiz ei,
Hiz sudain ei, upon hiz broðers shild.

Hiz diereft Lādi dēd with fēr hî found.
Her siming dēd hî found, with fained fēr.

F. Q. lib. 3. c. 2.

But hî her supliant handz, dōz handz of göld;
And ik her fit, dōz fit of silver trj
Which söuht unrjhteufnes, and gustis söld
Chopt of, and naild on hjñ, ðat âl mjht ðem bihöld.

F. Q. 1. c. 6.

Copulatio, siue Duplicatio.

9. *Diffimili sensu dictum, Copulatio fertur.*

Suit Lādi, yū must swēt, or elz (J swēr it)

Haringo

Wi

Wi shal al swet for it, if yu forbear it.
 swet priori loco significat sudare, idque sensu proprio; po-
 steriori metaphoricè significat labores aut molestias pati,
 quas perferunt sudantes. & lib. 2. epigr. 96.

Tu prais mj wif yur dauhter (so J gader)
 Yur men sai shi resembleth most hir faðer.
 And J no les tu prais yur sun hir bruder,
 Affirm dat hi iz tu much lyk hiz muðer.
 J knou not if wi gug ar/ht or er,
 But let him bi lyk yu, so J lyk her.

Antanaclassis.

10. Una sono, est, sensus dispar, vox, Antanaclassis.

Haringt.

Lib. 2. epigr. 99

Ibid. epigr. 81.

Markus ne'r seft tu venter al on prjm,
 Til of hiz ag qust wasted waz ðe prjm.
 J kâld ði ðons mj diereft Mal in vers.
 Which ðus J kan interpret if J wil,
 Mj diereft Mal, dat iz mj kostlieft il.

Mal priori loco fictitium est pro Mariâ, altero Gallicam
 mutuatum a malo. Hæc due figura epigrammatum

scriptoribus ut frequentes sunt, ita aliquando implicite,
 nempe cum unico vocabulo sensus uterque intelligitur.
 hanc copulationem habes. lib. 1. Epigr. 50.

Lâdiz yu blâm'd mj versez of skuriliti,
 Whjl with ðe dubl sens yu wêr delfevd
 Nou yu konfes ðem fri from insiviliti;
 Tâk hîd hens-forth yu bi not miskonserved.

miskonserved, aut animo sensum falsum, aut uter opar-
 tum spurium concipere significat. Huiusmodi Antanac-
 lass est Iohannis Dausy Heref.

Moecho, for hâft, waz married in ðe n/ht;
 What nided dâir hiz fâir yung Brjd waz l/ht.

11. Per

10. Per varios casus, varia aut discrimina vocu.
 Esto Polypoton, dicta aut Traductio bella est.

Hæc figura in varijs tantum casibus est polypoton: pro-
 inde multo melius apud Marcum Tullium, Cornificium,
 seu quemvis alium, Traductio dicitur. quia hic ornatus non
 in casibus solum spectatur, sed & in omni orationis parte
 ab eodem themate derivata.

In varias enim
 sententias abi-
 ere docti de li-
 bro illo ad He-
 rennium.

Arcadia l. 4. 49

And hâving plâs't mj thouhts, mj thouhts ðus plâsed
 Mî thouht, nai fvr J waz, J waz in fâireft Wud (mî,
 Of Samothêa land, a land dat whjlum ftud
 An onortu ðe world, whjl onor waz ðeir end.

And ik ðe Red-kros Knjht gav her gud aid
 Ai goining fût tu fût, and sjd tu sjd.

P. Q. 1. 3. 16. 16

——— Nou mai yi al si plain,
 Dat trvth iz strong, and trv luv most of mjht,
 Dat for hiz trusti servants duth so strongli fht.

Ibidem.

Agnominatio, Περὶ ὀνόματι, Περὶ ὀνόματι, Περὶ ὀνόματι, siue Adsonantia.

11. Adsonat in simili lusura Περὶ ὀνόματι voce.

So wel shi washt ðem, and so wel shi wacht him.
 Fj but a man's disgrâft, nōted a novis.
 Yē but a man's mōr grâs't nōted of no vjs.
 De mid of ðem dat luv, and du not liv amis.

P. Q. 1. 6. 2. 3.
 Lib. 2. epigr. 17

12. Verborum similis sit finis Ομοειδισμός.

Desp.

hoc fere tota poesis nostra ornata est, adeo ut exemplis non
 sit opus.

P

C A P.

CAP. XXII.

De figuris Sententiæ.

Figura quæ in voce, tales fuerunt: sequuntur ille quæ sunt sententiæ. In sententiâ habetur ratio ordinis vocum, & sensus. Ordo aut unus est & continuus in 1. Hir-
mo: aut obscurus in 2. Synchese: aut turbatus in 3. Hy-
perbato; & 4. Parenthesi. Sensus porro aut innotatus est;
ubi 5. Exclamatio. & Epiphonema; aut emendatus in 6.
Epanorthosi: aut explicatus in 7. Antithesi, 8. Inversio-
ne, 9. Subiectione, & 10. Epanodo: aut contractus in 11.
Congerie.

Hirmos siue *ὑμνός*.

1. Sermonis series una & prelonga sit Hirmos.

F. 2. l. 1. c. 3.

I m; frail eiz döz lînz with tîrz du stîp,
Tu think hou shî, thruh gîlful handling,
Doh trv az tuch, doh dauhter of a King,
Doh fair az ever living wjht waz fair,
Doh not in word nor did il meriting,
Iz from her Knjht divorced in dispair, &c.

F. 2. l. 4. c. 10.

Fresh shadöuz, sit tu shroud from suni rai;
Fair laundz, tu tåk de sun in sēzn dv;
Swit springz, in wich a thouzand nimfs did plai;
Soft rumbling brüks, dat gentl slumber drv;
Hjh rēred mounts, de landz about tu vv;
Löu lüking dälz, disloin'd from komon gāz;
Del;tful bourz, tu solas luzers trv;
Fair laberinthz, fond runerz eiz tu dāz:

ÆI

Chap. 22.

Al which bj nātvr mād, did nātvr self amāz
And al without, &c.

Σύγχεσις.

2. Confundit voces, & sensum Synchesis omnem.

F. 2. l. 1. c. 4.

Djn ô (den said de gentl Redkros Knjht)
Next tu dat Lädjz luv shäl bi de pläs,
O fairest virgin ful of hevnli ljt.

Quæ si in ordinē redigat sic habebunt. Den said de Red-
kros Knjht, O fairest virgin ful of hēvnli ljt, de
next pläs tu dat Lädiz luv shäl bi djn. *Vbi etiam orationis*
est sensus enim sic se dat. De next pläs tu d; luv shäl bi
dat Lädiz, id enim postulat diuina lex, ut primò sacro-
sanctam veritatem diligamus, secundo loco princeps bo-
noremur.

Grēt thanks and gudli mîd tu dat gud Sjr,
Hî dens departing, gäv for hiz painz hjr.

Ibidem c. 10.

Hoc est, hî departing dens, gäv tu dat gud Sjr, grēt
thanks, de gudli mîd, and hjr for his painz.

ὑπερβασις Transgressio.

3. Vocum turbatus formabit Hyperbaton ordo.

Mancinellus.

huic quasi duci militare videntur ὑπερβασις, siue Reuersio;
ὑπερβασις, ὑπερβασις, in quibus ita exiguum discessere ar-
gumtatores logonomi, ut non verear confundere. Exemplis
passim occurrunt, ut F. 2. l. 1. c. 5.

Whj fērest dou, dat kanst not hōp for thing,
And fērest not dat mōr dî hurten mjht? *id est,*
Whj fērest dou de thing dat dou kanst not hōp for;
And fērest not dat, which mjht hurt dî mōr?

Whü sî yür vanquisht fōz bîfōr yü lj. *id est,*
Whü sî yür fōz lj vanquisht befōr yü.

P 2

Hic

His cognata est Submutatio, siue Subalternatio.
Si rerum sensus commutes ordine verso:
Fiet Hypallaga, nobis submutatio dicta est.

F. Q. 1. 3. 6. 4. De god did graunt hiz dauhters dier demaund.
F. Q. 1. 5. 6. 3. pro, demaund of hiz dier dauhter
 And nou dei dü with kaptiv bands him bjnd.

Περὶ δὲ τῆς Interpositio, διὰ δὲ τῆς, siue Dissolutio.

F. Q. 1. 2. 6. 10. 4. Sermoni interiectus sermo, Parenthesi extat.
 Donwallo djd (for what mai liv for ai?)
 And left tü sunz of pierles proues both.

Ἐκφράσις, Exclamatio.

F. Q. 1. 1. 6. 2. 5. Indicat ingentes animi Exclamatio motus.
 — Merfi, merfi (Sir) voutsät tusheu
 On fili däm subgekt tu hard mischans.
 — Flj, ah flj far hens awai for fër.
Sp. Eglag. 11. O trustles stät of ërthlj thingz, and fliper höp
 Of mortäl men dat swink and swët for nouht!
Huic affine est Emproptio, siue Acclamatio, ut sequitur ibidem.
 unwjz and wirles men tu wit what's gud or il.
 Wi dim of dëth az düm of il dezert:
 But knv wi öns what gud it bringz us til,
 Dj wüld wi dailj, öns it tu expert.
F. Q. 1. 1. 6. 10. Dis said, adoun hi lüked tu de ground
 Tu häv return'd; but dazed wër hiz ein
 Throuh pasing bryhtnes which did qujt konfound
 Hiz fibl sens, and tü eksiding shjn. (v)n.
 So dark är thingz on ërth kompär'd tu thingz di-

Ἐπιτίμησις, aut Correctio, ut in fine, Reprehensio, Ἀποτίμησις, &c.
Ἐπεὶ δὲ τῆς, id est, disjunctio siue determinatio.

6. dicta

6. Dicta Epanorthōsis negat, et magis apta reponit.

Let dirg bi fung, and trentalz rjhtli red;
 For luv iz ded, &c.

Alas J lj, räg hath dis error bred,
 luv iz not ded.

Luv iz not dëd but flipeth, &c
 So waz hi overkum, not overkum,
 But tu her yilded of hiz öun akord.
 J wreched wuman, nou yür kaitiv thräl
 Waz, ö what availeth what J waz?
 Born de fól dauhter of an Emperour.

Ἀντιθέσις, Ἀντίθετος, Ἐναντίωσις, Contrarium, Contentio.

7. Antitheton fiet quoties contraria neētis.

Desp.
F. Q. 1. 1. 6. 2.
 Hensfürth in säf asvrans yï mai rest,
 Having both 1 found a 2 nv 3 frind tu yür 4 aid,
 And 1 lost an 2 öld 3 fö dat did yü 4 molest.
 'At öns hi wardz and strjks, hi täks and päiz,
F. Q. 1. 1. 6. 2.
 Nöu först tu yild, nou försing tu inväd,
 Biför, bihjnd, and round about him läiz;
 So dubl waz hiz painz, so dubl bi hiz präiz.

Ἀντιμεταβολή, Commutatio, nobis Inversio.

8. Verba inversa dabit, versosque, Inversio sensus.

Fa. Q. 9. lib. 2. can. 12.
 Hi fljing stil did ward, and warding flj awai.
 It simd de wävz wër intu ivorj,
 Or ivorj in tu de wävz waz sent.
 Withäl shi lauhted, and shi blusht withäl:
 Dat blushing tu her lauhter gäv mör gräs,
 And lauhting tu her blushing.
Ibidem.
 Subiectio.

9. Quum respondemus nobis subiectio fiet.

P 3

And

Pl. 2. lib. 2. cap. 8. And iz der kār in hēvn? and iz der luv
In hēvnly spirits tu dēz krētvrz bās,
Dat mai kompasion of dēir iulz mūr?
Dēr iz. elz much mōr wreched, &c.

P. Q. 3. 4. 5. But if tu luv disloialtj it bī,
Shal J dēn hāt her dat from dēthez dōr
Mī brouht? ah far bī such reproch from mī,
What kan J les dū dēn her luv dērfōr.

F. Q. 1. 4. 6. 7. Diskurteus, disloial Britomart,
What vengans dv kan equal dī dezart,
Dat haft with shāmful spot of sinful lust,
Defld dē pleg komited tu dī trust?
Let uglj shām and endles infamy
Kuler dī nām with foul reprochez rust.
*Huc spectat Nazanzenus, & omnes ille sermocinationes,
quæ per inquam, & inquit explicari possunt.*

Epig. 20. 1. 3. Whēr dwelz Mr. Kārles? gēsterz hav no dweling.
Whēr liz hi? in hiz tung bj mōst menz teling.
Whēr bōrdz hi? dēr whēr fēsts ār found bj sme-
Whēr bjts hi? al behind, gainst al men yeling. (ling
Exatodos Regressio.

*10. Quum semel in toto totum proponis, & inde,
Dividis in partes; Regressio dicitur esse.*

F. Q. 1. 1. 6. 10. Of dōz hī chōz out tū, dē falsest tū,
And fiteft for tu forg trv-sīming liz:
Dē on of dēm hī gāv a mesag tu;

F. Q. 1. 2. 6. 12. Dē oōer bj himself staid oōer wurktu dū.
— Al dat plēfing iz tu living ēr.
Waz dēr konforted in on harmoni.

Burdz, voifez, instrvments, wāters, wjndz, al agri.
Dē goius burdz shrouded in chērful shād

Dēir nōts untu dē vois attempred swit:
Engēlikal soft trembling voifez mād
Tu dē instrvments dīvin respondens mīt:
Dē silver-sounding instrvments did mīt
Wich dē bāz murmur of dē wāterz fāl:
Dē wāterz fāl wich diferens diskrit
Nou soft, nou loud, untu dē wjnd did kāl.
Dē gentl warbling wjnd lōu answered untu al.

*Huc quodammodo contraria est Congeries, Concerus
pio, Συγγεωμια, Επιλεξαομια.*

11. Vnam Congeries in summam sparsa reducit.

Rapsodia poetica in carmine cui titulus Dēdij switnes.
Swit thōuhts, dē fūd on which J fiding starv;
Swit tērz, dē drink dat mōr augment mj thirst;
Swit eiz, dē starz bj which mj kours duth swarv;
Swit hōp, mj dēth which wast mj līfat fīst;
Swit thōuhts, swit tērz, swit hōp, swit eiz,
Hou chānst dat dēth in switnes liz?

Ibidem titulo. Brēk hēvi hart.

Mjn eiz, no eiz, but fountainz of mj tērz:
Mj tērz, no tērz, but fludz tu moīst mj hart:
Mj hart, no hart, but harbour of mj fērz:
Mj fērz, no fērz, but filing of mj smart.
Mj smart, mj fērz, mj hart, mj tērz, mjn eiz
Ar bljnd, drj'd, spent, past, wāsted wich mj krjz.
And yit mjn eiz dōh bljnd, sī kauz of grīf:
And yit mj tērz, dōh drj'd, run doun amāin:
And yit mj hart, dōh spent, a endz relīf:
And yit mj fērz, dōh past, inkres mj pāin:
And yit J liv, and living fil mōr smart:
And smarting, krj in vain, Brēk hēvi hart.

Vbi prater Congeriem, habes continuâ Anaforam, Epithorhosin, Anadiplosin, Asyndeton, Zeugma, & secundo loco regressionem, omnes illustres figuras. Sed ne nimio suffitu nasus tuus petulanter lasciviat, alligabo cingulo etiam Αἰὶς τοῦ ποταμοῦ, quem Κικισοῦ δέτοι, Κικισῖλοι, Κικισφοτοί, siue Κικισφοτοί, appellant, qui tamen quia lingua nostra masculina est, & asperitate non inconcinna (attamen rarer, ut & alijs figuris modeste) delectatur: hoc maximum vitium habet; quod nimium scriptoris otium, & equidians redarguat. Exemplum habes Eglogâ 10.

And when he stuborn strōk of stronger stound.

Hath sumwhat flakt & tenor of o^r string.

Illae etiam Tufferi (nisi verum auctoris nomen obliuio ab-
stulerit) in hoc sunt nigro.

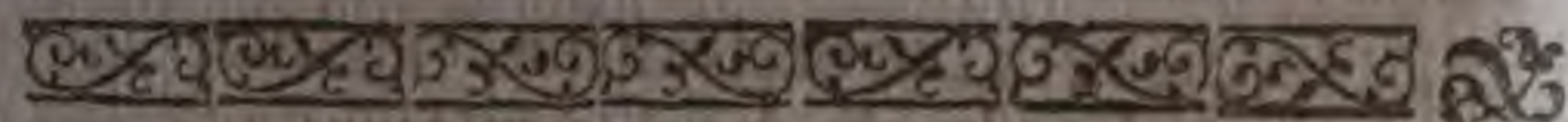
Täk thankful; thingz, thanking tenderly; ööz,

Đat tēch đj thriftil; đj tjm tu tanfpōz.

*Quae ex antiqua scripturae formâ, omnia inceperunt à t,
idque elegantius quàm,*

Plaudite præcell: porcorum pigra propago.

ant ullus versus Macaronicus Merlini Coccaij.

CAP. XXIII.

Exoch.

Monitio ad lectorem.

Dum conchas margaritiferas expiscor ad orationis ornatu, in mu-
rices & aspera loca incidi, vnde vix tandem enatat oratio. Af-
pernatis causis plures, vna in methodo quam scriptores variam
sequuntur: altera in nominibus quæ pro suo quisque libitu figuris
imponit; quorum alicui tanta multiplicitas, vt rem per se apertam
ob-

obscuriorem reddiderit: tertia, quod nonnullas figuras scriptores distrahunt, quæ suâ naturâ confusæ sunt. His accedunt aliz, quod obscuras quasdam & vulgatas Syntaxeos formulas in schemata referunt: quod figuras ad sermonem tantum exornandum comparatas, ad opes rhetoricas detulerunt. In quibus omnibus sic ego à logonomis aliquoties dissentio; ut alios etiam à me dissentire velim, hoc est, ad clariorem explicationem. Satis habet excusationis hoc quod dixi, si nonnullas fortè videris deesse figuras quas alij adnumerant: apud me enim aut nullæ sunt; aut indignæ quæ in censum irrepperint; aut quæ ad has cogi possunt; aut quæ in alium gregem compelli debent. In exemplis quæ adduxi, brevitatis studium culpam à me, & queremoniam deprecabitur, si dum nuda figurarum exempla propono recisis circumstantiis, orationis flos ferè totus evanuit. Neque enim apud nostros poetas admodum raræ sunt figuræ, aut solæ veniunt; addo etiam plures esse quàm quas Latini numerant: quas tamen ambitiosè non venior, ne sermo hactenus obscurus, & nihil habitus, pro laude invidiam contrahat, si cum famosis illis linguis & in pretio collocatis, de palmâ eloquentiæ decertaret. Sunt tamen nonnullæ figuræ, quas nec debet nec possum silentio involuere, quæ non vnam tantum sententiam exornant, sed in longâ orationis serie continuæ sunt in iis, apud Latinos, sola est & illustrissima Epimone. cuius exemplum est.

So down hī fel, and fūrth hiz līf did brēth,
 Ðat vanisht intū smōk, and kloudez swift:
 So down hī fel, Ðat Ð'erth him undernēth
 Did grōn, az fībl so grēt lōd tu lift:
 So down hī fel, az a hvg roki klift,
 Whūz fāls foundāfion wāvz hau washt awai,
 And rōuling down grēt Neptvn duth dismai:
 So down hī fel, and līk a hēped mountain lai.

P. J. J. C. 12.

Unthankful wretch (said hi) iz this be mid
With which her soverain meriti thou dost quit?
Thy life shew saved by her graces did:
But thou dost men with vilenus dispit
Thou blot her onor, and her hevenly light.
Dost rather dost, then so disloyal
Dim of her high desert, or seem so light,

F. 2. 4. 3. 6. 5.

9

Fair

Fäir dēth it iz tu shun mör shām, ðen dj,
 Dj, räðer dj, ðen ever luz disloialj.
 But if tu luz disloialt j it bi,
 Shal J ðen hät her from dēthez dör
 Mī brouht? ah far bi such repröch from mī.
 What kan J les du ðen her luz ðerföör,
 Sith J her dv reward kannot restör?
 Dj, räðer dj, and djing du her serv,
 Djing her serv, and living her adör.
 Dj lifshi gäv, ðj lifshi duth dezerv.
 Dj, räðer dj, ðen ever from her servis swerv.

Et ne semper Sidneios loquamur & Spenserios, audi epilogum fabulae quam docuit Boreali dialecto poeta. Titulumq; fecit, Reus Machiavellus.

Mächil iz hanged,
 And brend iz hiz bvks.
 Doñ Mächil iz hanged,
 Yit hi iz not wranged.
 De dil haz'im fanged
 In hiz krvked klvks.
 Mächil iz hanged,
 Anb brend iz hiz bvks.

Ea est Epimone, sequantur alia, quas ego communi nomine appello, si tibi suis quasq; nominibus insignire placebit, ego tibi debebo. Vna est quum animus auditoris aut lectoris, dubius, & pendens detinetur, cui tandem rei, aut personae, illa quae dicuntur adhærebunt, ut F. Q. l. 2. c. 10.

Den up aröz a man of machles mjht,
 And wundrus wit tu manag grēt afäirz:
 Whü stird with piti of ðe strefed pljht
 Of ðis sad rēlm, &c. tandem post versum 24. sequitur.
 Don-

Donwalo dj'd, vnde demum intelligitur, quis fuerit tantorum facinorum auctor.

Under ðat pörch a kumli dām did rest,
 Klad in fäir widz. post versum 17. sequitur.
 Whērat Ekscs eksfidinglj waz wröth.

F. Q. l. 2. c. 12.

Hæc figura siue synchesin dicas, siue Hyperbatou; illustris sanè est: sed quia ad affectum auditoris magis valet, quam ad sermonis ornatum; ad aliud forum reijcietur. Quæ sequuntur omnes in orationis ornatu totæ sunt.

F. Q. l. 2. c. 6.

No tri, whüz branchez did not brävli spring;
 No branch, wheron a fyn burd did not sit;
 No burd, but did hir shril nôt switlj sing;
 No song, but did kontain a luvlj dit,
 Triz, branchez, burdz, and songz, wēr frāmed fit
 For tu alvr frail mjndz tu kärles ēz:
 Kärles ðe man sün wox, and hiz wēk wit
 Waz overkum of thing ðat did him plēz.
 So plēzed, did hiz wrathful kürag fair apēz.

Quantus hic artifex? quæ periodus? quot figuræ? Anaphora, traductio, & quam alij habent ἰσομυθία, &c. Anadiplosis, Asyndeton, Congeries, Gradatio, ut minutas dissimulem. Annon uniuersam ferme Talei Rhetoricam unā συναρραγία complexus est? audi tamen illustriorem.

F. Q. l. 2. c. 4.

mōst wreched man
 ðat tu affekcionz duz ðe brjdl lend:
 In ðeir beginning ðei ar wēk, and wan,
 But sün throuh sufferans, grōu tu fērful end:
 Whjlz ðei ar wēk, bitjmz with ðem kontend;
 For when ðei öns tu perfekt strength du grōu,
 Strong warz ðei māk, and kivel batri bend

Q2

Gainst

Gainst fort of Rēzn it tu overt hrōu.
Wrath, gelosi, grif, luz, dis squjr hav laid ðus lōu.
Wrath, gelosi, grif, luz, du ðus expel.

Wrath iz a fjr, and gelosi a wīd;
Gif iz a flud, and luz a monster fel:
De fjr of sparks, de wīd of liēl sīd;
De flud of drops, de monster filth did brīd:
But sparks, sīd, drops, and filth, du ðus delai:
De sparks sūn quench, de springing sīd outwīd,
De drops drj up, and filth wjp klēn awai,
So shal wrath, gelosi, grif, luz, dj and de kai.

Aliam habes huic dissimilem nec minus elegantem.

P. Q. 1. 4. 1. 2.

Among ðēz knjhts ðēr wēr thrī breðern bōuld,
Thrī bōulder breðern never wer iborn;
Born of ōn muðer in ōn hapi mōuld,
Born at ōn burðen in ōn hapi morn,
Thrijz hapi muðer, & thrijz hapi morn,
Ðat bōr thrī such/thrī such not tu bī fond.
Her nām waz Agape, whūz children wēr
Al thrī az ōn; de first hjt Prjamond,
De sekond Djamond, de yungest Trjamond.
Stout Prjamond, but not so strong tu strjk;
Strong Djamond, but not so stout a knjht;
But Trjamond, waz stout and strong aljk.
On hors-bak vzed Trjamond tu fjt,
And Prjamond on fūt had mōr deljt;
But hors, and fūt knv Djamond tu wīld.
With kurtax vzed Djamond tu smjt;
And Trjamond tu handl spēr and shīld;
But spēr and kurtax both, vzed Prjamond in fīld.

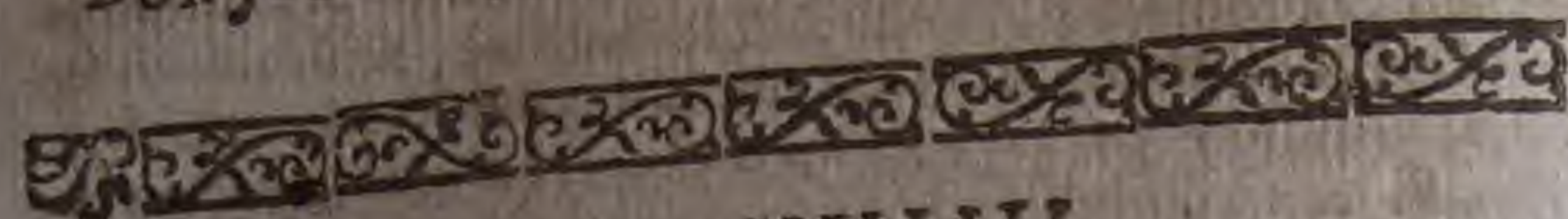
Iam fateris ad sermonis ornatum nihil à nostris prætermisum. Neque enim solus est in hoc genere Homerus noster; exigui dixi, Spencerus

serus noster: nam & sermonis cultu accuratior est; & sententiæ ut crebrior, ita grauior; & inuentionis varietate locupletior; & materiz cognitione multò utilior; utpote qui morales virtutes, secundum omnes suas circumstantias, aptissimè & copiosissimè, iucundissimis figuris poeticis descripsit. Quòd autem Homerus (ut etiam Æschylus aliique vetustiores poetæ) deos adeo cecures habuerit; quòdque tot in suis indecora dormitarit, ut & eius exemplo Virgilius; aut rudi adhuc poetæ condonandum est; aut ipsis etiam hominibus imputandum; qui aut omnia sibi licere arbitrabantur, aut lectores non satis attentos & perspicaces sperabant, aut ipsi saltem, Decori non satis idonei iudices & præceptores fuerunt. Sed non est (inquam) solus in hoc studiij genere Spencerus, inuenies enim & apud alios per multa huiusmodi; sed ego honoris causâ vnum tantum Sidneium cito.

De fjr tu sī mī wrong'd for anger burneth,
De äier in tēr z for mjn afflikfion wipeth;
De sē for grīftu eb hiz flōuing turneth,
De ērth with piti dul her fenter kipeth,
Fām iz with wunder blāzed,
Tjm flīz awai for so: ōu,
Plās standeth stil amāzed,
Tu sī mjn jk of iulz which hath no morōu.
Alas āl onlj shī no piti tāketh
Tu knōu mj mizerjz, but chāst and krvel
Mj fāl hir glōri māketh:
Yit stil his eiz giu tu mj flāmz ðeir fvel.
Fjr, burn mī qujt til sens of burning lēv mī:
Äier, let mī drā ðis breth no mōr in anguish:
Sē, droun'd in ði of vital breth birēv mī:
erth, tāk ðis ērth whēr in mj spirits languish:
Fām, sai J waz not born:
Tjm, hast mj djing ouer:
Plās, sī mj grāv up-torn:
Fjr, äier, sē, ērth, fām, tjm, plās, sheu yūr pour.
Alas from āl ðeir helps am J exjled,
For herz am J, and dēth fērz hir displēzvr;

*Archiep
1.3.1.19.*

Ej dēth, dou art bigjled,
Doſt Jbi herz, shi ſets bj mī no trēzvr.

CAP. XXIII.

De ſyntaxi poeticā.

AD varios vsus ex omni materiā fiunt vasa: at genera quaque non nisi in auro elaboratissimo ostenditur. Sic ad omnia animi sensa depromenda accommodatus est sermo: at in carmine, ubi nihil audiendum est, nisi quod rarum, tersum, politum, delicatum, nouum, & a vulgi capto & opinione remotum, laudandus sermo non est, nisi purus, vivus, & concinnus. Duo igitur sunt quæ præter materiam, syntaxin poeticam a solutâ disternant: Ornatus, & numerus. Ornatus ille est quem dixi schematicus, in solutâ oratione rarior, omnino nullus in illis quæ dixi poeticæ: in poeticâ frequentior, sed tum denique gratus, quum ita necessarius, ut res videatur aliter exprimi nec posse, nec debere. Hic autem a scripturientibus aliquibus plurimum peccatur, qui in orationis cultu ita lasciuunt, ac si in theatrum scortum aliquod sumptuosum darent, non virginem pudicam in nuptias. De numero poetico itum est in diuersa; siue ille rhythmicus esse debet, siue temporarius: litem posthac ut potero dirimam. Numerus autem quicumque sit, ille molliſſimè labi videtur, qui in purâ oratione a vulgatâ syntaxi quàm minimùm distat.

Exemplum.

It iz demjnd dat māketh gud, or il;
Dat māketh wrech, or hapi, rich or pōr.

For

For on dat hath abundans at hiz wil,
Hath not inuſt; but wants in grētest ſtōr:
Anoðer dat hath litl, ſiks no mōr,
But in dat litl iz both rich and wjz:
For wizdum iz mōst richez. — &c.

Sed quia numerus poeticus, & ordo syntaxeos non semper cōueniunt; & poeta necessario observandus est uterq; numerus; & rythmi causâ frequentior est in tropis, & temporis in hyperbato; aliquando etiam ad synchresin cogitur.

— Shī fāirlj him bisōuht—
Himself tu chērish, and konſvming thōuht
Tu put awai out of hiz kārful brest.

In omni carminis genere rhythmico necesse est ut ultima versus syllaba naturâ suâ acuti toni capax sit, si rhythmus sit masculus; id est, si versus sit acatelecticus: si hypercatalecticus in penultimâ, nam syllaba ultima hic est hypermetra. In hoc autem carmine trimetro catalectico, sunt enim omnes versus ultimo cuiusque stanza excepto decasyllabi, necesse est ut in ultimâ primi metri, aut initio sequentis, hoc est in quartâ, aut sextâ syllabâ gradus sit; qui quidem sisti nequit, nisi in syllabâ quæ accentum acutum recipiat: hoc autem in vulgatâ syntaxi non sit, quæ sic est.

— Shī fāir bisōuht him
Tu cherish himself, and tu put awai
Konſvming thōuht out of hiz kārful brest.

Atque ideo vocum metathesi siue hyperbato opus fuit ad legitimum tempus, & rythmi gratiâ, metonymiâ cōtinentis brest, pro contento hart. Est autem vocum quadam transpositio, quam ita facile feret lingua Anglica, ut nihil a communi Syntaxi differre iudicetur. Sin autem gra-
dus

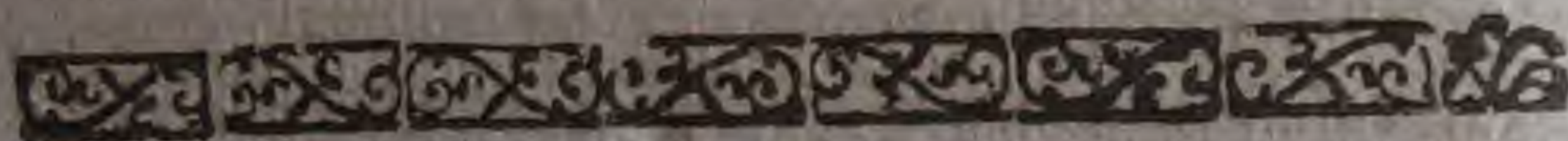
das hic ut dixi non observetur; si sapius fiat, poeta vici-
um est: si varius, ut reliqua concinniora videantur, ita lo-
cum habet ut cacemsaton. Exemplum est ibidem.

In ashez and sakcloth hi did aräi
Hiz dainti körs ——— &c. pro sakkloth.
Atque hac est syntaxis quam dixi poeticam.

Prosodia.

Est quarta Logonomia pars, de Accentu, & Metro.
Prosodiam literarum in Grammatica docuimus: sequitur
porro ille Accentus qui est vocum singularum, & orationis,
ad quam accommodantur interpunctiones.

CAP. XXV.

De Accentu.

Vocum prosodia usu patius quam regulis percipitur:
ea tota in accentu est. Accentus est duplex, Gramma-
ticus, & Rhetoricus. Grammaticus est qua vocalis una, aut
diphthongus, in omni dictione affecta est. Rhetoricus, qui
ad sensum animo altius insigendum, emfasin in una voce
habet potius quam alia. Monosyllaba omnia per se accepta
accentum acutum habere intelliguntur: at composita, nunc
in priori tonum habent; ut, hörsman, shíphük, nunc in
posteriori: ut withstánd, withdrau, himsélf. Quedam
ita facilia sunt, ut accentum verobius recipiant, ut
church-yard, outrun, outräg.

Dissyllaba quæ oxytona sunt, biliv, asúr, aswág,
enförs,

enförs, konstáin: quæ paroxytona, ut píti, kúler, fólöu.
Trissyllaba quædam paroxytona sunt; ut, regräter bi-
lived, akquainted: quædam proparoxytona; ut, mízeri,
désteni: quædam indifferentia; ut, förgöing, förståler.

Animadvertendum autem nos tanto impetu in nonnul-
lis vocibus accentum retrahere, ut nulla syllabarum longi-
tudo, natura aut positione facta contraveniat: id quæ non in
nostris tantum forester, kárpenter: sed etiam in illis quæ
doctuli à Latinis asciuerunt: ut, áuditor, kompétitor,
kónstanst, régister, témpers, instrvment, múltitvd.
Hic autem duplici cautela opus: primâ, ut illa excipias
quæ ad nos integra transferunt; quibus eâ humanitate u-
timur qua peregrinis, qui suo iure & more viuunt, ut
Amintas, Erinnis, Baricado. Secundo excipias illa à
Latinis in io, quæ quanquam in nostrum ius concesserunt,
proprium tamen accentum retinent in antepenultima; ut
opínion, fatisfákion, & alia sic exeuntia mínion, frá-
nion, &c.

Plurisyllaba etiam quod in alijs quas scio linguis non
fit) accentum sapius in quartâ recipiunt, ut ökvper, ví-
gilansi, líteratvr: & omnia fere illa quæ in munges exe-
unt aut abl: ut, kólsterdmunger, iernmunger, már-
chantabl, márígabl, mízerabl, ónorabl. miru dixeris si
tonum in quinta repereris, tamen sic lege múltipliabl, ví-
trifiabl, Kónstantinopl, & alia fortasse plura.

Duo sunt qua tonum variant: Differentia, & Nume-
rus poeticus. I. Differentia est, qua vox voci quodammo-
do opponitur; hæc accentum transfert in syllabam vulga-
riter accentuatæ precedentem, ut du yü ták mī rjht, or
místäk mī? sic withhöld, únthankful, dísonestlj, díso-
norabl, dísonorablj etiā, et únmmézvrablj; huc refer de-
zén

zert meritam, & dēzert desertum aut solitudo, &c. Numerus poeticus proparoxytonis in [i] sepe ultimā produc- tam acuit; ut, mizerj, konstansj, destinj: unde etiam in prosa ferē obtinuit, ut ultimā vel longā vel breui equali- ter scribantur, & pronuncientur, non acuantur tamen.

De Rhetorico accentu difficilius est iudicium; quia su- am cuique est, & variū. Exemplo res melius intelligetur. Mj long, if ani ask whüz grivus plaint iz such (much D), ēr dōu let hiz nām bi knōun: hiz fōli shōuz tū But best wēr dī tu hīd, & nēver kum tu hīt: (rj hīt. For ōn dē ērth kan nōn but j, dōn aksents found a-

Diximus monosyllaba omnia acui, hoc est accentu Gram- matico: at in orationis contextu illis tantum vocibus est accentus oratorius, siue quedam toni ^{ῥῆμα}, quibus sensus vis & ^{ῥῆμα} inest: reliquæ omnes præ his quodammodo barytone habeantur. Ego igitur sic ista lego, ut versus primus uno tenore, & æqualis fluat. In secundo tribus vocalis accinitur dj, nām, fōli: quia, ex sensu appa- renti moriendum potius est carmini, quam nomen au- ctoris indicandum; cui tanta stultitia malum est omen. At ex implicita Antanaclesi, sine diastolā Tā, dj, & er, let dōu hiz nām bi knōun Djer; etiam cum pri- ori tepidius erit, & sine accentu oratorio efferendum. Duos sequentes versus licet ego sic legam, ut hīd, & nē- ver in priori accentuem: ērth, j, & dōn, in posteriori: alius tamen fortasse aliter; idque cum bonā utrinque ratione. Atque hæc de accentu acuto Grammatico, & Oratorio, præ- cepta sunt. Grauis ubique intelligitur, ubi alius non est accentus. Circumflexus [˘] in alys dialectis frequentius auditur quam in communi; ubi tamen ea est aliquando vocis alicuius prosodia, ut sensum mutet. Exemplo, J am

am afrāid of him. i. metuo ab illo: Jam afrāid of him: i. quid de illo futurum sit timeo.

Accentui inserviunt interpunctiones: quia illa ut sensus aperiant, ita quantum possunt accentui viam sternunt. Eæ lē sunt nobis quæ Latinis, & usus idem: sunt autem κόμμα siue incisum [,] ῥασις aut subdistinctio [;] καὶ siue membrum [:] περίοδος siue sententia & sensus integra complexio [.] His adiunge interrogationis notā [?] & exclamationis [!] παρὰ τοῦτο (scientibus loquor) nihil inclu- di debet quod cum ullā voce in reliquā orationis serie syn- taxin habet: at ῥασις [;] illud quod abesse quidē potest, sed cum aliā aliqua sententia voce constituitur.

Exemplum.

De (best said hī) dāt J kan yū advjz,
Iz tu avoid d'okāzion of dē il.
De kauz removed whens d'ivl duth arjz
& Az sūn it mai, d'efekt fursēf th stīl.

Huc accedit ἄρσις in d'efekt, & in vocibus cōpositis vcl siue maccaf [-] ut hart-ēting grīf. Et ultimo (si tu concedas (lector) in διαπέσει, διαστολή [..] in συναρτήσει, ἄρσις [u] ut in okāzion trißyllabā: sed his & ῥασις in usu frequenti, locus raro conceditur.

CAP. XXVI.

De Metro.

METrum apud nos largē acceptum, aliquando signifi- cat ipsa in carmine omiooteleuta: nonnunquam ponitur pro omni oratione adstrictā numeris; sic enim

metrum, & prosam opponimus. Sed hic pro omni mensurâ syllabæ, pedis, metri propriè dicti, & carminis vsurpo.

De Syllabâ.

Syllabarum quantitas septem modis agnoscitur. 1. Vocali, 2. Diphthongo. 3. Accentu. 4. Positione. 5. Derivatione. 6. Prepositione. 7. Metaplasmo.

1. Vocalis & 2. Diphthongus.

Satis aparuit in grammaticâ, quæ syllaba longa aut brevis censeretur debet, ex vocalibus, quas longas aut breves esse diximus: 1. Poeta tamē illa in j. desinentia licet corripitur; quia in fluxu orationis accentus in propinquâ syllabâ eius longitudinē absorbet. At si syllaba accentu ullo grammatico, vel rhetorico afficiatur, non corripitur; ut, m) moni-uu.

2. V. in fine anceps est: ut, tv, trv: at consona in eadem voce monosyllabâ sequente, longa est; ut, svr, pvr. sic in dissyllabis, si accentum habeat: ut, manûr, refûz. verbum: at accentus in priori, ultimam ancipitem relinquit; ut, in iéfvz subst. 3. Vocalis, aut diphthongus, ante vocalem non corripitur necessario ut apud Latinos. Sed contrâ, vocalis longa, aut diphthongus, ante vocalem semper producit, si in se accentum habeat, ut deniing, displaied. 4. Vocalis, aut Diphthongus per synalapham licentiâ poeti- cā nonnunquam intercipitur: sed frequentissimè interci- dit u, in tu datini & infinitivi signo; & e, in articulo de, tamen non semper. in Dou ante art diphthongus sape de- ficit.

3. Accentus.

Omnia syllaba, accentum acutum habens aut circum- flexum, longa est: idque maximè si syllaba dictionis prima

non

non sit. Nam prima naturâ suâ brevis, accentum sape ad- mittit, ut góing, dúing, áni, spírit, bôdi, quæ etiam si ex vocali breves esse intelligantur, accentu tamen subinde communes fiunt ut in illo Choriambó Ládi ladi.

2. In tri-syllabis etiam, acutus in breui ante liquidam, syllabam aliquando ancipitem facit, ut in máladj, símo- ni, géneral, bénéfit.

3. Vocalis brevis in ultimâ, ante duplicem, aut etiam ante solam liquidam, accentu anceps fit. Ut begín, distil, defér, prolóng. Id ipsum etiam in monosyllabis accentu acutissimis fiet: ut, áx, gúg, fél, sín, sòng, wár, gár. Quam formam quedam etiam ante mutam sequuntur: ut, búd gemma, bút meta.

4. Omnis syllaba ante accentuatam brevis est: ut, dezjr, abrôad, abandón, devided, divínlj, bilíving, prevén- ted: nisi obstet natura; ut, in förgóing, förspéking; aut positio; ut, förgóm, fögíving. Sed hic tantum valet accé- tus, ut in multis duplicatis alteram elidat, ut, aténd, apí- ring, opózed, adréfed; pro atténd, appíring; oppózed, addréfed: Sed ut consonam elidat vel non, poeta in me- dio relinquitur.

5. Syllabæ quæ solis constant consonantibus, quia ac- centum nunquam recipiunt, breves indicantur: ut, sadl, trubl, moíftn.

6. Accentus Rhetoricus longas precedentes saepenum- ro corripit: ut, It yi bi ál thivz, what hóp hav J? ubi vocales naturâ longæ in yi, bi, hāv, ratione accentuum in ál, & J, correptæ sunt.

4. Positio.

In diversis dictionibus positio saepe valet ut apud La- tinos: at, in eadem dictione, accentus positioni praevallet, ita

R 3

ut

ut in trissyllabis, accentus in primâ sonorâ naturâ aut positione longâ, abbreviet utraque sequentes: ut, in Chelster-tun, Wimblun. Nec quisquam, qui Anglicè nouit, negare audebit. Tenterd n. stipl esse carmen Adonicum. nam hic adeo violentus est accentus, ut etiam in diuersis di. tionibus positionem auferat. Id ipsum affirmabis, si suffexios audis in Waterdoun forrest. Adeo clarus est accentus in primo trissyllabo, licet positione non eleuetur. Hic tamen cautela opus, nam si ad positionem l. n. vel ng, concurrat, media syllaba producit: ut, Sempingam, Trumprington, A'bing on, Wimundam, Wilfulnes, &c. Quid dixi apparebit exemplo.

What if a dai, or a mun. h, or a yer: hemistichiu est, duobus constans dactylis, & choriambis, nemo dubitat. Sô it befel on a Pentekost dai. Nec quisquam hic magnopere heret, nisi quod particula it tardius sequi videtur ob positionem: at Metaplasmo occidentali i. uel pro bifel nihil currit rotundius; nam positio illa in kost, nullo modo tempus retardat propter accentum in Pen. Positio aliâs ualeat ad Longitudinem: ut, Gilzland, London, har. u. est.

5. Deriuatio.

Deriuatiue eandem primitiuis quantitatē plerumque sortiuntur: ut, dj, djing; dezj, dezjred; profan, profanlj. Excipiuntur illa, quæ à longis enata, vocalem naturâ longam corripunt: ut, a mizer, mizerabl, mizeri: Et anomala coniugationis primæ, quæ figuratiuam commutant: ut, a red, red; a swet, swet; a wjt, writ; stirk, stirk, &c. His adde unum tertie dū, did. Secundo excipiuntur illa à peregrinis deducta, quibus syllabarum quantitas naturâ, positione, aut accentu mutatur: ut a not, a nôt, a magnifico, tu magnifi; a potens, pōrent, &c.

At

at impotent, omnipotent, suam naturam sequuntur: quod etiam in alijs forte plaribus obseruabis.

6. Præpositio.

Præpositiones inseparabiles, a, bi, re, etiam un, dis, mis, si positio sinat corripuntur. Reliquarum omnium quantitas, ex suis vocalibus satis intelligitur.

7. Metaplasmus

Est, quum necessitatis, aut iucunditatis gratiâ, syllaba, aut dictio à formâ propriâ in aliam mutatur. Huc refer omnes antedictas dialectos præter communem. Et licet omnis Metaplasmus ad syllabarum quantitatē agnoscendâ non sit utilis: tamen quia plurimæ eius species hic multum possunt, eas omnes simul explicabimus.

^a Prothesis apponit caput id quod ^b Aphæresis Manc.
(aufert a

ut, ^a arjht, emmüv: pro rjht, müv: & eleganti imitatione Latine compositionis, efraid, pro fraid. ^b uenger. pro auenger.

^a Syncope de medio tollit, quod ^b Epenithesis infert. Manc.
ut, ^a humbles, whü euer, pro humblnes, & whüsoe. ^b errand pro erand.

Aufert ^a Apocope finem, quem dat ^b Paragoge. Manc.
ut, What Jde ^a bet for dj spens. pro beter, ^b telen, & displēzen, Chanfer protel, displēz.

Consonā ut ^a Ecthlipsis, vocalē aufert ^b Synalæpha.

Exempla.

^a Fām with abundans mākech a man thrjs blessed an happi pro and happi. ^b Firft,

First, let Simmerian darknes bi mi önl' habitäſion.
pro önlj.

^a Systola longa rapit, breuiata ^b Diastola longat.
ut, Sidn. untu Cvpid dat buoi shal a pedante bi
found: ubi prima in pedante, ^a *ταυδός* corripitur.

^b Diastola *Τασις, Εκτασις*, siue extensio dicitur. Exemplum
reperies apud eundem Sidneium.

Dat bja bodi it göz, sins bj a bodi it iz.
ubi ex bodi perichio, trocheum facit contra quäm eius na-
tura pati potest, Rectius ille in speculo Tuscanismi.

El gallant virtvz, al quallitiz of bodi and söul.
Plus satis huiusmodi exemplorum inuenies apud Stani-
burstum, & alios.

Sins mj nöz outpëking (gud Sir) yür lip-labor hin-
dreth.

Neque enim verum est quod scribit quidam, Syllabarum
regnum illis concessum, qui primi suo exemplo illarum
quantitatem definirent: Syllabæ enim naturâ suâ; id est,
cuiuscunque linguae idiömate, aut longæ sunt, aut breues,
aut indifferentes, utcunque mali poetæ illarum quantitate
abutuntur.

Earnabeius.

Syllaba de binis confecta, Synaresis extat.

Ut sitatissimus est hic metaplasmus in verbalibus passivis
in ed; ut, luv'd, pro luv'd, & ubique alias; ut, ev'ij, pro
everj; whatsoever, okäzion, trissyllabis. Neque in unâ
tantum dictione synaresis est, sed etiam in diuersis: ut, Is't
not inu'h? pro iz it not, & in communi loquendi formulâ,
much gud du't yü, pro du it. Sic was't, for't, whüz dër
pro waz it, for it, whü iz dër, &c.

Am-

Διάσπρεσις, siue Διάλυσις.

Dicitur in binas separare Diæresis vnam.

Manc.

Ut Sp. Wündes, kloudes, handes; pro wündz,
kloudz, handz. Huic cognata est.

Τμήσις, Διαστολή, siue Intercessio.

Dat Tmesin partes in binas dictio secta,

ut, Manc.

Tu us ward, pro toward us.

Μεταθέσις.

Fit Meta ritè thesis, si transponas elementa.

Verepenti.

Ut, vouched säf, pro vouchsäfed. Spen. Löm whil,
pro whjlöm.

Αντίθεσις, melius Αντίστοιχος.

Est Antistæchon tibi litera si varietur.

Spens. fön, ein, hond, lond, pro föz, eiz, hand, land.
hunc referre potes illa tertia persone Indicativus presentis
in s, z, ez, pro eth; ut hi spēks, luvz, tēchez; pro spē-
keth, luveth, tēcheth. In quibus non tantum est Anti-
stæchon sed & synaresis.

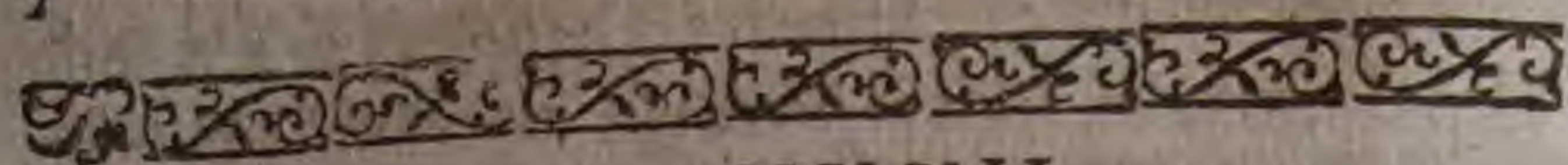
Ista Metaplasium communi nomine dicas.

Quæ dixi de quantitate syllabarum, ita abhorreere videbuntur ab
auribus illorum qui ad Latinam prosodiam assueverunt, ut mihi nun-
quam satis cauissè, illos satis admouissè possim. Sed si syllaba brevis
vnius temporis concedatur, longa duorum; ego veritatem appello iu-
dicem, auresque musicorum testes; his causam omnem permitto. Ipsos
autem, qui me iudicio postulauerint, adhortor, ut meminerint quàm
multa Latini à Græcis discesserunt. Atque, ut mittam significationem,
genus, syntaxin alicubi; in prosodiâ toto cælo aberrarunt. æmpha vix
productam in ambo; & ego, & Noster Apollo vera. Sed quia de his
paulò fusiùs dicendum est postea, in presens missa facio.

Pedes, quibus Anglica pœsis utitur, sunt dissyllabi
tres; spondens --, trocheus - v, iambus, v -. Trissyl-
labi quinque; tribrachius v v v, molossus ---, dactylus
- v v, anapestus v v -, amphimacerus - v -. Tetra syl-
labos

S

hos tantum duos animaduerti: quorum unus est paon
quartus uov-, alter choriambus -- u o --

CAP. XXVII.

Carmen Rythmicum.

IN carminum generibus, nihil nostris intentatum relinquitur, res tamen melius successit illis qui rythmo poesin scripserunt, quam qui numeris Latiorum. Et quamuis eo acriter docti contenderint, ut Græcorum & Latinorum numeros assequerentur, euentus tamen optatis non respondit. Et quia, dum portum capeffo huic scopulo quasi fato quodam oratio nostra illisa est, remis arbitror & velis certandum, ne afflicta penitus & fracta sit. Sed ne saxo detrusa fluctuet, anchoram in primis hanc sacram demitto. Omnis sermoni suum esse ^{id est} quo non inflexione, aut ratione solâ syntaxeos ab alio differt, sed sono etiam, accentu, et totâ prosodiâ. Hoc ex superiori capite in nostro satis apparuit. Secundo, uniuscuiusq; sermonis regulas, ex suo idiomate natas, nec debere, nec posse alterius idioma coercere. Sic enim non essent amplius ^{id est}, sed communes utriusque affectiones. Et ipsius logonomie ratio uniuersa hoc postulat, ut de singulis linguis regule propriæ de inflexione, de Syntaxi, de uniuersâ prosodiâ assignentur. Et ne longius abeam; lingua Græca, & Latina (licet inde magnâ ex parte deducta) non easdem habent de prosodiâ regulas. Exempla. Vocales ^{a, i, u, e, o}, & diphthongi ^{ai, ei, oi, ui, ei, oi}, pro carminis ratione, ante vocalem, aut diphthongum eliduntur, aut non. Vocalis brevis ante solam liquidam non raro produci-
tur: ut, ^{Am'ho p'p'nd'et}. Vocalis dictionis sequentis ali-

quam-

quando eliditur ab alterâ præcedenti. Vocales longæ aut diphthongi indifferentes sunt alijs sequentibus. Quarum quidem regularum nulla est, quæ in Latinâ prosodiâ vim suam obtinet; ut nihil de immensâ illâ Græcorum licentiâ dicam, quâ pro carminis necessitate vocales longas corripunt, aut breues producunt. Atque ut Latinam prolem, hoc est linguam Hispanicam, Italicam, Gallicam, perlustres animo; quid tandem causæ erit cur Latini carminis prosodiam non sequuntur? ^{id est}. Fieri potest, ut quemadmodum nos, sic et illi Latinos numeros tentarunt; sed re infectâ solummodo tentarunt: neque enim apud illos illustre aliquod poema est, Latine poescos numeros sequutum. Quæ res obstitit? ^{id est}. Quinetiam si Græcum elegium cum Latino conferas, inuenies illa Theognidis, Solonis, Tyrtæi, aliorum; cum Catulli, Tibulli, & maxime Ouidij numeris, Ennium cum Virgilio. Quæ dixi huc omnia redeunt; Non esse adstringendam prosodiam nostram, Græcorum aut Latinorum regulis, sed nostrâ tantum virgulâ, nostram prosodiam metiendam. Nec tamen barbari notam propterea lingue Anglicæ inuictam putes, quod numeros Latinos non sectemur. Cedo enim, quot lingue sic versus componunt? anne omnes barbaræ? anne omnes sordent præ unâ Græcâ aut Latinâ? Certe si Hebraica lingua sit omnium prima, erit etiam longè optima; utpote quæ Adamo indulta cælitus: utrum tamen profetarum Poetica, Latinorum versuum regulis alligata non est: sic enim penitus ignota non esset. Recentiores magistri barbariei inuictam nil timentes, triplici rythmorum genere contenti sunt. Et quoniam experientia optima est cuiusque rei magistra, exemplis agemus.

Iz it onorabl for a man, a neseffiti fôr fîng,
Fålslj tû forsåk öld frîndz and stik tu a nv kum?

S 2

Quid

Rob. Bellarm.
Gram. Heb.
part. 4. c. 6.

Quid queso hic ornati est? Vbi numerus, quo versus à vulgata syntaxi differt? Certe licet ea quantitatis ratio obseruetur in voce onorabil, quam Latina prosodia requirit: tamen hoc fœdissimum est in eâ vitium, quod (contra quem accentus nostri ratio postulat) prima syllaba corripitur: reliquæ omnes apud nos breues, produciuntur. Aliter versus hoc habet incongrui (quod in carmine Latino ferendū non est) in verba integra, integros exire pedes; Et, Tityrus egit capras lato gramine pastas. Hoc autē apud nos ideo fieri necesse est propter frequētes voces monosyllabas.

Nihil ergo est quod affert eruditus Campianus vbi hanc litem mouet, ideo miserabiliter successisse nostris heroicis ob defectum dactyli; nam & polysyllaba (inquit) grauiasunt, et monosyllaba ad libendum inepta; hoc est, etiam grauias. Sed impediunt illa duo maximè quæ dixi; Accentus, Latinis regulis de quantitate, plerumque contrarius, & pes in singula verba exiens. Quod si in grauissimum carminis genus Heroicum, numerus noster non venit propter grauitatem: multo minùs lyricis conueniet; in quibus trocheus, & iambus, & pedes citissimi dominantur. Sed non adhaeret sermoni nostro calumnia tarditatis; cui affatim omne numeri genus inest; quem omnis lepos, omnes facundia venere, certatim adornant. Sic igitur censeo; Iniquissimè agi cum nostris vocibus, si ad Latini sermonis trutinam expendantur, proinde Latinorum carminum genera ad nostram poesin esse ineptissima; sed retinendum potius esse carmen quod huc usque rhythmicum appellatur: in quo omnis numeri decor est, etiam & ipsissimi Latini pedes; non tamen ex iisdem regulis, sed nostro canone, qui solus ad nostrum usum accommodatus est, hoc est ex accentu estimati. Et ne procul discedam, afferam ipsius Campiani carmina Observationum, cap. 4. quæ si fiant

ho-

homoioteleuta, nihil à vulgatissimis cuiusuis poeta differre videbuntur.

Tel ðem, ðat piti or perverli skorn
Pür Inglish poesi, az ðe släu tu rjm;

Yü ar ðöz lofti numberz } ðat reuiv } Camp.
which adorn } Rythm.
Trijums of prinsez, and } stern tragediz; } Camp.
ðeir happi tjm; } Rythm.
And lern hensfürth t'attend ðöz happi sprjts
Wüz bounding fvri, heiftr, & waittr } afekts. } Camp.
} deljts. } Rythm.
Asist ðeir läborz, and sit klös tu ðem,
Never tu part awai til for dezart,

ðeir brouz with grët Apolöz baiz } sar hid, } C.
} yi hem, } R.
Whü first tauht numerus aksents prais'd bjart:
Hi'l turn hiz glörj from ðe funni kljmz,
De } spatronjz. } C.
Tu } north-bred wits alön tu } sing in rjmz. } R.

Numeros eosdem vides, eosdem pedes. At odiosa sunt (inquis) perpetua homoioteleuta: minuunt enim sermonis maiestatem; & in scenâ maximè, vbi seuera tragædia intumescit. Huic autem malo satis consultum est à nostris poetis, vbi manente numero neglectus est rhythmus; nisi quod ad stilum tragicum molliendum, in fine longioris sermonis sonus similis reperitur. Fateor, licenter nimium fabularum scriptores abusos esse numeris, in comædiâ sæpius neglexisse: quod quidem poeta magis existimo indecorum, quàm si actores in scenam sine togâ, sine pallio produceret. Et quia hic honos ubique est habitus poesi nostræ ut in similes sonos exeat: licebit poeta eos non negligere quidem; sed ita temperare, ut scriptoris industria laudem,

S 3

& carminis iucunditas gratiam inueniat, Exemplo poteſt eſſe illud Spenceri Eglogæ 8.

Yi wälſtful wudz bër witnes of mj wö,
 Wherin mj plaints did ofintj m̄z reſound.
 Yi kārles burdz ar pīvi tu mj krjz,
 Which in yūr ſongz wër wunt tu māk a part:
 Dou plēzant ſpring haſt luld mī oft a ſlip,
 Whūz ſtrēmz mj trikling tēr̄z did oft augment.
 Rezort of pipl duth mj grīfs augment:
 De wāled tounz du wurk mj grēter wo:
 De foreſt wjd iz fiter tu reſound
 De holōu eko of mj kārful krjz, &c.

Multa alia poſſunt eſſe temperamenta rythmi, ne ſtomachum moueat, aut fatiget aures: quæ fabularum ſcriptor pro ſua indiſtriā aut inueniat, aut inuenta imite-
 tur. Sed utcunque ſe euentus dabit, utraque poeſis mihi plurimūm debet, qui in uocum orthografiā tam facilem ſtraui uiam ad ſpecies Metaplaſmi, in omni carminis gene-
 re tam neceſſarij.

Venio igitur id carminum genera, rythmica primūm, deinde illa quæ Latinam indiſtriā imitantur. Dixi pe-
 dem cuiuſq; carminis meſuram, & hinc noſtris metrum dici. Carminum autem genera logonomi præcipuē tria nu-
 merarunt. Scenicum, Epicum, & elicum: quibus promiſ-
 cuum adiſcio; quod Epigrammata habet, Dialogos, Ele-
 gia, Epitafia, Epistoſas, &c. Quæ tamen omnia ad prima
 eatenus reducuntur, quatenus aut uno carminis genere
 conſtant, aut miſto. Scenicum, & Epicum, uno ſere carmi-
 nis genere contenta ſunt: illud eſt ut plurimūm pentame-
 trum. Spenceri tamen Epicum, ſiue Heroicum, nonum
 quemque verſum habet hexametrum; ad grauitatem, &
 quandam ſtationis firmitudinem. In ſcenico, poetæ malè
 negli-

negligunt ^{in uocibus} quæ in Epico continua ſunt. Sic ta-
 men ut aliquando duos quosque verſus ligent; aliquando
 quaternos: tum primus tertio, ſecundus quarto ſæpius re-
 ſpondet. Si ſex ſint carmina in uno ſyſtemate, hoc Itali,
 & inde nos ſtanzam appellamus: ſic reſpondent qua-
 tuor primi, ut ante dictum eſt, duo ultimi gemelli
 ſunt. Nonnullis ſeptem unum efficiunt ſyſtema, ſic
 ut primus verſus tertio, ſecundus quarto, & quin-
 to adſonet; duobus ultimis conſpirantibus. Sed quia
 in pentametris hæc frequens ſonorum collifio, mollior
 eſt quam quo res graues enarrentur; ſyſtemata, octo ver-
 ſibus ſic componunt, ut primus cum tertio, ſecundus
 cum quinto, quartus cum ſexto cohereat, duobus ultimis in
 fine concurrentibus. Spenſeri modos, à figurarum exem-
 plis quas ^{hæc} appello, facillimè addiſces. Melicum car-
 men miſtum eſt ex duobus, & ultra pluribus fortæſſe ad
 ſex uſque carminum genera; quorum meſura eſt a mo-
 nometris, uſque ad octonarios nunquam ulterius. Hæc
 etiam carmina, aut cataleſtica eſſe poſſunt, aut acataleſti-
 ca. Exemplum eſto Ben Johnsoni ode 14.

ἄλκιμος, δεινός.

Nou dat de herth iz kround with ſmjling ſjer,
 And ſum du drink, and ſum du dāns,

Sum ring,

Sum ſing,

And al du ſtrjv t'advāns.

De mvzik hjer:

Whērfor ſhūld J

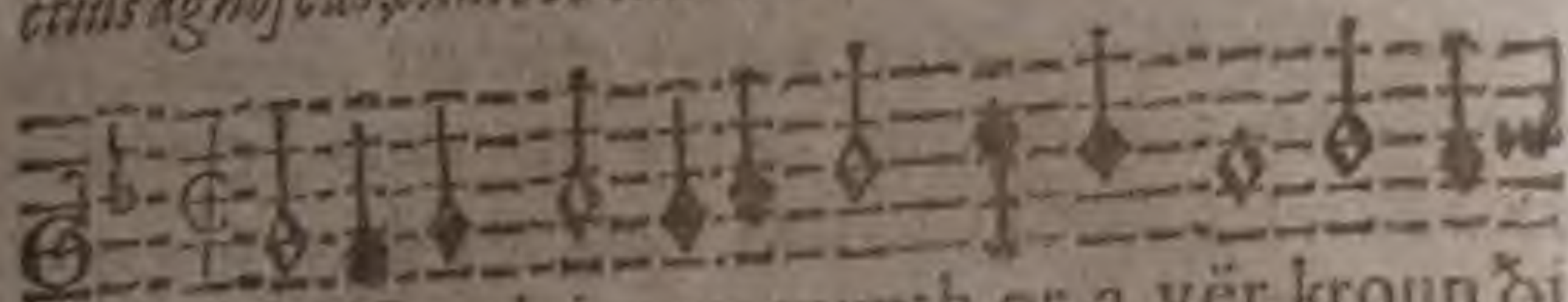
Stand ſilent bj?

Whū not de lēft

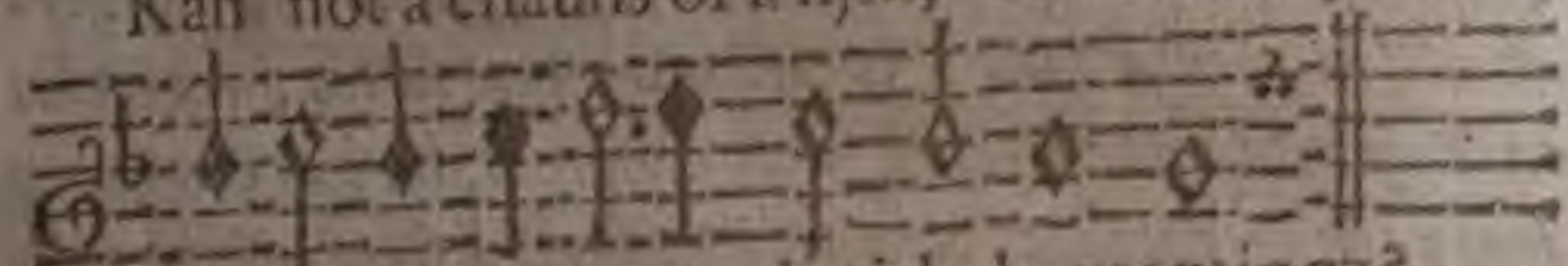
Both luv de kauz, and autorz of de fēft.

Hic uides, ultra pentametrum, nullum verſum produci:
 etiam

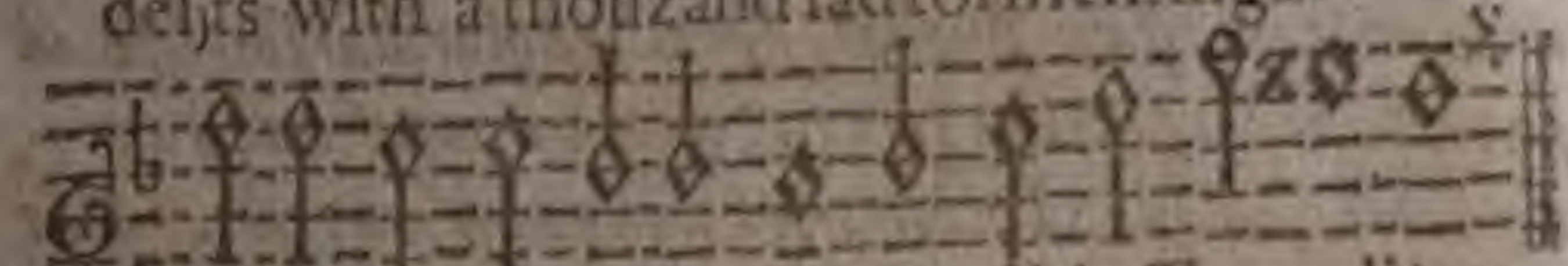
etiam & illud obseruare poterit, nullum ferè pedem, in illis omnibus quæ huc usque conuincimur autem reperiri, præter dissyllabum. Reperiuntur tamen alicubi & alij pedes, & versus etiam octonarij; ut, in illo per bello cantico Tho. Campiani *transactio d'heros*: cuius mensuram ut re. etius agnoscas, exhibeo cum notis.

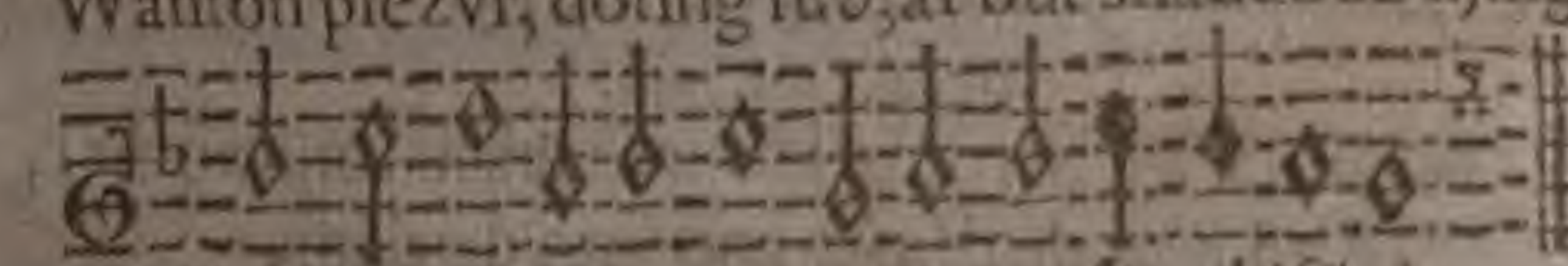
What if a dai, or a munth, or a yër, kroun ðj
Kan not a chauns of a nht, or an ouer, kros ðj

dez jrz with a thouzand wisht kontentingz?
deljts with a thouzand sad tormentingz:

Fortvn, onnor, beuti, yvth, är but blossumz diing:
Wanton plëzvr, döting luv, är but shaddöuz fling

Al our goiz är but toiz, jdl thouhts dëfëving.
Nön hath pouer of an ouer, in ðeir lëvz birëving.

Primi duo versus sunt octonarij: quorū tamen longitudo frequentibus dactylis primo, secundo, quarto, quinto; et tertio choriambo cōpensatur. Sequentes duo senarij sunt quibus tertius pes molossus est, reliqui spondai. Ultimi, duobus constant dimetris catalecticis, & trimetro acatalectico. Et licet hæ melicorum mensura canticis quidem aptissime sint; Heroica tamen ad Latinū exemplar composita

posita, & alia Epica, peritæ musici Birdus, alijque plures, melodijs illustrarunt; quemadmodum psalmorum parafrasis Nathan Chytraus.

Carminum genus quod promiscuum dixi, ad duo priora Epicū, & Scenicū, proximè accedit: quia ferè unus sunt generis, aliquando etiam duorum: mensura tamen alia est etque alia. Namque nonnulla dimetra sunt, & inde usque ad hexametra. Heptametrum prioris ætatis metastasis Faiero, Goldingo, alijsq; in usu erat: recentioribus raro solum est, sed in materiâ tristiori cum hexametro nonnunquam miscetur, in elegos. Exemplum.

Hï ðat hiz mirth hath löst; whüz kumfort iz dismaid,

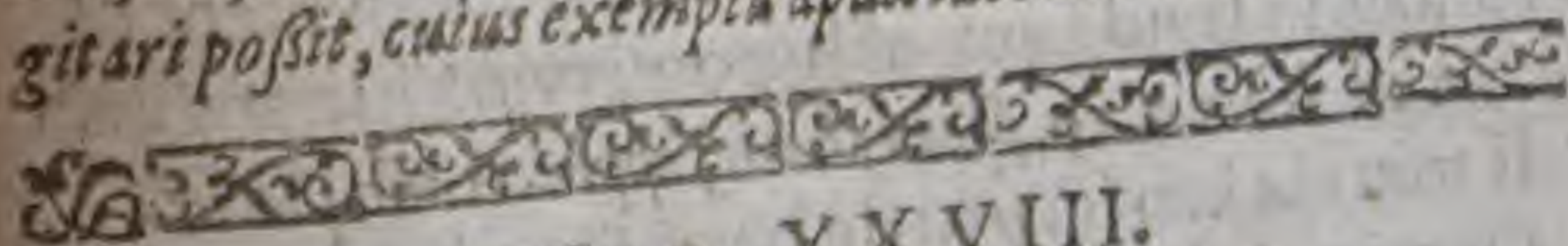
Whüz höp iz vain, whüz faith iz skorn'd, whüz trust iz ät bitraid

If hï häv held ðem dier, and kanot fës tu mön;
Let him kum tåk hiz pläz bj mï, hï shal not rv alön.

Alia sunt carminum elegiacorū mensura; maximè pentametrum sed in dicolis aliquibus, carminū inæqualitas eleuat materia grauat æ; ut, inter illa Dauisoni pag. 200.

O faithles world! and ðj möst faithles part,
a wumanz hart!

In summa, ita lasciuiunt poetæ nostri in carminū generibus, in rhythmis, & ueriusq; mixturis, ut nihil ferè excogitari possit, cuius exempla apud illos abundè non reperies.

CAP. XXVIII.

De Carminibus ad numeros Latinorum poetarum compositis.

Expedit igitur illa carminum genera, quæ Latina exempla sequuta sunt. De ipsis numeris quid censendum

dum supra diximus: itaque satis erit nuda exempla proposuisse. Heroicis 4. primos libros *Aeneidos* Virgilij transulit Stanihurstus, ad sensum quodammodo, & subdolo consilio si aperirem: sed quia priuato non est opus. Ita tamen inconcinne concatenantur numeri, ut risum captasse videatur, potius quam poetam vertisse.

Jōat in öld fēzn with rīdz Otn harmoni whistled
Mj rvrā sonnet; from forrest flitted, I forsed
Dē fulking fwinker dē foil dōk kraggi tu sunder.
Nec melioris monetae sunt illa quae postea sequuntur elegiaca, quibus bis & vigesies reddit.

Qua ratis egit iter, iuncto boue plaustra trahuntur;

Postquam tristis hyems frigore vinxit aquas.

Whēr ships saild, dē wagonz ār nou draun strongli
Bj rezn of dē river knit with a frosti foder. (with oxn:

At diuino Sidneij ingenio, & dicendi copiae sic omnia fluunt, ut Latinos ingenio superasse dixeris, equasse facundia. Testis sit Echo, Arcad. lib. 2. c. 29. (Echo, pēs.

Fair roks, gudli riverz, swīt wuds, when shāl I lī pēs?
Pēs? whu debarz mj tung? whu iz it dāt kumz mi so

His paria sunt elegiaca Arcadiae lib. 3 c. 1. (nj? Echo, J.
Untu a kairj wrech, whūm long afflikfion hōldeth,

And nou fulli bilivz help tu bi qujt perished,
Graunt yit, graunt yit a lūk, tu dē last monvment of

Oyu (alas so Ifjnd) kauz of hiz onli rvjn! (hiz anguist
Arcad. lib. 1. c. 19. spem suam sapphicis alloquitur.

If min eiz kan ferz tu du harti ērand,

Or min eiz languaz shi du hap tu gug of,

So dāt eiz mēflāg bi of hir relēued,

Hōp wi du liv yit, &c.

Phalenciorum; quae inepte in duodecim nomina nominant (nam & sapphica sunt undecim syllabarum) exemplum habes
entir

inter illa Dauidoni, p. 123.

Wizdum warnz mi tu shun dāt ōns J sōuht for,
And in tjm tu retjr mi hasti fūtstēps, &c.

Quin etiam ad exempla Latinorum poetarum, omnia fere Lyricorum genera reperies in illa Psalmorum Dauidicorum Metaphrasi, quae à Philippo Sidneio incepta, ab alijs ad umbilicum perducta est. Etiam prater haec quae diximus carminum genera, habes & alia octo apud Campianum, libello antè citato: nos mensuram quā singula descripsit dabimus, & versus quot satis erunt in exempla. Primum autem monendus est lector, versus nostros, quinque tantum pedibus constantes, ijs quae fere dissyllabis, propter sermonis nostri gravitatem, Latinorum senarios equare. Gravitatis autem sine tarditatis nostra causam ponunt in frequentibus monosyllabis: Ego potius in frequenti Consonantium concursu. Namque, ut apud Latinos syllabae ab una tantum consona cum vocali sunt, aut duabus, rarius à tribus; ut, Ultima linea rerum mors: sic in nostro sermone sonoro & masculino, cum una vocali tres, quatuor, quinque, aut etiam sex consonantes reperias. Ut, mōr, stōr, strong thir st, stormez, strength strengths.

Primum Campianicorum carminum est ex puris iambis: ut,
Dē mōr sekvr, dē mōr, dē strōk wi fil
Of unprevented harmz: So glūmi stormz
A pier dē sterner, if dē dai bi klier.

Iambicus autem mistus recipit pro iambo; in loco primo, secundo, & quarto; tribrachum, spondēū, aut dactylū, raro anapestum, idq; secundo, aut quarto loco. exemplum antè attuli. Tel dēm dāt pitti or perversli skorn, &c. Reperitur autem aliquando etiam tertio loco tribrachus: ut,

Sun ti ād in Barbari, sum in Turki trād. Item:
Men dāt du fāl tu mizerj, quikli fāl.

T 2

aliquan-

aliquando in quinto: ut,
Renoun'd in ev'ri art d'ēr livz not ani.
Etiam & in primo loco trocheum admittit, modo in se-
cundo spondeus, dactylus, aut tribrachius consequatur.

Exemplum. - u, cum. --

Az dē fair lun dē l'htsum hēvn adornz.

Exemplum. - u, cum - uu

Nöbl, ingenius, and diskritli wjz.

Exemplum. - o, cum o o u

Beuti tu zelosi bringz goi, torro, fēr,

Haesunt ergo mensurae versus iambici.

---	---	---	---	---
--o	oo--		oo--	
--oo	--oo		--oo	
ooo	ooo	ooo	ooo	ooo
o--	o--	o--	o--	o--

Vbi velim aequus lector animadvertat, quot loci conce-
duntur tribracho, dactylo, anap. esto, pedibus sermoni no-
stro (si qui alij) ineptissimis. Et tamen vel sic (ut ante
ostendimus) nihil deest ad usitatissimum versum prater
homoioteleuta.

Secundum carminis genus est dimetrum iambicum,
duobus constans pedibus: quorum primus spondeus esse
potest, trocheus etiam, aut iambus; secundus, amphima-
crus, aut peon quartus. Exempla.

Raving war bigot	Never of di praiz
In dethirsti sandz	Bi tü prödigäl:
Of dē Libian jlz,	Hi dat praizeth al,
&c.	Kan praiz trvli nön.

Tertium genus est Trochaicum pentameterum, constans
tro-

trocheo, spondeo, aut iambo; & quatuor deinde trochei.
Epigrammatibus commodum.

What d' oñ Harri bragz? let him bi nöbl;

Nöbl Harri hath not hâlf a nöbl.

Quartum genus est Elegiacum dicolon; ubi primus
versus est iambicus mistus pentameter quem antè dedi-
mus: alter constat duobus dimetris: quorum prior recipit
in primo loco trocheum, aut spondeum; secundo amfima-
crum. Secundus dimeter trocheum solum priori loco ad-
mittit; posteriori dactylum, aut amfinacrum, quia ulti-
ma cuiusque versus syllaba communis habetur. Elegis ap-
tum est, & epigrammatibus: ut,

Konstantu nön; but ē ver fâls tu mi:

Traitor stil tu luv, thruh di faint dezjrz.

Nor hōp of pitti nou, nor vain redres,

Turnz mj griftu tērz, and reuv'd laments, &c.

Exemplum epigrammaticum.

A wjz man wäri livz, yit möst sekvr;

Sorrōuz müv not him grētli, nor deljts:

Fortvn and dēth hi skorning, onli mäks

D'ērth hiz söber In; but stil hēvn his hōm.

Quintum genus est Anacreonticum duobus constans
pedibus, qui aut trochei esse possunt, aut spondei indiffe-
renter: ut,

Follōu, follōu

Dōñ with mischif

Arm'd; ljk whi lwjnd

Nou shi fljz di.

Til dēth, faint not

Dēn, but follōu.

Küld Jkach dat

Nimbl traitor

Skornful Laura;

Sün dēn wüld J

Sik avengment.

What's d' avengment?

Prosträt löu, tu

Beg for mersj.

Quae sequuntur tria genera, canticis sunt aptiora: si
modo

modū (quod in omnibus melodijs cogitari debet) syllabae longae longioribus notis aptentur, breues breuioribus.

Horum generum primum respondet Sapphicis; quorum tres primi versus trochaici sunt ante-dicti, nisi quod primus pes semper est spondeus: quartus versus ex tribus est trocheus: ut;

Faiths pvr shild ðe Kristian Diana,
Inglandz glōri, krou'd with auful onnor;
Liv long with triumphs, toubles ði pipl,
At ði sjkt triumphing.

Secundum genus est tricōlon tetrastofon, etenim primus quisque versus est dimeter ante dictus, nisi quod primus pes spondeus tantum est aut trocheus: duo sequentes sunt trochaici tetrametri, qui primo loco spondaum admittere possunt, aut trocheum, tribus trochaici sequentibus: quartus est trochaicus dimeter; ut,

Rōz-ehikt Laura, kum,
Sing ðou smūðli, with ði beutiz
Silent müzik, eiðer öðer
Switli grāsing.

Tertium genus est tricōlon pentastofon, priori contrarium: primus enim versus est dimeter trochaicus: tres sequentes sunt trochaici tetrametri: quintus dimeter iambicus; constans spondeo, aut trocheo, & amphimacra: ut,

gust bigjler,
Kjndest luv, yit önli chafteft;
Roiäl in ði smūð denjälz;
Frouning, or demvrli smjling,
Stil mj möst deljt.

FINIS.

Ad Lectorem Praefatum.

X sacro Crucis titulo immutabili, Hebraice, Graece, & Latine scripto; sacrae sunt haec linguae ad Iesum Nazarenum Regem Iudaeorum promulgandum. Hoc ut in Hebraica lingua factum est per Scripturas Prophetarum, licet nulli genti Pilati temporibus vulgo in usu fuerit: sic etiam in Latina lingua sit, & indies fiet, donec filij Dei per multas gentes sparsi, linguarum beneficio in unum cogantur. Atque ideo Sacrosanctus ille Christi spiritus, qui doctorum Christianorum cœtum universum regit, per unam linguam Latinam, nulli genti vulgarem, ideoque mutationibus non obnoxiam, tantam hodie linguarum peritiam induxit, quanta retro actis seculis nunquam contigit. Et sane huiusce rei causam, tribus his linguis habendus est ille honor, in cuius societate nulla alia venire possit. At vero postquam ab his discesseris, primas linguae Anglicae deferre necesse est. Nam si (quae homini Christiano prima cura esse debet) Divinorum oraculorum cognitio queratur, tantam felicitate, tantam facilitate ex Hebraico & Græco contextu in linguam Anglicam vertuntur: ut millies melius (Tindali verba sunt) Anglice, quam Latine exprimentur, nec ullam opus erit circuitione, ubi verbum verbo eleganter, et plenius respondet. Hinc factum est, ut aliquot seculis ante Lutherum (post quem omnis fere Europa sacros codices suo idiomate legeret) sacra Scriptura Anglice verteretur. Extat adhuc Wicliefi versio Bibliorum circa annum 1270. Extant Evangelia cum glossarijs Eadfridi episcopi Lindisfarneensis circa annum 700. Hac de causa etiam plurimi scriptores Theologi, quamvis lingua Latina scientissimi, Anglice tamen scribere maluerunt, quia sic animi sensa optime exprimere, sic rerum ipsarum veritatem proximè attingere se posse indicabant. Mito hic reges, principes, populos, lingua Anglicae subsidio ad fidem Christi conversos; Sedes, Edwinum, aliosque Saxonum reges ab Eihelberto: Guthurnum ab Ælfrido: Knutum etiam gloriosum illum Danie regem, & eius exemplum gentem universam: totam Batauiam edoctam à Willebrodo: Westsalos à duobus Ewaldis: Hassos, & Thuringos à Winfrido. Illa potius recorder quae praesens hominum usus, & aetas laudat. Itaque si ab argumētis sacris ad alias artes animam converteris, nihil est in Physicis, nihil in Mathematicis quod desideres, Historias autem omnium gentium,

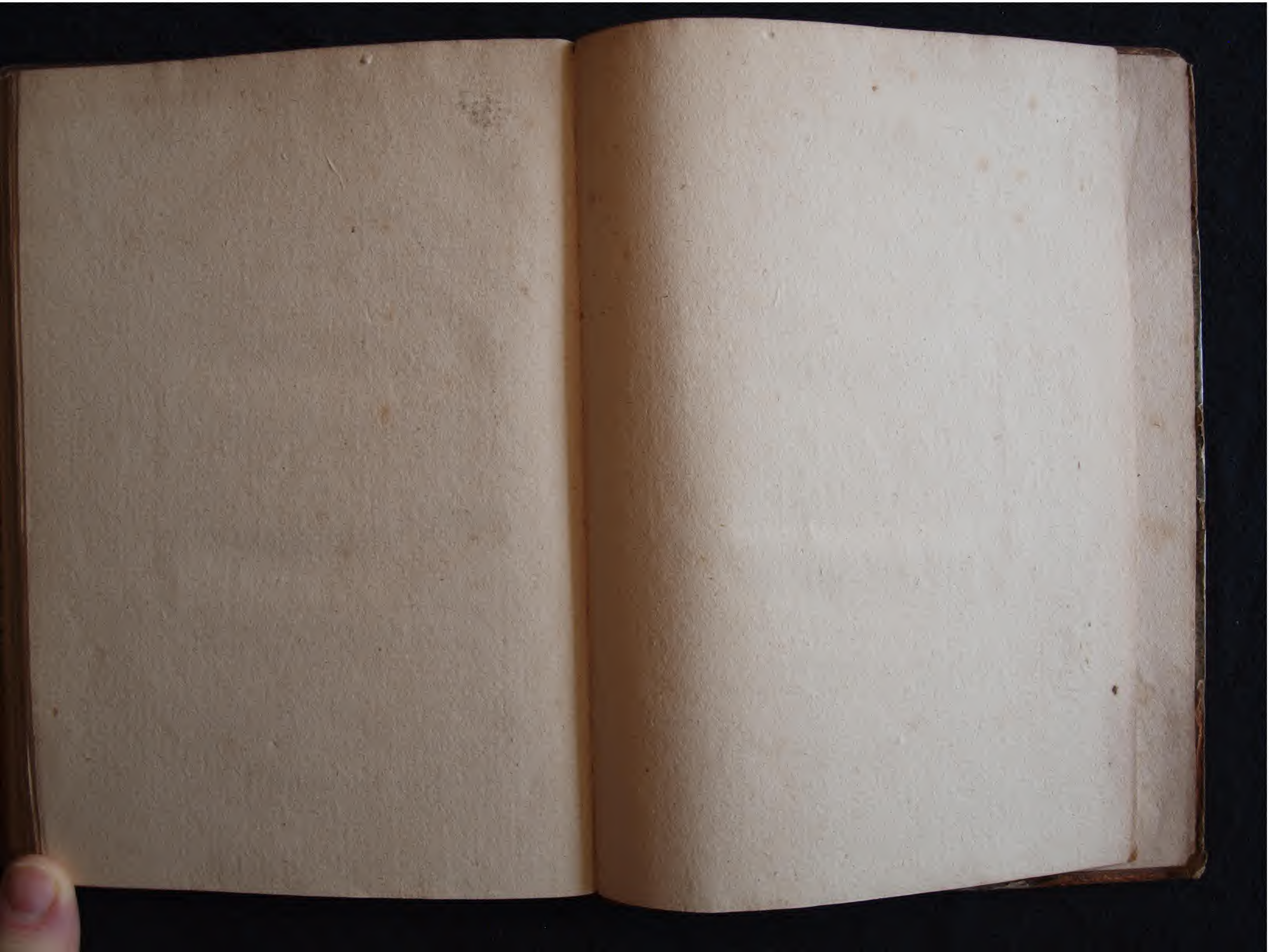
Praef. in lib. d
Obed. Chri-
stiani homi-
nis.

autem omnium gentium, aut scriptorum, aut metaphratarum industriam
effecimus nostras.

ex. in Di.
erm. Lat.
et. at. ii.

Quanta autem nox sit apud medie etatis scriptores, nemo dubitat:
que tamen lingua Anglica peritiam sit ipsa luce clarior. Quod quidem me-
lites intelliges, quando prelustris viri Henrici Spelmani (qui equestrem
dignitatem variâ eruditione, et imprimis magnâ antiquitatis notitiâ cu-
m laude) Glossarium, quod iam sub prelo est, in lucem prodierit. Unde
non immerito Conradus Gesnerus, lingua Anglica cognitionem, ad
veteris Saxonice et Germanice lingue origines explicandas, ad signifi-
cationes, et Orthographiam, plurimum momenti allaturam indicavit. Atque
ut nihil desit in nostra lingua, quod animi discendi cupidum possit allicere;
laudatos portus ferè omnes transulimus: ipsi, etiam alia poemata edi-
dimus, quæ si ipsi laudatissimi poeta viuerent admirarentur. Unum (inquis)
occurrit incommodum, asperitas quadam elationis, seu pronunciandi dif-
ficultas. Sed leniculum hoc est impedimentum, et quod ignavos tantum
deterreat. Etenim si has quinque voculas, What thinkðe chözn gūg-
cz? Quid censent electi iudices? recte protuleris: omnem loquendi dif-
ficultatem superasti. Tum demum ea est lingua Anglica facilitas, ut
omnem Numerorum, Casuum, Modorum, Temporum, Personarum
differentiam pauculis articulis siue signis adiectis facile expleres. Hec
erit igitur facillima discendi ratio, ut ex institutione nostrâ primò lege-
re perfectè discas, collatâ nostrâ Orthographiâ cū illâ qua auctores ad-
huc impressi sunt. Post Declinationum, et Coniugationum for-
mulas discas, ea est duorum dierum opella. Tertiò Comparisonem, et
maximè anomaliam. Et si te solo duce milites, auxilia habeas Lexica,
Thomæ Thomasi Anglico-Latinum, et Iohannis Minshæi Etymolo-
gicum; aut uno volumine Rideri Anglico-Latinum et Latino Angli-
cum: ita siue nostra transferre velis, siue in nostra, labor erit perexigu-
us. Fateor Lexicographos voces scilicet colligere, aut etiam eudere; ve-
rè Anglice negligere, aut etiam ignorare: nostras inter artifices, et
rusticos audies; potius quàm apud Scriptores inuenies. Interea verò dum
respuerint, presentibus utere bonis, et spera meliora. Et si comitem
Anglicè loquentem ascueris, quocum quotidie sermones seras, narra-
beris tot tibi occurrere vocabula, iam antea ex facie nota in Germa-
niâ, Galliâ, et antiqua Româ. Tu (Lector) monitis meis obtempera,
et à me salus.

FINIS.

E4 out-ridge restored
the oak land-lane shown
Eve. Ch. 3rd. 18th
E1890 X VLS

1621

CIVIL
LOGICORUM
ANGELICA